

60

hyvää syytä EU:lle

Miksi tarvitsemme
Euroopan unionia

YHTEINEN
EUROOPPAMME

60
ROOMA

Sisällysluettelo

Osa 1: Mistä EU voi olla ylpeä? 4

1. Rauhan tae jo 70 vuoden ajan 4
2. EU:ssa meillä on mahdollisuus olla moninaisuudessammekin yhtenäisiä. 5
3. Vain yhdessä Eurooppa voi pitää puolensa globalisoituvassa maailmassa 6
4. Riitelemme ja sovimme – olemme kuin yhtä suurta perhettä 7
5. Eurooppalaiset arvot ovat inhimillisyyden ydintä: EU on esikuva muulle maailmalle 8
6. Anna äänesi kuulua EU:ssa. 9
7. Eurooppa on maailman suosituin lomakohde. 10

Osa 2: EU vahvistaa taloutta ja huolehtii hyvinvoinnista 11

8. ”Eurooppa ei ole villi länsi, vaan sosiaalinen markkinatalous” 11
9. EU edistää vaurautta, kasvua ja työllisyyttä 12
10. EU auttaa myös kasvukeskusten ulkopuolista Suomea 13
11. EU varmistaa reilun kaupankäynnin maailman muiden alueiden kanssa 14
12. Euro on vakaa valuutta, joka tarjoaa monia etuja 15
13. EU tukee maataloutta 16

Osa 3: EU huolehtii kilpailusta ja valvoo konserneja 17

14. Kuvaruuduista kuorma-autoihin: EU puuttuu kartelleihin. 17
15. EU haluaa yhdenvertaista verokohtelua. 18
16. EU valvoo pankkeja 19

Osa 4: EU suojelee kuluttajia 20

17. EU turvaa lento- ja junamatkustajien oikeudet 20
18. EU parantaa liikenneturvallisuutta. 21
19. EU:n luoma suoja antaa ostajalle harkinta-aikaa. 22
20. EU tekee verkko-ostamisesta turvallisempaa 23
21. EU turvaa ostajan oikeudet, jos tuotteessa on puutteita 24
22. EU suojaa kansalaisten säästöjä 25

Osa 5: Eläminen on edullisempaa EU:n ansiosta 26

23. Sisämarkkinat alentavat hintoja 26
24. Halvemmat puhelut ulkomailla EU:n ansiosta. 27
25. Lentäminen on EU:n ansiosta edullisempaa. 28
26. EU alentaa pankkimaksuja ja luottokortin käyttökustannuksia 29
27. Halvempia lääkkeitä EU:n ansiosta 30

Osa 6: EU panostaa terveelliseen ruokaan ja puhtaaseen ympäristöön. 31

28. EU valvoo, että ruoka on terveellistä 31
29. EU suojelee ruokaperinteitä 32
30. EU huolehtii vesien puhtaudesta. 33
31. EU on maailman johtava ilmastonsuojelija 34
32. EU vauhdittaa kiertotaloutta 35

Sisällysluettelo

Osa 7: EU helpottaa matkailua ja työntekoa Euroopassa 36

- 33. EU:n ansiosta on mahdollista asua ja työskennellä missä tahansa EU-maassa 36
- 34. EU:ssa sairausvakuutus turva on voimassa myös matkalla 37
- 35. Sama hätänumero (112) toimii koko EU:ssa 38
- 36. EU:n ansiosta autoilijan on helppo liikkua maasta toiseen 39
- 37. Schengen-alue: EU:n ansiosta matkustaminen maasta toiseen on helppoa 40

Osa 8: EU tukee koulutusta, tutkimusta ja kulttuuria 41

- 38. EU antaa nuorille kansainvälistä kokemusta 41
- 39. EU:n uusi vapaaehtoispalvelu: Euroopan solidaarisuusjoukot 42
- 40. EU auttaa nuoria saamaan työtä 43
- 41. Tutkimusrahoitusta EU:n Horisontti 2020 ohjelmasta 44
- 42. EU perustaa eurooppalaisen tieteen pilvipalvelun 45
- 43. EU tuo ilmaisen WiFin kaikkiin kuntiin ja kaupunkiin 46
- 44. EU tukee eurooppalaista kulttuuria 47
- 45. EU vaalii Euroopan monimuotoista kulttuuriperintöä 48

Osa 9: EU huolehtii sisäisestä turvallisuudesta 49

- 46. EU torjuu terrorismia 49
- 47. EU torjuu järjestäytyneitä rikollisuutta 50
- 48. EU suojelee naisia ja lapsia ihmiskaupalta ja hyväksikäytöltä 51

Osa 10: EU:ssa kykenemme vaikuttamaan maailman kehitykseen 52

- 49. EU on maailman suurin kehitysavun antaja 52
- 50. EU auttaa Syyrian kriisissä 53
- 51. EU auttaa naapurialueitaan 54
- 52. EU on maailman suurin humanitaarisen avun antaja 55

Osa 11: EU auttaa maailmanlaajuisessa pakolaiskriisissä 56

- 53. EU pelastaa ihmishenkiä 56
- 54. EU vartioi rajojaan 57
- 55. EU torjuu ihmissalakuljettajien toimintaa 58
- 56. EU puuttuu muuttoliikkeen perimmäisiin syihin 59
- 57. EU on sitoutunut saavuttamaan yhteiset turvapaikkainormit Euroopassa 60

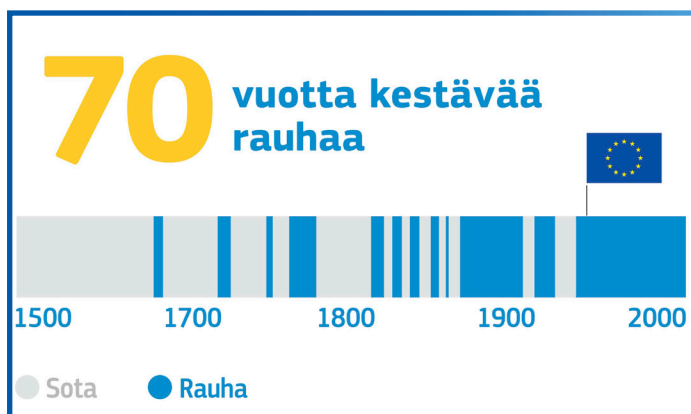
Osa 12: Nykypäivän EU purkaa byrokratiaa 61

- 58. Suurissa asioissa suuri ja pienissä pieni 61
- 59. EU:n kustannukset ovat kuviteltua pienemmät 62
- 60. EU on hyvä sijoitus myös Suomelle 63

Osa 1: Mistä EU voi olla ylpeä?

Rauhan tae jo 70 vuoden ajan

Isämme ja isoisämme lähtivät vielä sotaan. Tänä päivänä sota EU:n sisällä on kaukainen, jopa mahdoton ajatus. Itä- ja Länsi-Eurooppa ovat yhdistyneet. Euroopan unioni on kiistatta lähihistorian onnistunein rauhanprojekti.

Eurooppa on vuosisatojen ajan ollut sotatannerta. Toisessa maailmansodassa kuoli ainakin 55 miljoonaa ihmistä. Sota vaati uhriensa myös Suomessa. Sodan jälkeen aika oli kypsä yhdentyneen Euroopan aatteelle. Tänä päivänä yli puoli miljardia eurooppalaista elää rauhassa ja vapaudessa – EU:n ansiosta. Euroopan yhdyntyminen on lähihistorian onnistunein rauhanprojekti.

Ranskan ulkoministeri Robert Schuman puki 9. toukokuuta 1950 Eurooppa-aatteen sanoiksi: eurooppalaiset valtiot olisi

sidottava rauhaa palvelevaan yhteisöön taloudellisesti niin vahvoihin siteihin, että niiden välinen sota ei ole enää mahdollinen. Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustaminen vuonna 1952 oli ensimmäinen askel. Sen jälkeen vuonna 1957 tehtiin Rooman sopimukset, jotka merkitsivät Euroopan rauhanprojektin alkua.

Kun katsotaan taaksepäin, yhdentyneen Euroopan historiasa ei ole koskaan ollut näin pitkää yhtäjaksoista rauhanaikaa. Rauha on vallinnut nyt jo 70 vuotta. Maailmassa on kuitenkin parhaillaan käynnissä yli 40 aseellista konfliktia, jotka vaativat joka vuosi vähintään 170 000 ihmisen hengen.

Euroopassa riidat ratkaistaan nykyisin toisin. Kuten EU-komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker on sanonut: ”Joskus jopa taistelemme. Taistelemme kuitenkin vain sanoin. Ja ratkaisemme konfliktimme pöydän ympärillä, emme juoksuhaudoissa.”

EU sai vuonna 2012 Nobelin rauhanpalkinnon rauhan, sovinnon, demokratian ja ihmisoikeuksien edistämisestä. Monet ovat varmasti pohtineet, onko EU ansainnut tämän arvostetun tunnustuksen, kun pakolaisia kuitenkin kuolee Välimerellä ja aseeteollisuus on monessa EU-maassa tärkeä toimiala. Kyllä EU on sen ansainnut, sillä sen saavutukset rauhan edistämiseksi ovat kiistattomat.

[Puheenjohtaja Junckerin puhe unionin tilasta 14.9.2016](#)

[EU-komissio Nobelin rauhanpalkinnosta](#)

EU:ssa meillä on mahdollisuus olla moninaisuudessammekin yhtenäisiä

EU:n tunnuslause on vuodesta 2000 lähtien ollut: ”Moninaisuudessaan yhtenäinen”. Tunnuslauseessa tuodaan esiin se, että EU kunnioittaa niitä lukuisia erilaisia kulttuureja, perinteitä ja kieliä, joita Euroopassa on. Moninaisuuden kunnioittaminen on paikallisuuden arvostamista. Eurooppa-päivä, EU:n lippu ja Eurooppa-hymni ovat EU:n yhteisiä tunnuksia kansallisvaltioiden rajat ylittävälle yhteistyölle.

Euroopan unionissa vietetään vuosittain 9. toukokuuta Eurooppa-päivää. Se on EU:n juhlapäivä, vaikka valitettavasti eurooppalaisilla ei ole silloin vapaapäivää. Päivämäärällä on EU:lle erityinen merkitys: Ranskan ulkoministeri Robert Schuman esitti 9. toukokuuta 1950 ensimmäisen kerran ehdotuksen Euroopan vähittäisestä yhdentymisestä, jota hän piti rauhan, demokratian ja vaurauden välttämättömänä edellytyksenä sodanjälkeisessä Euroopassa. Tämä Schumanin julistus loi perustan nykyiselle Euroopan unionille. Eurooppa-päivää on vietetty Schumanin julistuksen muistoksi vuodesta 1985 alkaen joka vuosi. EU-komission edustustot, ministeriöt ja kansalaisjärjestöt järjestävät silloin erilaisia tilaisuuksia ja avointen ovien päiviä. Suomessa järjestetään tilaisuuksia sekä Helsingissä että maakunnissa. Vuonna 2016 Eurooppa-päivän pääjuhla oli Seinäjoella ja 2017 Kuopiossa.

Euroopan unioni ei ole virkamiesjoukko tai toimistorakennuskompleksi Brysselissä vaan aate, joka yhdistää. Sitä symboloi EU:n lippu, joka on Euroopan yhtenäisyyden ja eurooppalaisen identiteetin tunnus. Kahdentoista kultaisen tähden muodosta-

ma kehä kuvaa Euroopan kansojen välistä yhteenkuuluvuutta. Luku kaksitoista on perinteisesti yhtenäisyyden ja kokonaisuuden symboli: esimerkiksi vuodessa on kaksitoista kuukautta ja kellotaulussa kaksitoista tuntia. Tähän yhtenäisyyteen myös Eurooppa pyrkii. Toisin kuin usein luullaan, tähtien määrällä ei siis ole mitään tekemistä jäsenmaiden lukumäärän kanssa.

EU:lla on myös hymni. Sävelmä, ”Oodi ilolle”, on Ludwig van Beethovenin yhdeksännestä sinfoniasta. Euroopan hymni kuvaa musiikin kielellä moninaisuudessaan yhtenäistä Eurooppaa. Se on osa eurooppalaista kulttuuriperintöä.

Monessa jäsenvaltiossa EU:n lippua käytetään esimerkiksi julkisissa rakennuksissa kansallisen lipun rinnalla. EU:n lipulla on oma arvonsa ja paikkansa lippuperinteessä. Se täydentää kansallisvaltioiden lippuja, ei kilpaile niiden kanssa.

EU-kansalaisuus on paitsi järki- myös tunneasia, myös suomalaisille.

Suomen itsenäisyyden täyttäessä tänä vuonna 100 vuotta ja EU:n täyttäessä 60 vuotta, 79 prosenttia suomalaisista kokee olevansa myös EU:n kansalaisia.

[EU:n symbolit EU:n verkkosivuilla](#)

[Euroopan monikielisyysportaali](#)

Vain yhdessä Eurooppa voi pitää puolensa globalisoituvassa maailmassa

Tulevina vuosikymmeninä Eurooppa menettää suhteellista painoarvoaan maailmassa sekä väestömäärässä että bruttokansantuotteella mitattuna. Euroopan on saatava äänensä kuuluviin ja puolustettava vahvasti paikkaansa kansainvälisillä kentillä niin ulko- ja turvallisuuspolitiikassa, kaupassa kuin ympäristönsuojelussakin. Hajanaisina ja eripuraisina emme tähän kykene. Kuten EU-komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker varoittaa: ”Vihollisemme toivovat meidän pirstoutuvan hajanaisiksi ryhmiksi. Kilpailijamme hyötyisivät hajaannuksestamme.”

Maailman suurimmat sisämarkkinat

30 miljoonaa yritystä tuottaa EU:n 14 biljoonan euron BKT:n

Tällä hetkellä EU:ssa on yli 500 miljoonaa asukasta eli enemmän kuin Yhdysvalloissa ja Japanissa yhteensä. Eurooppalaisten osuus koko maailman väestöstä on kahdeksan prosenttia. Vuoteen 2050 mennessä tämä osuus on kuitenkin supistunut viiteen prosenttiin. ”Tosiasiat ovat kiistämättömät: maailman väestö kasvaa, mutta Eurooppa kutistuu”, kuten EU-komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker on kuvannut tätä kehitystä. Tästä seuraa, että Euroopan väestö ikääntyy eikä työntekijöitä ole tarpeeksi. Samaan aikaan Euroopan maailmanlaajuinen merkitys vähenee niin taloudellisesti, sotilaallisesti kuin yhteiskunnallisestikin. Vuoteen 2050 mennessä maailman seitsemän suurimman talouden joukossa ei ole enää yhtään EU-maata. Entä EU kokonaisuutena? Yhdessä EU olisi edelleen yksi suurimmista. Junckerin sanoin ”ainoastaan yksimielinen EU on niin vahva, että sitä kuunnellaan”.

Globalisoituneessa maailmassa, jossa on monia erilaisia haasteita, yksikään EU-maa ei enää ole niin suuri, että se pystyisi yksin pitämään puoliaan ja puolustamaan arvojaan.

Se on mahdollista vain, kun EU toimii yhdessä. Komission ensimmäisen varapuheenjohtajan Frans Timmermansin mukaan on olemassa kahdentyyppisiä jäsenmaita: ”pieniä ja niitä, jotka eivät ole vielä huomanneet olevansa pieniä”.

Suomenkin kaltaiselle pienelle maalle EU:n sisämarkkinat ja vientikauppa ovat olennaisen tärkeitä hyvinvoinnin kulmakiviä. Osana isompaa kokonaisuutta myös turvallisuutemme on vakaammalla pohjalla. Ulkoa päin tulevan muuttoliikkeen hallinta, terrorismin torjunta, ympäristön suojeleminen sekä demokratian ja rauhan edistäminen ovat asioita, joiden hoitamiseen suomalaiset soisivat EU:lle jopa lisää valtaa.

EU ulottuu Euroopassa Lissabonista Helsinkiin, Dublinista Sofiaan, Atlantilta Mustallemerelle, Pohjanmereltä ja Itämereltä Välimerelle. On kuningaskuntia ja tasavaltoja, Nato-maita ja Natoon kuulumattomia. EU voi tarjota kansalaisilleen suojaa – esimerkiksi ulkoiselta uhalta tai globalisaation seurauksilta – silloin, kun kansallisvaltio ei siihen yksin pysty. EU ei ole

Eurooppalaisten osuus maailman väestöstä

1900		25%
1960		11%
2015		6%
2060		4%

Lähteet:
YK:n tilastopalvelu
ja Eurostat EU27

täydellinen, mutta eurooppalaiselle yhteistyölle ei ole näköpiirissä parempaa sitä vaihtoehtoa. Asioista sopiminen ja yhteisissä päätöksissä pysyminen on kaiken a ja o, jotta EU kykenee toimimaan yhtenäisenä ja voittamaan haasteensa. Tämä on puheenjohtaja Junckerin kantavia ajatuksia hänen EU:n tulevaisuutta koskevassa valkoisessa kirjassaan.

[Valkoinen kirja EU:n tulevaisuudesta](#)

[Puheenjohtaja Junckerin puhe unionin tilasta 14.9.2016](#)

[Eurobarometri-kysely, syyskuu 2016](#)

Riitelemme ja sovimme – olemme kuin yhtä suurta perhettä

Eurooppalaisten valtioiden perheenä EU ei ole tästä poikkeus. Monista aiheista käydään usein kiivaita keskusteluja, mutta lopuksi löydetään aina kompromissi.

Kuvitelkaa, että istutte 28 perheenjäsenen kanssa samassa pöydässä. Siinä on meteliä kerrakseen. Yksi haluaa nopeita päätöksiä, toinen ei halua olla ollenkaan mukana ja kolmas vaatii rahaa. Juuri näin on myös EU:ssa. Tärkeistä asioista ja säädöshankkeista väännetään usein jopa yli vuoden ajan Euroopan parlamentissa tai EU:n ministerineuvostossa, jossa jäsenmaiden hallitusten edustajat kokoontuvat.

Joidenkin mielestä tämä muistuttaa basaaria, jossa kaikki on kaupan. Vain tällä tavoin voidaan kuitenkin lopuksi sovittaa yhteen usein täysin erilaiset intressit. Erimielisyys on osoitus poliittisen keskustelun elinvoimaisuudesta. Se on välttämättömyyttä ja mielekästäkin, jotta löydetään oikea tie tulevaisuuteen. Tietenkään ”Bryssel” ei tee kaikkea oikein. Se tekee kuitenkin paljon sellaista oikein, joka yksittäisiltä hallituksilta ei onnistuisi, jos EU-yhteistyötä ei olisi.

Jos jokin maa ei halua noudattaa sääntöjä, erotuomarina on Euroopan unionin tuomioistuin. Luxemburgissa istuvat tuomarit ratkaisevat riitoja ja antavat tuomion, jos esimerkiksi jonkin maan hallitus nostaa kanteen EU:n päätöksistä tai EU-komissio vie jäsenmaan oikeuteen sen vuoksi, että tämä ei ole noudattanut EU:n perussopimuksia.

Koska EU on liberaali täysivaltaisten eurooppalaisten valtioiden yhteenliittymä, mikä tahansa jäsenmaa voi milloin tahansa myös erota siitä (artikla 50). Britit päättivät kesäkuussa 2016 järjestetyssä kansanäänestyksessä lähteä EU:sta. Jos lähtö toteutuu suunnitellusti, EU menettää riveistään kolmanneksi suurimman kansantalouden, toiseksi suurimman nettomaksajan ja diplomatian raskassarjalaisen, joka kuuluu YK:n turvallisuusneuvostoon. EU siis pienenee ja heikkenee.

Sanotaan EU:n olevan eksistentiaalisessa kriisissä. Euroopan yhtenäisyyden mureneminen vaikuttaa kuitenkin epätodennäköiseltä. Briteillä on saarivaltiona aina ollut EU:ssa erityisasema. Tällä hetkellä ei ole näköpiirissä, että muut maat seuraisivat brittien esimerkkiä. Taloustutkimuksen kyselyssä (kesäkuu 2016) Brexit-äänestyksen jälkeen noin 70 prosenttia suomalaisista vastasi kannattavansa Suomen pysymistä EU:n jäsenenä, jos asiasta nyt pitäisi äänestää. Vastaajista 71 prosenttia sanoi olevansa samaa mieltä väitteestä, jonka mukaan EU-jäsenyyden etuja on se, että Suomi osoittaa näin kuuluvansa länsimaiden joukkoon.

Luottamus EU:ta kohtaan suomalaisten keskuudessa ei ole heikentynyt vaan vahvistunut.

[EU:n perussopimuksen artikla 50](#)

[Euroopan unionin tuomioistuin](#)

Eurooppalaiset arvot ovat inhimillisyyden ydintä: EU on esikuva muulle maailmalle

70 vuotta rauhaa, joka tukeutuu demokratiaan ja oikeusvaltioperiaatteeseen. Arvojensa ja elämänmuotonsa ansiosta Eurooppa on maailmalla esikuvana muutoksille ja demokratiakehitykselle. Rauha, ihmisoikeudet, oikeusvaltio ja demokratia ovat suomalaistenkin mielestä arvoja, jotka parhaiten kuvaavat EU:ta.

Euroopan unionin tarina alkoi toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1951 hiili- ja teräsyhteisöstä. Vuonna 1957 eli 60 vuotta sitten kuusi maata allekirjoitti Rooman sopimukset, joita pidetään EU:n perustamisasiakirjoina. Nämä maat olivat Saksa, Ranska, Italia, Belgia, Luxemburg ja Alankomaat. Tavoitteena oli alusta alkaen edistää maanosan rauhaa ja vaurautta – nämä arvot ovat siis unionin perimässä. Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker kuvaa asiaa näin: ”Erottamaton osa eurooppalaista elämäntapaa ovat yhteiset arvomme: vapaus, demokratia ja oikeusvaltioperiaate. Näiden arvojen puolesta on kamppailtu vuosisatojen ajan taistelukentillä ja puhujakorokkeilla.”

Unionin jäsenmäärä on kasvanut kuudesta 28 maahan, ja se ulottuu Atlantilta Mustallemerelle. Suomi liittyi mukaan vuonna 1995. EU:ssa asuu yli 500 miljoonaa ihmistä.

Rautaesiripun revettyä vuonna 1989 EU auttoi idän ja lännen kahtiajaon poistamisessa. Monista Keski- ja Itä-Euroopan entisistä kommunistimaista tuli vuonna 2004 ja vuonna 2007 EU:n jäseniä. EU vahvisti demokraattisia voimia ja edisti talouskasvua. Vuonna 2013 Kroatiasta tuli EU:n 28. jäsenmaa. Jos Ison-Britannian EU-ero toteutuu suunnitellusti – vuoden 2016 kansanäänestyksen tuloksen mukaisesti – EU:n jäsenmäärä pienenee ensimmäistä kertaa, mistä jää syvä lovi.

Toisaalta viisi ehdokasmaata tavoittelee EU:n jäsenyyttä. Kyseessä ovat ennen kaikkea Länsi-Balkanin maat: Albania, entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia, Montenegro ja Serbia. Turkin liittymisestä neuvotellaan edelleen, mutta maan tämänhetkisen demokratiavajeen vuoksi jäsenyys ei ole lähelläkään toteutumista. EU tukee naapurisuuspolitiikkaan vakautta, turvallisuutta ja vaurautta myös lähimmissä naapurimaissaan.

EU on edelleenkin esikuva monille maailman alueille. Missään muussa maanosassa ei ole kehitetty tällaisia yhteistyömuotoja. Yhdessä olemme maailman suurin talousalue ja sekä Kiinan että Yhdysvaltojen tärkein kauppakumppani. Olemme suurin kehitysavun antaja ja panostamme kestävään tulevaisuuteen, ilmaston suojelemaan ja konfliktien ehkäisyyn. ”Nyky maailma tarvitsee mahtia, joka kantaa rauhaa ja konfliktien ehkäisemistä DNA:ssaan”, EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja Federica Mogherini on todennut.

[Laaantumista koskeva EU-komission sivusto](#)

[Eurobarometri-kysely, syksy 2016](#)

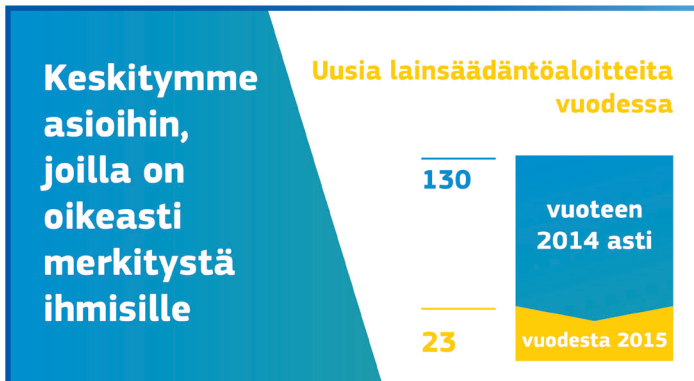
Vuodesta 2000 alkaen EU on toteuttanut yli 120 vaalitarkkailutehtävää, joihin on osallistunut yli 11 000 tarkkailijaa

EU on avoin kaikille liittymishaluisille demokraattisille Euroopan maille. EU:n toimiva markkinatalous ja vakaa demokratia ovat vuosien saatossa vetäneet puoleensa lisää maita.

Anna äänesi kuulua EU:ssa

Haluatko vaikuttaa EU:n kansalaisena? Anna siis äänesi kuulua! Sitä varten ei tarvitse odottaa seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja, jotka pidetään vuonna 2019. Jokainen meistä voi vaikuttaa tekemällä aloitteita, ehdotuksia ja kanteluja.

Jos jokin aihe on lähellä sydäntäsi, ja koet, että tarvittaisiin sitä koskevaa EU-lainsäädäntöä, voit käynnistää eurooppalaisen kansalaisaloitteen. Tämä mahdollisuus osallistumiseen vaaleista ja puolueista riippumatta on ollut olemassa vuodesta 2012 lähtien, ja sille on ollut kysyntää. Runsaat 20 aloitetta on tähän mennessä saanut taakseen yli viisi miljoonaa kansalaista.

Aloitteen käynnistäjien on kerättävä allekirjoitus yhteensä vähintään miljoonalta kansalaiselta vähintään seitsemästä jäsenmaasta. Tämän jälkeen he voivat pyytää komissiota tekemään esityksen EU-lainsäädännöksi. Aiheen on kuuluttava komission toimivaltaan. Lainsäädäntöä ei ole aloitteen johdosta pakko muuttaa, mutta siinä tapauksessa komission on perusteltava ratkaisunsa hyvin.

Tähän mennessä kolme kansalaisaloitetta on tuottanut tulosta: vesi ihmisoikeutena, ihmisalkioiden suojeleminen ja eläinkoelaki. Tällä hetkellä on vireillä kuusi aloitetta, joista esimerkiksi voidaan mainita muovijätteen vähentäminen merissä.

Komissio kuulee etukäteen kaikkien EU-maiden päättäjien, myös suomalaisten vaikuttajien, kansalaisten ja sidosryhmien mielipiteitä poliittisia linjauksia ja lainsäädäntöä varten. Yksityishenkilöt, yritykset ja järjestöt voivat asiantuntemuksellaan tarjota arvokasta näkemystä. Komissaarit ovat kansalaisten tavattavissa kansalaiskeskusteluissa kaikkialla

EU:ssa, ja ovat tavoitettavissa myös sosiaalisessa mediassa. Jokaisella kansalaisella on myös oikeus lähettää vetoamuksia Euroopan parlamentille. Aiheen tulee kuulua EU:n toimialaan ja koskea välittömästi vetoamuksen esittäjää. Jos et ole tyytyväinen tapaan, jolla EU:n toimielimet ovat kohdelleet sinua, Euroopan oikeusasiamies voi auttaa. Oikeusasiamies käsittelee Euroopan unionin toimielinten ja muiden elinten huonoa hallintoa koskevia valituksia.

Sinulla on sananvaltaa myös komission puheenjohtajan valintaan. Vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä puolueet nimesivät ensimmäistä kertaa kärkiehdokkaansa komission puheenjohtajaksi. Eniten ääniä saaneen puolueen (Euroopan kansanpuolue EPP) ehdokkaasta Jean-Claude Junckerista tuli komission puheenjohtaja sen jälkeen kun uusi parlamentti oli hyväksynyt valinnan. Näin äänestäjät olivat mukana päättämässä, kuka johtaa EU-politiikan suunnittelemista ja toteuttamista. Tämä eurooppalaista demokratiaa lisäävä kehitys jatkuu todennäköisesti myös seuraavissa vaaleissa vuonna 2019. Euroopan parlamentin vaalit käydään viiden vuoden välein. Suomesta valitaan 13 jäsentä eli meppiä.

EU on osa parlamentaarista demokratiaamme. Suomalaiset ovat mukana EU-päätöksenteon kaikilla tasoilla. Komissio tekee lainsäädäntöesitykset, ja niistä päättävät Euroopan parlamentti, jossa ovat mukana suomalaiset mepit, sekä ministerineuvosto, jonka kokouksiin osallistuvat suomalaiset kunkin politiikan alan ministerit. Lisäksi eduskunnalla on Suomessa hyvin iso rooli EU-päätöksenteossa verrattuna moneen muuhun EU-maahan. Mitään EU:n lainsäädäntöä ei siis hyväksytä ilman vaaleilla valittujen suomalaispoliitikkojen osallistumista hyväksymisprosessiin.

[Mahdollisuudet vaikuttaa EU:ssa](#)

[Eurooppalainen kansalaisaloite](#)

[EU-komission järjestämät kuulemiset](#)

[EU-komission kansalaiskeskustelut](#)

[Euroopan parlamentin vaalit](#)

[Miten vaikutat EU:ssa \(video\)](#)

Eurooppa on maailman suosituin lomakohte

Suomen Lappi – Euroopassa on monia ainutlaatuisia nähtävyyksiä. EU on matkakohteena yhteisten normien ja vapaan liikkuvuuden ansiosta turvallinen ja helppo matkailualue. Eurooppa houkuttelee matkailijoita enemmän kuin mikään muu alue maailmassa.

Myös vuosi 2016 oli Euroopan matkailun ennätysvuosi – terrori-iskuista huolimatta. Maailman matkailujärjestön (UNWTO) mukaan Euroopassa kävi noin 620 miljoonaa ihmistä. Näin ollen joka toinen maailman 1,2 miljardista loma- ja liikematkailijasta matkusti Eurooppaan tai yöpyi Euroopassa. Mikään muu maanos ei ole yhtä suosittu. Kaukana toisella tilalla oli Aasian ja Tyynenmeren alue, joka oli kohteena joka neljännellä matkailijalla (24 prosenttia), ja kolmanneksi suosituin oli Pohjois- ja Etelä-Amerikka (16 prosenttia).

Yhtenä syynä Euroopan edelleen kasvavaan suosioon on euro, joka on edullinen suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja muihin tärkeisiin valuuttoihin. Sen vuoksi Eurooppaan matkustaminen on edullisempaa.

Eurooppa on lisäksi hyvin suosittu matkailualue myös eurooppalaisten keskuudessa: EU:n kansalaisten matkoista kolme neljäsosaa suuntautuu toiseen EU-maahan. Eurostatin

mukaan vuonna 2014 EU:hun saapui viittä EU-matkailijaa kohti yksi matkailija EU:n ulkopuolelta. Suomalaisten suosituimpia ulkomaankohteita vuonna 2015 olivat Viro, Espanja, Ruotsi ja Saksa, kaikki EU-maita. EU-maiden osuus kaikista suomalaisten yöpymisen kattavista vapaa-ajanmatkoista olikin peräti 77,6 prosenttia. On perusteltua olettaa, että suuri syy tähän on EU:n mahdollistama matkustamisen käytännön helppous.

Kansainvälinen matkailu toimii myös jättimäisenä Euroopan talouden elvytysohjelmalla. UNWTO:n mukaan vuonna 2015 Euroopan tulot kansainvälisestä matkailusta olivat 451 miljardia Yhdysvaltain dollaria (noin 428 miljardia euroa). Se, että EU auttaa vaalimaan Euroopan kulttuuriperintöä monilla rahoitus- ja suojeleohjelmilla, auttaa pitämään Euroopan kiinnostavana ja monipuolisena matkailukohteena.

[Maailman matkailujärjestön \(UNWTO\) tiedote 17.1.2017](#)

[Suomen tilastokeskuksen matkailutietoa](#)

[Eurostatin matkailutilastoja](#)

Osa 2: EU vahvistaa taloutta ja huolehtii hyvinvoinnista

”Eurooppa ei ole villi länsi, vaan sosiaalinen markkinatalous”

Kaikki tietävät sosiaalisen markkinatalouden saavutukset: työntekijöitä ei voi EU:ssa yhtäkkiä irtisanoa, raskaana olevat naiset nauttivat erityistä suojaa, yritykset eivät saa perustaa kartelleja ja sanella hintoja. Lista on pitkä.

Lissabonin sopimuksen mukaan – eikä vähiten Suomen toiveiden mukaisesti – EU pyrkii ”kilpailukykyiseen sosiaaliseen markkinatalouteen”. Tavoitteena on luoda vaurautta ja saavuttaa täystyöllisyys sekä samalla huolehtia työntekijöiden sosiaalisesta suojelusta. Tämän vuoksi valtio osallistuu aktiivisesti talouteen, esimerkiksi huolehtimalla kuluttajansuojasta ja edistämällä kilpailua.

Vuosikymmenten aikana sosiaalinen markkinatalous on osoittautunut toimivaksi kaikkialla Euroopassa. Sen ansiosta laajat kansankerrokset ovat vaurastuneet ja voineet luottaa sosiaaliturvaan.

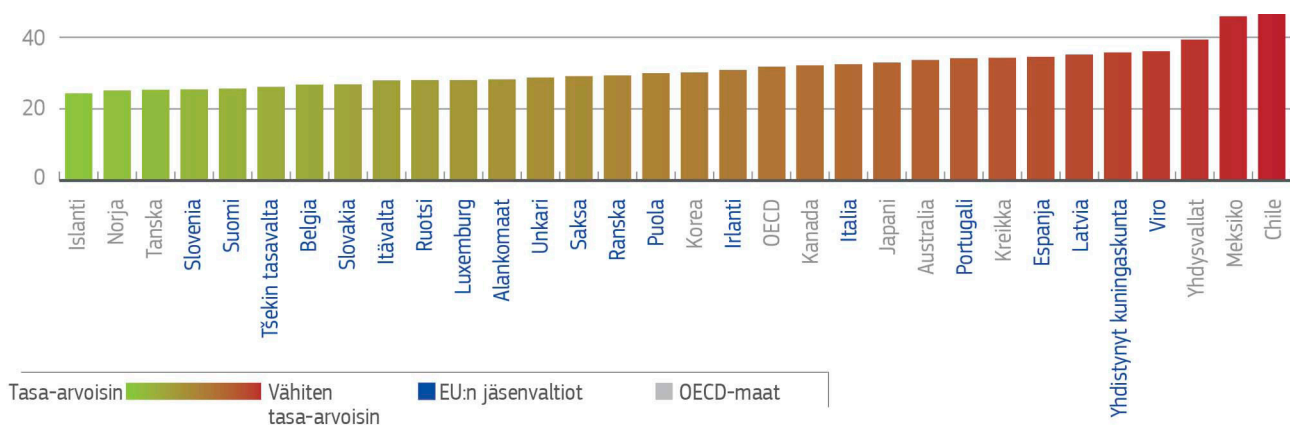
On selvää, että sosiaalisesta markkinataloudesta on neuvoteltava ja sitä on puolustettava yhä uudelleen. Ajankohtainen esimerkki: EU-komissio vastustaa palkkojen polkemista ja haluaa parantaa muissa Euroopan maissa työskentelevien suomalaistenkin asemaa (työntekijöiden lähettämistä koskevan direktiivin uudistus). Tähän asti monilla toisista jäsenmaista tulevilla työntekijöillä on ollut oikeus ainoastaan vastaanottavan maan vähimmäispalkkaan, mutta nyt heillä

on oikeus myös samoihin lisäpalkkioihin ja erityiskorvauksiin kuin paikallisilla työntekijöillä ja kahden vuoden kuluttua he saavat yhdenvertaisen kohtelun. Tätä on kritisoitu muun muassa Itä-Euroopan suunnasta, sillä sikäläiset yritykset maksavat pienempää palkkaa ja pelkäävät menettävänsä tämän edun. EU-komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker on kuitenkin korostanut, että ”kyse on sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta. Eurooppa ei ole villi länsi, vaan sosiaalinen markkinatalous.”

Juncker painottaa sosiaalisempaa Eurooppa, jossa työehdot ovat reilut, työmarkkinat toimivat ja työmarkkinaosapuolet käyvät tiivistä vuoropuhelua. EU edistää työntekijöiden osallistumista kaikkialla Euroopassa, huolehtii työterveydestä, vahvistaa osa-aikatyöntekijöiden asemaa ja takaa lomien ja vapaa-ajan vähimmäistason. Paitsi palkkojen polkemista EU-komissio torjuu myös veronkiertoa. Niin ikään se tukee aktiivista eurooppalaista työmarkkinapolitiikkaa ja edistää uusien työpaikkojen luomista. Yksi EU:n saavutus ovat tutkintotodistusten ja tutkintojen tunnustamisen eurooppalaiset standardit. Niiden ansiosta työskentely toisessa EU-maassa on paljon helpompaa.

[Lissabonin sopimuksen artikla 3](#)

[Puheenjohtaja Junckerin puhe unionin tilasta 14.9.2016](#)

EU edistää vaurautta, kasvua ja työllisyyttä

Etelä-Euroopassa, ja monet maat ovat hyvin velkaantuneita. Tämän seurauksena investoidaan vähemmän, mikä taas lamaannuttaa taloutta ja pahentaa työttömyyttä. EU-komissio pyrkii vaikuttamaan tilanteeseen EU:n laajuisella talouspolitiikan koordinoinnilla ja investointiohjelmalla.

Talous- ja finanssikriisi on monissa EU-maissa tuonut esiin vakavia ongelmia ja kestäättömiä kehityssuuntia. On myös käynyt selväksi, kuinka riippuvaisia EU-maiden kansantaloudet ovat toisistaan. Talouspolitiikan parempi koordinointi koko EU:ssa voi auttaa ratkaisemaan näitä ongelmia ja osaltaan lisätä kasvua ja työllisyyttä. Kriisistä on otettava opiksi, joten komissio esittää vuosittain maakohtaisia suosituksia, jotka liittyvät jäsenmaiden talous- ja finanssipoliittiseen suunnitteluun.

Junckerin komissio on ottanut kriisin taltuttamiseksi käyttöön uuden lääkkeen: vuonna 2014 käynnistetyn Euroopan investointiohjelman. Investointiedellytyksiä parantamalla ja takausohjelman avulla tavoitteena on saada koko EU:ssa aikaan 315 miljardin euron arvosta investointeja tulevaisuuteen.

Periaatteena on, että EU myöntää lainoja pienten ja keski suurten yritysten uudistamiseen tai usein maiden rajat ylittäviin suurhankkeisiin, kuten tietoverkkojen, teiden ja energiaverkkojen rakentamiseen. Ihanteellinen lainansaaja on yritys, joka haluaa investoida tulevaisuuteen mutta jolle rahoituksen hankkiminen on vaikeaa. EU kantaa osan investointiin liittyvistä riskeistä – muun muassa takauksen avulla – jotta yksityisten sijoittajien on helpompi panna rahaa hankkeeseen.

Vastoin alun epäilyjä Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) toiminta on hyvässä vauhdissa. Maaliskuuhun 2017 mennessä ESIR-rahaston avulla oli saatu aikaan 178 miljardin euron lisäinvestoinnit. Tämä on jo yli puolet tavoitteesta. Tähän mennessä hyväksytytjen hankkeiden puit-

teissa pitäisi syntyä reilusti yli 100 000 uutta työpaikkaa. Edullisista lainoista hyötyy yli 403 000 pientä ja keski suurta yritystä.

Suomessakin on tarvetta ESIR-rahalle, vaikka useimmat pienet ja keski suuret yritykset ja sijoittajat voivatkin saada pää omaa varsin hyvin. Tähän mennessä Suomeen on hyväksytty parisensikymmentä rahoitusjärjestelyä, joiden arvo on reilu miljardi euroa (tilanne maaliskuussa 2017). Näillä on määrä saada aikaan noin 4 miljardin euron investoinnit. Toistaiseksi hyväksytyistä järjestelyistä kanavoituu tukea vähintään 320:lle suomalaiselle pk- ja startup-yritykselle. Infrastruktuuri- ja innovaatiopuolella esimerkiksi YIT saa tukea uuteen ympäristöstävälliseen nollaenergiarakentamiseen ja Valio funktionaalisten ja terveysvaikutteisten elintarvikkeiden kehitystyöhön. OP Yrityspankki saa 75 miljoonan euron takauksen pk-yritysten luottoriskin kattamiseen.

Myönteisen väliarvioinnin jälkeen investointiohjelmaa on tarkoitus jatkaa ja sen määrärahoja lisätä. Kaiken kaikkiaan ESIR-rahaston avulla on kuudessa vuodessa – eli vuoteen 2020 mennessä – määrä saada aikaan vähintään 500 miljardia euroa lisäinvestointeja. Vuoteen 2022 mennessä investointien määrä voi olla jopa 630 miljardia euroa.

EU:n sisämarkkinat ovat itsessään kattava elvytysohjelma. Tullivapaa kaupankäynti yli rajojen alentaa yritysten kustannuksia ja tuotteiden kuluttajahintoja. Yritysten on helppo tehdä investointeja toiseen EU-maahan. Työntekijä voi valita, missä EU-maassa haluaa työskennellä. Tämä kaikki on viime vuosikymmeninä lisännyt kilpailukykyä, talouskasvua ja vaurautta – erityisesti Suomessa, joka on pienenä avoimena taloutena erityisen riippuvainen viennistä. Euroopan unionista on tullut maailman suurin talous, ennen Yhdysvaltoja ja Kiinaa.

[EU-komission investointiohjelma](#)

[Talouspolitiikan EU-ohjausjakso](#)

EU auttaa myös kasvukeskusten ulkopuolista Suomea

Sekä teollisuuden rakennemuutoksesta kärsivät teollisuuspaikkakunnat että harvaan asutun Pohjois-Karjalan kylät hyötyvät EU:n tukirahoista. Rakenne- ja investointirahastoilla EU haluaa estää liialliset erot alueiden kehityksessä.

Köyhemmät alueet ja rakennemuutoksen koettamat alueet saavat EU-tukea, jotta ne pysyvät mukana kehityksessä ja jotta voidaan tasoittaa alueiden sijainnista johtuvia haittoja. EU:n avulla alueet voivat kuroa umpeen muiden etumatkaa. EU-rahastot auttavat ihmisiä löytämään työpaikan ja saamaan paremmat edellytykset elämälle omilla asuinsijoillaan. Kaupunkialueiden kehittämisen ja työllisyyden lisäksi edistetään myös maataloutta ja maaseudun kehittämistä sekä tutkimusta ja innovointia.

Aluepolitiikka on maatalouspolitiikan jälkeen EU:n talousarvion toiseksi suurin menoerä. Ohjelmakaudella 2014–2020 alueille on varattu noin 351 miljardia euroa, joista Suomi saa ”Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020” -rakennerahasto-ohjelman kautta noin 1,3 miljardia euroa.

Rakennerahastoista tuettavan aluepolitiikan tavoitteena Suomessa on ennen kaikkea uusien työpaikkojen ja talouskasvun aikaansaaminen, yritysten innovaatiotoiminnan edistäminen, energiatehokkuuden parantaminen, logistiikkayhteyksien kehittäminen Itä- ja Pohjois-Suomessa ja ihmisten elämänlaadun parantaminen lisäämällä työkykyä, osaamista ja sosiaalisen osallisuutta. EU-rahoituksen lisäksi EU-maiden on laitettava jokaiseen hankkeeseen myös omaa rahaa eli rahoitettava hankkeita julkisin varoin.

Kun tarkastellaan EU:n laajuisesti investointeja edellisellä ohjelmakaudella (2007–2013), nähdään EU-rahoituksen kiistaton vipuvaikutus. Jokaisella tukieurolla on saatu aikaan lähes kolmen euron kerrannaisvaikutus talouteen. Tästä hyötyvät myös Suomen kaltaiset nettomaksajamaat, koska suomalaistenkin yritysten tuotteiden ja palvelujen potentiaalinen kysyntä kasvaa ostovoiman lisääntyessä. Euroopan

aluekehitysrahastosta investoitiin vuosina 2007–2013 Suomeen 977 miljoonaa euroa, joilla luotiin 37 000 uutta työpaikkaa.

Usein esitetään syytöksiä, joiden mukaan tukirahat valuvat syrjäseuduille esimerkiksi tarpeettomiin siltoihin tai tienpätkiin, joita ei koskaan käytetä. Tuet myönnetään kuitenkin osana koko Suomea koskevaa strategiaa, jonka ehdot ja tavoitteet tuettujen hankkeiden on täytettävä, mikä minimoi virheinvestoinnit. Lisäksi tukirahojen käyttöä valvovat kansallisten tarkastusviranomaisten lisäksi rahoituksen myöntämisestä vastaavat komission pääosastot sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Jos tarkastuksessa käy ilmi, että varoja on käytetty väärin, ne on maksettava takaisin.

Tuon tuostakin myös kysytään, miksi tuet on kierrätettävä ”Brysselin” kautta ja eikö Suomi voisi jakaa rahat itse minne haluaa. EU:n tehtävänä on ottaa huomioon Eurooppa kokonaisuutena ja painottaa pidemmän aikavälin yhteistä etua yhteisesti laadittujen EU-tason strategioiden pohjalta, eikä seurata lyhyisiin hallituskausiin sidoksissa olevia, poliittisten painotusten mukaan heilahtelevia ja usein lyhytjänteisempiä kansallisia intressejä.

EU:n aluepolitiikan etuna on seitsemän vuoden rahoituskausien tarjoama pitkän aikavälin suunnitteluvarmuus. EU-rahoitteisista ohjelmista hyötyvät hankkeet vaikkapa Kainuussa voivat luottaa siihen, että EU:n varat ovat niiden käytettävissä Suomen vuotuisista kansallisista budjeteista riippumatta. EU huolehtii siis asioista, joissa katse on ulottava vakaasti myös yksittäisen hallituskauden yli.

[EU:n aluepolitiikasta Suomessa](#)

[Rakennerahastoista Työ- ja elinkeinoministeriön sivuilla](#)

[Esimerkkejä rakennerahastoista EU-rahoitusta saaneista suomalaishankkeista kaudella 2007–2013](#)

EU varmistaa reilun kaupankäynnin maailman muiden alueiden kanssa

Euroopan unionin vauraus perustuu vapaaseen ja avoimeen maailmankauppaan. Yksin EU:ssa 31 miljoonaa työpaikkaa on viennin varassa. Lähes joka seitsemäs työpaikka Euroopassa riippuu siis viennistä. EU:n kauppasopimukset luovat perustan tasapuolisille kauppasuhteille muiden maanosien kanssa.

Kauppasopimusten avulla yritykset voivat löytää uusia markkinoita, kasvattaa liiketoimintaansa ja luoda työpaikkoja – erityisesti Suomen kaltaisessa pienessä vientimaassa. Myös kuluttajat hyötyvät. Kotisohvalla voi tehdä edullisia ostoksia netin kautta mistä vain, ja ostoskeskusten valikoimat ovat runsaat. Nämä ovat saavutuksia, joita on syytä puolustaa, kun protektionismi nostaa taas päätään. EU on lujasti sitoutunut avoimiin markkinoihin ja markkinoita sulkevan kehityksen torjumiseen. Jos esimerkiksi Yhdysvallat vetäytyy monenvälisistä kauppasopimuksista, Euroopasta voi tulla uusi kauppakumppani sen tilalle.

Monet maat – viimeksi Meksiko – ovat jo pyytäneet EU:ta tehostamaan vapaakauppaneuvotteluja. Paljon on pelissä. Ennusteiden mukaan 90 prosenttia maailman talouskasvusta tapahtuu seuraavien 10–15 vuoden aikana EU:n ulkopuolella. Tätä taustaa vasten vapaakauppasopimukset EU:n ulkopuolisten maiden kanssa tarjoavat EU:lle merkittäviä vientimahdollisuuksia. EU:n neuvotteluvoima on myös merkittävästi suurempi kuin yksittäisten jäsenvaltioiden. On tietenkin totta, että kaikki alat eivät hyödy samassa määrin markkinoiden avaamisesta. Teollisuuden työpaikkojen katoaminen johtuu silti usein ennemminkin digitalisoinnista ja automatisoinnista

kuin vapaasta kaupasta. Poliittikan ja elinkeinoelämän on luotava vaihtoehtoja ja uusia mahdollisuuksia.

Toisin kuin usein väitetään, tullien ja muiden kaupan esteiden purkamisesta eivät hyödy eniten monikansalliset suuryritykset, vaan ennen kaikkea pienet ja keski-suuret yritykset. Suurilla yrityksillä on yleensä resursseja selviytyä monimutkaisesta lainsäädännöstä monenlaisilla markkinoilla tai perustaa kohdemarkkinoille oma tuotantolaitos. Pienemmillä yrityksillä tällaisia resursseja ei ole.

Esimerkiksi EU:n kauppasopimusta Etelä-Korean kanssa voidaan kiittää suomalaisten yritysten läpimurrosta Etelä-Korean markkinoilla. Sen jälkeen kun sopimus tuli voimaan vuonna 2011, Suomen Etelä-Koreaan suuntautuneen viennin arvo on kasvanut yli 40 prosenttia ja kauppataase kääntynyt ylijäämäiseksi.

Vakaaseen kauppapolitiikkaan kuuluvat myös kaupan suoja-toimet, sillä vain reilu kauppa on vapaata kauppaa. EU:lla on käytössään Maailman kauppajärjestön (WTO) sääntöjen mukaisia välineitä sekä polkumyyntiä että kilpailua vääristäviä julkisia investointeja vastaan. EU myös käyttää näitä välineitä määrätietoisesti esimerkiksi Kiinasta tulevan teräksen ja terästuotteiden polkuhintoja vastaan. Kehitysmailla puolestaan on mahdollisuus suojata maatalouttaan ja maatalousyrityksiään tuontitullein.

Euroopan komissio esitti syksyllä 2015 uuden strategian ”Kaikkien kauppa”. EU pyrkii arvoihinsa perustuvan kauppapolitiikan avulla yhdistämään talouskasvun ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, ihmisoikeusnormit, työturvallisuuden, terveydensuojelun ja ympäristönsuojelun sekä edistämään oikeusvaltioperiaatetta ja hyvää hallintotapaa. Tätä varten EU tiivistää vuoropuhelua kauppakumppaniensa kanssa ja sisällyttää tuleviin kauppasopimuksiin korruption vastaisia sääntöjä. Lisäksi EU asettaa työturvallisuus-, ympäristönsuojelu- ja terveydensuojelunormeja ja tukee reilua ja eettistä kauppajärjestelmää sekä vastuullisia toimitusketjuja.

[”Kaikkien kauppa” -strategia](#)

[EU:n kauppapolitiikasta Ulkoasiainministeriön sivuilla](#)

Euro on vakaa valuutta, joka tarjoaa monia etuja

Eurolla ei ole ollut helppoa: ensin sitä syytettiin hintojen noususta, sitten se sai antaa nimensä valtionvelkakriisille. Eurosta on kuitenkin paljon käytännön etua. Euro on myös vakaa valuutta, jota Euroopan valtiot puolustavat.

Eurosta on kiistelty alusta asti. Se on kuitenkin valuuttana vielä melko nuori: yhteinen raha otettiin käyttöön vuonna 1999, ja vuodesta 2002 lähtien se on käytössä myös käteisrahana. Ensimmäistä kertaa 1500 vuoteen samoja kolikoita voi käyttää aina Välimereltä Itämerelle. Noin 338 miljoonaa ihmistä käyttää päivittäin tätä yhteistä rahaa, joka on otettu käyttöön EU:n 28 jäsenmaasta 19:ssä. Euron ansiosta matkustaminen on Euroopassa helpottunut, kun ei rahaa tarvitse vaihtaa. Valuutanvaihtokustannuksia säästyy vuosittain 30 miljardia euroa. Kuluttajat voivat tehdä suoria hintavertailuja eri maiden välillä ja saada monia tuotteita edullisemmin.

Kun euro otettiin käteisenä käyttöön, väitettiin, että hinnat nousivat. Tämän vuoksi monet suomalaisetkin haikailivat markan perään. Tilastot osoittavat kuitenkin päinvastaista. Euro ei ole nostanut hintoja Suomessa, vaikka lyhyen aikavälin hinnanpyörityksistä monille sellainen tunne jäikin. Tunne johtuu myös siitä, että esimerkiksi baarit, ravintolat ja elokuvateatterit nostivat tuolloin hintojaan merkittävästi Suomen talouden kasvaessa rivakasti yli EU:n keskiarvon.

Euro on vakaa valuutta. Ennen euron käyttöönottoa Suomen inflaatiokehitys oli selvästi korkeampaa ja hyvin poukkoilevaa verrattuna euron jälkeisiin vuosikymmeniin. Euron käyttöönoton jälkeen osa hinnoista kyllä nousi, mutta miltei joka vuosi hintoja nostaa vallitseva inflaatio, joka ei liity euron käyttöönottoon. Suomessa hinnat nousivat vuonna 2002 käteisen eurorahan käyttöönottovuonna keskimäärin saman verran kuin edellisvuonna eli 2,3 prosenttia. Eurosetelien ja -kollikkojen käyttöönotosta johtuva keskimääräinen kuluttajahintojen nousu muodosti arviolta 0,1–0,3 prosenttiyksikköä vuoden 2002 normaalista 2,3 prosentin inflaatiosta.

Vakaa ja matala inflaatio on helpottanut julkisen sektorin, yritysten että yksittäisten ihmisten investointien suunnittelua: valtionlainojen korkomenojen hoidon suunnittelua, yritysten laajentamista ja asuntolainojen mitoitusta. Se on myös helpottanut vientisektorin yritysten ulkomaankauppaa sekä euroalueelle että EU:n ulkopuolelle.

Koko kriisin ajan euron kurssi on pysynyt huomattavan vakaina. Ilman euroa Euroopassa olisi finanssikriisin aikana ollut varmasti hyvin voimakkaita valuuttakurssivaihteluja ja korot olisivat nousseet, kuten 1990-luvun alussa. Harva suomalainen asuntovelallinen kaipaa 15 prosentin lainakorkoja. Muistellesamme niin sanottuja vanhoja hyviä aikoja unohtamme usein, että ennen euroa Euroopassa oli toistuvia valuuttakriisejä.

Eurosta on tullut maailman toiseksi tärkein varantovaluutta Yhdysvaltain dollarin jälkeen. Näin euro antaa euroalueen maille ja koko EU:lle lisää poliittista ja taloudellista painoarvoa kansainvälisellä näyttämöllä. Myös veronmaksajat hyötyvät yhteisestä rahasta. Euroalueen maat ovat EU-komis-

sion laskelmien mukaan yksistään vuonna 2016 säästäneet koroissa noin 50 miljardia euroa – Euroopan keskuspankin (EKP) korkopolitiikan ansiosta.

Eurossa on kuitenkin valuvika, koska talous- ja finanssipoliitiikka ei ole yhteistä. Kansallisesta itsemääräämisoikeudesta luopuminen ei ollut euroa luotaessa vielä toteutettavissa. Yhtenä syynä velkakriisiin oli joidenkin maiden vastuuton finanssipoliitiikka. Toinen oli liiallinen yksityinen velkaantuminen esimerkiksi Irlannissa ja Espanjassa. Vuonna 2010 Kreikan valtionvelka ryöstäytyi käsistä, ja sen jälkeen kriisi levisi Irlantiin, Portugaliin, Espanjaan ja Kyprokseen. Kriisi jätti Eurooppaan merkittäviä sosiaalisia ongelmia, jotka ratkaistaan vahvojen taloudellisten sidosten Euroopassa parhaiten yhteistyöllä.

EU-maiden hallitukset reagoivat kriisin osoittamalla solidaarisuutta ja luomalla vaikeuksissa oleville euromaille turverkon, joka muodostui Euroopan rahoitusvakausvälineestä (ERVV) ja myöhemmin Euroopan vakausmekanismista (EVM). Vastineeksi kriisimaat veloitettiin perusteellisiin uudistuksiin. Näin vältettiin Kreikan euroero, joka olisi tuhonnut luottamuksen yhteiseen rahaan.

Kestävästä eurosta on myös kriisimaille merkittävää etua: se estää liian helpon ulospääsyn vaikeasta tilanteesta. Ne eivät voi enää lyhytaikaisesti lieventää kotikutoisia ongelmiaan valuuttansa devalvoinnilla. Sen sijaan euro pakottaa ne ratkaisemaan todelliset ongelmansa. Niiden täytyy lisätä kilpailukykyään eikä ainoastaan lääkitä oireita devalvoimalla. Se on kivuliasta, mutta tervehdyttävää. Kivuliasta, jos rakenteiden uudistamista lykätään ja hallituksen liikkumavaraa vähennetään liiallisella julkisen sektorin velkaantumisella, mutta tervehdyttävää, jos uudistukset tehdään ajoissa laajassa yhteistyössä yhteiskunnan eri osapuolten kanssa.

Euromaat ovat myös ryhtyneet korjaamaan euroalueen valuutavikoja. Vuosien 2011 ja 2013 välillä EU päätti uusista, tiukemmista säännöistä, joilla julkinen velka ja alijäämät pidetään kurissa. Tarkoituksena oli varmistaa, että mikään maa ei elä yli varojensa. Näin vahvistettiin vakaus- ja kasvusopimusta. Jokaisen maan on esitettävä talousarvionsa jäsenmaiden edustajista koostuvalle neuvostolle ja komissiolle ja varauduttava entistä ankarampiin seuraamuksiin, jos ne eivät noudata vakaus- ja kasvusopimusta. Talouspolitiikkaa koordinoidaan nyt tiiviimmin vuoropuhelussa, johon jäsenmaat, komissio, EU:n demokraattisesti valitut elimet ja työmarkkinaosapuolet osallistuvat.

Tämä näyttää toimivan: euroalueen julkisen talouden alijäämä oli vuonna 2009 keskimäärin 6,3 prosenttia, mutta nyt se on enää alle 2 prosenttia. Talouden elpyminen jatkuu viidettä vuotta, ja työttömyys vähenee. Yhteiseen rahaan liittyvän kurinalaisuuden ansiosta euroalueen julkisen velan kasvua on saatu hillittyä, kun taas esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Japanissa julkinen velka edelleen kasvaa. Ei ollenkaan huono tulos.

[Euroa koskevat EU-komission verkkosivut](#)

EU tukee maataloutta

Yhteisen eurooppalaisen maatalouspolitiikan saadessa alkunsa muistissa oli vielä sotien jälkeinen ruokapula. Kun EU:n maatalouspolitiikka käynnistyi vuonna 1962 kuuden maan voimin, tavoitteena oli saada tekniikan ja tehostamisen avulla suuremmat sadot. Nykyisinkin maatalouspolitiikan keskeinen tavoite on, että tuottajat pystyvät turvaamaan väestön ruokahuollon ja kuluttajahinnat pysyvät kohtuullisina. Ajan myötä mukaan on kuitenkin tullut myös uusia painotuksia. Niitä ovat erityisesti ympäristönäkökohdat ja maaseudun maataloustuotannon säilyminen.

Tänä vuonna EU:n maitoala sai poikkeukselliset

miljardi euroa EU:n tukea

EU:n tuki maataloustuottajille on merkittävää: nykyisin maatalouteen menee 40 prosenttia EU:n budjetista – vuosittain lähes 60 miljardia euroa. Tämä on keskimäärin 112 euroa vuodessa jokaista EU:n kansalaista kohti. Suomessa on vuosina 2014–2020 käytettävissä maatalouden tukemiseen yhteensä yli 870 miljoonaa euroa vuodessa. Lisäksi on sovittu, että Suomi saa tukea maatalouttaan tämän lisäksi vielä 900 miljoonan euron kansallisella rahoituksella.

Suurin osa maatalouden EU-tuista Suomessa, noin 525 miljoonaa euroa vuosittain, on suoraa tukea maataloustuottajille. Tuki antaa maatalousyrittäjille osan perustoimeentulosta

ja korvausta maatalousympäristön hoitamisesta. Noin 20 % tuesta voidaan maksaa tuotantoon sidottuna Suomelle tärkeiden tuotannonalojen, kuten maidontuotannon, ylläpitämiseen.

Suomi saa lisäksi vuosittain noin 340 miljoonaa euroa osarahoitusta maaseudun kehittämissuunnitelmien rahoittamiseen. EU antaa yhdessä Suomen kanssa näistä ohjelmista viljelijöille esimerkiksi korvauksia luonnonhaitasta aiheutuvista korkeista tuotantokustannuksista pohjoisissa tuotanto-oloissa, tukea ympäristön ja ilmaston suojeluun ja rahoitusta investointeihin, joilla kehitetään maataloustuotantoa ja maaseutuelinkeinoja. Lisäksi rahoitetaan maaseudun infrastruktuuria kuten laajakaistayhteyksiä sekä yritysten kehittämistä, yhteistyötä, innovointia ja paikallislähtöisiä hankkeita (LEADER).

EU:n rahoitusta annetaan myös maataloustuotteiden tuotannon ja markkinoiden tasapainottamiseen, jotta hintavaihteluita voidaan tasoittaa ja markkinahäiriöiden vaikutusta pienentää. Esimerkiksi Venäjän asettua vuonna 2014 EU:n maataloustuotteille yksipuolisen tuontikiellon EU-komissio mobilisoi vuosina 2015–2016 miljardi euroa EU:n maidontuottajien, hedelmänviljelijöiden ja sianlihantuottajien tukemiseen. Suomen maidontuottajat ovat saaneet n. 20 miljoonaa euroa EU:n ns. maitokriisipaketeista, joilla pyritään maidontuotannon tasapainottamiseen ja tuottajien tulotason parantamiseen.

Ilman tukea nykyisenlainen maatalous ei olisi Suomessa mahdollista.

[Yhteinen maatalouspolitiikka \(YMP\) ja Euroopan maatalous – Usein kysyttyä](#)

[Maataloustukien merkityksestä Maa- ja metsätalousministeriön sivuilla](#)

Osa 3: EU huolehtii kilpailusta ja valvoo konserneja

Kuvaruuduista kuorma-autoihin: EU puuttuu kartelleihin

Olipa kyse televisioiden kuvaruuduista, hisseistä tai kuorma-autoista, EU-komissio on määrännyt suuria sakkoja eurooppalaisille ja kansainvälisille yrityksille, jotka ovat sopineet keskenään tuotteiden hinnoista tai manipuloineet markkinoita. Tällainen yritysten toiminta vääristää vapaata kilpailua ja on sen vuoksi kiellettyä. Suurten kansainvälisten konsernien valvonta olisi vaikeaa ilman EU-yhteistyötä.

EU-komissio on sisämarkkinoilla ylin kartellien valvoja. Sen tehtävänä on huolehtia siitä, että kilpailu todella toteutuu. Komissio varmistaa, että kilpailijat eivät sovi keskenään hinnoista tai pidä niitä keinotekoisesti korkeina taikka esimerkiksi jaa Euroopan markkinoita keskenään. Suuret konsernit eivät myöskään saa käyttää väärin johtavaa asemaansa markkinoilla ja näin vääristää kilpailua. Tällainen toiminta haittaisi kilpailua ja olisi kuluttajien kannalta vahingollista kun valinnanvara olisi suppeampi ja hinnat korkeampia.

EU-komissio tutkii kartelleja kantelujen tai vihjeiden perusteella. Sillä on tähän laajat valtuudet, ja se voi esimerkiksi määrätä yrityksiin etsinnän. Jos epäilyille saadaan vahvistus, komissio voi määrätä yritykselle sakon, jonka suuruus voi olla jopa 10 prosenttia vuotuisesta liikevaihdosta.

Näin tapahtuukin usein. Muutamia esimerkkejä suurimmista rangaistuksista: Vuonna 2016 EU-komissio määräsi kuorma-autoalan kartellille ennätyskallisen suuren 2,93 miljardin euron sakon. MAN, Volvo/Renault, Daimler, Iveco ja DAF olivat yli 14 vuoden ajan sopineet kuorma-autojen myyntihinnoista ja siirtäneet tiukempiin päästörajoituksiin liittyvät kustannukset samalla tavalla asiakkailleen. Vuonna 2012 EU-komissio määräsi 1,4 miljardin euron sakon johtaville ku-

varuutujen ja tietokonenäyttöjen valmistajille. Vuonna 2013 puolestaan useat pankit joutuivat maksamaan yhteensä noin 824 miljoonaa euroa manipuloituaan mm. Libor-korkoja. Vuonna 2007 EU-komissio puuttui hissikartelliin. Suuret konsernit olivat vuosina 1995–2004 jakaneet Saksan, Belgian, Luxemburgin ja Alankomaiden markkinat keskenään ja sopineet, kuka saa minkäkin sopimuksen. Mukana olivat myös suomalaisen Kone Oy:n paikalliset tytäryhtiöt, jotka kuitenkin vapautettiin Belgian ja Luxemburgin osalta sakoista, koska ne antoivat ensimmäisenä tietoja kartellista. Vuonna 2000–2002 mm. Suomen markkinoilla toimi Chiquitan, Dolen ja Del Monten banaanikartelli, joka sopi banaanien tukkuhinnoista ja piti ne näin ollen keinotekoisesti korkeina. Tästä komissio määräsi 60,3 miljoonan euron sakot.

Kartellisakot maksetaan EU:n budjettiin, joten ne pienentävät EU-maiden jäsenyyksmaksuja ja viime kädessä palautuvat näin veronmaksajille. Kartellin vuoksi kärsineet voivat myös hakea vahingonkorvausta.

Myös Euroopan markkinoilla toimivien ulkomaisten konsernien on noudatettava sääntöjä. EU-komissio onkin useaan otteeseen tutkinut yhdysvaltalaisen Microsoft-konsernin toimintaa, ja vuonna 2009 se pakotti Microsoftin helpottamaan muiden selainten kuin yrityksen oman Internet Explorerin valitsemista. Tutkimusten kohteena on ollut myös toinen amerikkalaisjätti Google. EU-komissio tutkii parhaillaan väitettä, jonka mukaan hakukoneen tarjoaja manipuloisi hakutuloksia suosiakseen omia palvelujaan, kuten Google Shoppingia.

[Google-tutkinnasta:](#)

[EU-komission verkkosivut kilpailua rajoittavista sopimuksista](#)

EU haluaa yhdenvertaista verokohtelua

Veropetoksia, veronkiertoa ja veroparatiiseja – monet yritykset ovat hyvin neuvokkaita, kun on kyse rahan säästöstä veroja välttelemällä. EU-maat menettävät joka vuosi laillisen ja laittoman verokikkailun takia arviolta noin biljoona euroa. EU on edistynyt viime vuosina hyvin veronkierron torjunnassa. Esimerkiksi Applen tapaus osoittaa, mitä EU voi saavuttaa toimimalla yhdessä.

EU-komissio torjuu määrätietoisesti verojen välttelyä. Monet yritykset hyödyntävät edelleen verotuksen porsaanreikiä Euroopassa, ja joihinkin Euroopan maihin jopa houkuttelevia yrityksiä veronmaksajien kustannuksella. Yksittäinen maa ei voi saada paljoa aikaan veronkierron torjunnan saralla. EU tarjoaa jäsenmaille välineitä, jotka auttavat niitä torjumaan veronkiertoa tehokkaammin.

EU-komissio tutkii valtioneuvoston yhteydessä lukuisia verosopimuksia, joita EU-maat ovat tehneet suuryritysten kanssa. Elokuussa 2016 EU-komissio velvoitti Irlannin perimään iPhone-yritys Applelta takaisin noin 13 miljardia euroa maksamattomia veroja.

Komission puheenjohtajan Jean-Claude Junckerin mukaan ”jokaisen yrityksen – oli se sitten suuri tai pieni – on maksettava veronsa siellä, missä sen voitot syntyvät”. Tämä koskee myös Applen kaltaisia jättiyrityksiä. ”Euroopassa emme hy-

väksy sitä, että vaikutusvaltaisten yritysten kanssa tehdään laittomia ja salakähmäisiä verosopimuksia. Näinä niukkoina aikoina nämä verotulot ovat pois sairaaloilta ja kouluilta. Kilpailuoikeudella on tätä kautta myös sosiaalinen puoli. Ja juuri tästä EU:ssa on kysymys”, Juncker sanoo.

Vilkastunut julkinen ja poliittinen keskustelu on myös kannustanut komissiota tarttumaan uudestaan EU:n yritysverotuksen perusteelliseen uudistamiseen. Yhteisen yhdistetyn yhteisöveropohjan tarkoituksena on varmistaa, että yritykset eivät voi laskea voittojaan keinotekoisesti todellista pienemmiksi tai siirtyä muihin EU-maihin vain verorasituksensa pienentämiseksi. Vuodesta 2017 alkaen yritysten on ilmoitettava veroviranomaisille EU:n jo sopiman ns. maakohtaisen raportoinnin mukaisesti, kuinka paljon veroja ne missäkin maassa maksavat.

EU:n laajuisen verolainsäädännön antaminen on kuitenkin vaikea prosessi, koska EU-maiden on tehtävä veropolitiikkaa koskevat päätökset yksimielisesti.

[Komission ehdotus yhtiöverouudistuksesta](#)

[Komission Apple-tutkinnasta:](#)

[Puheenjohtaja Junckerin puhe unionin tilasta 14.9.2016](#)

EU valvoo pankkeja

Finanssikriisin aikana pankit veivät Euroopan kuilun partaalle. EU otti opikseen ja perusti pankkiunionin, joka vakauttaa rahalaitoksia ja suojaa säästäjiä ja veronmaksajia. Pankkiunioni perustuu kolmeen pilariin.

Vuonna 2012 pelättiin, että rahaliitto hajoaa. Tämän vuoksi EU-komissio käynnisti Euroopan pankkiunionihankkeen. Sen tärkein tavoite on, että valtioiden ja veronmaksajien ei enää tarvitse tulla hätiin, jos pankeilla on ongelmia. Toden tullen maksumiehiksi joutuvat pankkien omistajat ja velkojat – ja jos se ei riitä, koko pankkiala pankeilta etukäteen perittävien maksujen kautta.

Pankkiunionin keskeinen pilari on Euroopan pankkiviranomainen (EPV), jonka keskitetyssä valvonnassa on vuodesta 2014 ollut 130 euroalueen suurinta rahoituslaitosta. Pankkiviranomainen huolehtii siitä, että kansalliset valvontaviranomaiset eivät enää voi ummistaa silmiään valvottaviensa tilanteelta, kuten aiemmin toisinaan tehtiin. Vastuu valvonnasta on Euroopan keskuspankillla (EKP). Järjestelmä on toiminut hyvin. EKP:n mukaan eurooppalaiset pankit ovat vakaita, kuten Euroopan pankkiviranomaisen tuoreimmat stressitestitkin ovat osoittaneet. EU:n painostuksesta pankit ovat vahvistaneet merkittävästi omaa pääomaansa.

Pankkiunionin toisena pilarina ovat pankkien kriisintarkkaisu koskevat uudet säännöt. Jos pankki joutuu vararikkoon,

toimivaltainen EU-viranomainen hoitaa sen kriisintarkkaisuun keskitetysti tarkkoja sääntöjä noudattaen. Näin voidaan välttää paniikki. Valtion ei tarvitse puuttua asiaan, sillä vastuussa ovat ensisijaisesti pankin osakkeenomistajat ja velkojat, ja jos se ei riitä, koko pankkiala. Pankkiunioni on määrä viimeistellä ottamalla kolmantena pilarina käyttöön yhteinen talletussuoja. Sillä tarkoitetaan asiakkaiden talletusten takaamista pankin kaatuessa. Talletukset on suojattu kaikkialla EU:ssa 100 000 euroon asti, toistaiseksi kansallisin varoin. EU:n tasolla toteutettavan eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän käsittely on edelleen kesken, eikä sitä ole vielä otettu käyttöön.

Uusien vaatimusten ansiosta eurooppalaiset pankit ovat nyt vakaampia ja Euroopan rahoitusala kestää paremmin kriisejä. Esimerkiksi kun Italian valtio vahvistaa Monte dei Paschi -pankin pääomapohjaa ennalta varautuvasti, EU-komissio varmistaa, että pankkiunionin sääntöjä noudatetaan ja osakkeenomistajat ja velkojat osallistuvat reiluun taakanjakoon (velkojen alaskirjaus).

[EU:n pankkivalvonnasta Finanssivalvonnan sivuilla](#)

[Euroopan parlamentin verkkosivut pankkiunionista](#)

Osa 4: EU suojelee kuluttajia

EU:n turvaa lento- ja junamatkustajien oikeudet

Jos lento on ylibuukattu tai se perutaan tai jos matkalaukku katoaa, matkustajalla on oikeus saada korvausta. EU:n yhdenmukaiset säännöt takaavat sen. Sama koskee myös junamatkoja.

Sisärajattomassa Euroopassa yhä useammat ihmiset matkustavat. Erityisesti lentämisen suosio kasvaa jatkuvasti. Aikaisemmin monet matkustajat jäivät tyhjän päälle, jos heidän lentomatkinsa ei sujunutkaan niin kuin piti. EU on korjannut tilanteen: vuonna 2005 annettiin asetus, jossa vahvistetaan tietyt oikeudet kaikille lentomatkustajille, joiden reitti- tai tilauslento joko lähtee EU:n alueella sijaitsevalta lentoasemalta tai saapuu sellaiselle.

Jos lento esimerkiksi siirretään seuraavalle päivälle, lentoyhtiön on yleensä maksettava hotelliyöpyminen. Jos lento laskeutuu huomattavasti myöhässä, peruutetaan lyhyellä varoitussajalla tai matkan varannut henkilö ei mahdukaan lennolle, matkustajalla on oikeus rahalliseen korvaukseen. Korvauksen suuruus riippuu lentomatkan pituudesta: etäisyyden mukaan matkustajalle maksetaan 250, 400 tai 600 euroa. Sääntöä ei kuitenkaan sovelleta, jos ongelmien syynä ovat poikkeukselliset olosuhteet, kuten huono sää tai lennonjohtajien lakko.

Jos lento peruutetaan, matkustaja voi hakea korvausta tai lipun hinnan hyvittämistä. Myös siinä tapauksessa, että matkalaukku katoaa tai vahingoittuu, lentoyhtiön on korvattava vahinko.

Korvausta on haettava ensin lentoyhtiöltä. Jos se kieltäytyy maksamasta, Suomessa matkustaja voi tehdä valituksen Ku-

luttajaneuvontaan. Kiistatapauksissa matkustaja voi ottaa yhteyttä myös Euroopan kuluttajakeskukseen.

EU on parantanut myös junamatkustajien kuluttajansuojaa. Vuonna 2007 annettiin EU:n asetus, jonka perusteella junamatkustajilla on samat oikeudet kaikkialla Euroopassa. Jos juna on myöhässä, junavuoro peruuntuu tai tapahtuu onnettomuus, matkustajat saavat korvausta riippumatta siitä, ovatko he matkustaneet maan sisällä vai maasta toiseen. Jos juna on myöhässä yli tunnin, matkustaja saa lipun hinnasta takaisin 25 prosenttia. Jos myöhästyminen on yli kaksi tuntia, korvataan puolet lipun hinnasta.

Siinä vaiheessa, kun on todennäköistä, että juna on vähintään tunnin myöhässä, matkustaja voi vaatia joko lipun hinnan palauttamista tai maksutonta kuljetusta määräpaikkaan toisella junalla tai linja-autolla. Yöaikaan matkustajalla on oikeus käyttää taksia ja saada korvaus tästä aiheutuneista enintään 80 euron kuluista. Jos hän joutuu junayhteyden ongelmien vuoksi yöpymään matkan aikana, rautatieyhtiön on maksettava hotelli.

Samankaltaisia säännöksiä on annettu myös linja-auto- ja laivaliikenteen osalta.

[EU:n tietosivu lentomatkustajien oikeuksista:](#)

[Tietoa matkustajan kuluttajansuojasta Kilpailu- ja kuluttajaviraston sivuilla](#)

EU parantaa liikenneturvallisuutta

Yhteisen kampanjoinnin ja yhdessä sovittujen sääntöjen ansiosta Euroopan teillä kuolee yhä vähemmän ihmisiä. EU pyrkii kuitenkin edelleen vähentämään liikennekuolemien määrää. Tiukoilla Euroopan laajuisilla säännöillä pienennetään onnettomuusriskiä.

Euroopan unioni on asettanut itselleen kunnianhimoisen tavoitteen: liikennekuolemien määrä on puolitettava vuoden 2010 tasosta vuoteen 2020 mennessä. Huomattavaa edistystä on jo saavutettu. Vuonna 2001 Euroopan teillä sai surmansa 54 000 henkilöä, mutta vuonna 2010 enää 31 500 henkilöä ja vuonna 2015 määrä oli vähentynyt EU-raportin mukaan edelleen 26 000 henkilöön.

EU pyrkii eurooppalaisten normien avulla lisäämään liikenneturvallisuutta kaikissa maissa. Onnettomuuden taustalla on usein liian kova vauhti. EU on huolehtinut siitä, että ylinopeutta ajava joutuu kaikkialla Euroopassa vastuuseen. Kun siis lomalla Italiassa ajaa ylinopeutta ja valvontakamera välähtää, sakko löytää tiensä kotiosoitteeseen. Viranomaiset ovat luoneet järjestelmän, jonka avulla ylinopeussakkoja voidaan toimittaa maasta toiseen. Järjestelmä ei toimi vielä täysin aukottomasti, mutta EU-komission mukaan liikennerikkomuksista toisessa maassa vastuuseen joutuneiden määrä on nelinkertaistunut vuosien 2013 ja 2015 välillä. Tällaisia rik-

keitä ovat muun muassa ylinopeus, ajo päin punaista liikennevaloa ja ajaminen ilman turvavyötä..

Lisäksi EU tukee jäsenmaita turvallisemman väyläverkon kehittämiseksi. Suomessa EU on tukenut investointipankin lainoilla esimerkiksi Haminan ja Vaalimaan välistä moottoritietä ja Tampereen tunnelihanketta.

EU-komissio edistää myös liikennevalistusta. Usein onnettomuuteen liittyy alkoholi, toisinaan myös huumeet.

EU on antanut myös ensiapua koskevia yhteisiä sääntöjä. Vuonna 2015 otettiin käyttöön EU:n laajuinen eCall-hätäpuhelujärjestelmä, joka soittaa onnettomuustilanteessa automaattisesti 112-hätänumeroon. Arvioiden mukaan sen avulla saadaan vähennettyä liikennekuolemien määrää noin neljä prosenttia.

Liikenteen turvallista kehitystä tuetaan myös monenlaisella EU-hankerahoituksella. Esimerkiksi suomalaisessa Sohoja-hankeessa kehitetään tulevaisuuden turvallista ja vähäpäästöistä pikkubussiliikennettä.

[Yleiskatsaus EU:n lainsäädäntöön liikenteen alalla](#)

EU:n luoma suoja antaa ostajalle harkinta-aikaa

Oletko joskus ostanut tuote-esittelystä, netistä tai kotimyyntistä jotakin, mitä et oikeasti tarvitse? Ehkä lehtitilauksen tai turhan kalliin kännykkäliittymän? Usein kuluttaja tuntee tullessa yllätetyksi ja miettii jälkikäteen, onko hänellä edes varaa ostokseen.

EU pyrkii suojelemaan kuluttajia liian pikaisesti tehdyiltä päätöksiltä, ja on sen vuoksi ottanut käyttöön mahdollisuuden peruuttaa kotimyyntiin yhteydessä tehty sopimus tai kauppa. Sen ansiosta jokainen voi harkita rauhassa, haluaako tehdä sopimuksen vai ei. Oikeus ei koske lentolippuja tai hotellivarausta, mutta esittelytilaisuuksissa tehdyt pakettimatkasopimukset on lähtökohtaisesti voitava peruuttaa.

Vuonna 2014 uudelleen määritelty peruuttamisoikeus koskee kotimyyntiä sekä kadulla, esittelytilaisuuksissa tai vaikka Tupperware-kutsuilla tehtyjä ostoksia, mutta myös esimerkiksi netissä, puhelimitse ja perinteisen postimyyntin sekä verkkohuutokauppojen (esim. eBay) kautta tehtyjä tilauksia.

Kaikissa näissä tapauksissa asiakas voi peruuttaa kaupan 14 päivän kuluessa ilman perusteluja. Peruuttamisen määräaika alkaa päivästä, jona kuluttaja vastaanottaa tavarat. Jos myyjä ei ole ilmoittanut peruuttamisoikeudesta asiakkaalle selvästi, peruuttamisaika pitenee yhteen vuoteen.

Ei kuitenkaan riitä, että vain palauttaa verkkokaupasta ostetut tavarat. Peruuttamisesta on ilmoitettava nimenomaisesti, mieluiten kirjallisesti. Asiakkaan olisi ilmoitettava tässä yhteydessä myös asiakasnumero, tilausnumero ja päivämäärä. Peruuttamista ei tarvitse perustella.

EU haluaa auttaa kuluttajia käyttämään oikeuksiaan myös maiden rajojen yli. Toisesta EU-maasta tehtyihin ostoksiin liittyvissä ongelmissa auttaa Euroopan kuluttajakeskuksen toimi-piste Suomessa.

[Euroopan kuluttajakeskus Suomessa](#)

[Peruuttamisoikeutta koskeva EU:n tietosivu](#)

EU tekee verkko-ostamisesta turvallisempaa

Yhä useammat hyödyntävät verkkokauppojen tarjoamia mahdollisuuksia ja tilaavat netistä kirjoja ja musiikkia tai kenkiä ja vaatteita, joita voivat sovittaa rauhassa kotonaan. Verkkokauppa ylittää usein maiden rajat, joten on järkevää laatia esim. palautuksia koskevat säännöt koko EU:n tasolla.

EU takaa verkko-ostoksille suuremman oikeusvarmuuden. Sopimukseen, jonka asiakas tekee kauppiaan kanssa netissä, postimyyntiluettelon välityksellä tai puhelimitse, sovelletaan yhdenmukaista suojaa. Tämä pätee riippumatta siitä, onko yritys sijoittautunut Suomeen vai toiseen EU-maahan.

Huijausten estämiseksi ja verkko-ostamisen turvallisuuden lisäämiseksi nykyään edellytetään, että asiakkaan on nimenomaisesti napsautettava tilauspainiketta tilauksen vahvistamiseksi. Verkkokauppiiaan on ensinnäkin ilmoitettava, että ostoksesta aiheutuu kustannuksia, ja toiseksi sen on saatava vahvistus siitä, että kuluttaja on saanut asiasta tiedon. Tämä toteutetaan painikkeen avulla. Jos kauppias ei noudata tätä kuittausvaatimusta, tilaus ei sido kuluttajaa.

Jos verkkokaupalla on puhelinpalvelu kysymyksiä varten, kuluttajalta voidaan periä puhelusta vain perushinta. Toisin sanoen tähän tarkoitukseen ei saa käyttää lisämaksullisia asiakas-palvelunumeroita. Kauppias saa veloittaa asiakkaalta lisämaksua tiettyjen maksutapojen, kuten luottokortin, käytöstä vain, jos sille itselleen aiheutuu maksutavasta lisäkuuluja. Jos yritys aikoo veloittaa rahti- tai lähetyskuluja, sen on ilmoitettava tästä kuluttajalle selkeästi. Lisäksi sen on lähetettävä viipymättä tilauksen saapumisen jälkeen tilausvahvistus sähköpostitse.

Kauppiiaan on toimitettava tavara 30 päivän kuluessa. Jos näin ei tapahdu, kuluttaja voi purkaa sopimuksen 31. päivänä.

Näillä EU-säännöillä tehdään verkko-ostosten tekemisestä huomattavasti selkeämpää.

[Euroopan kuluttajakeskuksen Suomen-toimipisteen ohjeet verkkokauppaan](#)

EU turvaa ostajan oikeudet, jos tuotteessa on puutteita

Mitä jos hiustenkuivaajalla oli kuuden kuukauden takuu, mutta se hajoaa kahdeksan kuukauden kuluttua ostamisesta? Tällaisessa tapauksessa kuluttajilla on EU:ssa taatut oikeudet, joita kauppiaat eivät saa kiertää.

Jos tuotteessa on puutteita, kauppialla on siihen liittyviä velvollisuuksia. Jos tavara osoittautuu puutteelliseksi tai sen ulkonäkö tai toiminta ei vastaa siitä mainonnassa annettua vaikutelmaa, kauppiaan on EU-sääntöjen mukaan korjattava tavara, korvattava se uudella, alennettava hintaa tai palautettava ostohinta. Tämä taataan asiakkaalle ilmaiseksi vähintään kahden vuoden ajan. Esimerkki: Jos ostat hiustenkuivaajan, jolle myyjä antaa kuuden kuukauden takuun, mutta laite menee rikki kahdeksan kuukauden kuluttua, myyjällä on kuitenkin EU:n kuluttajansuojalainsäädännön mukaan kahden vuoden vastuu laitteen virheistä (ilman ostajalle aiheutuvia kuluja). Myyjän tarjoama kuuden kuukauden takuu on lisäpalvelu.

Toinen esimerkki: Asiakas ostaa kannettavan tietokoneen, jossa kaikki näyttää aluksi olevan kunnossa. Vuoden kuluttua hän kuitenkin huomaa, että tietokoneessa on vähemmän muistia kuin oli ilmoitettu. Tällöin hänellä on oikeus vaatia kauppiasta palauttamaan osan kauppahinnasta.

Jos asiakas ei ole tyytyväinen kauppiaan toimintaan ja vastaukseen, hän voi ottaa yhteyttä Euroopan kuluttajakeskukseen Suomen-toimipisteeseen tai muuhun kuluttajakeskukseen maassa, jossa hän on hankkinut tuotteen. Kauppiaiden on myös annettava tieto tuomioistuimen ulkopuolisista riidanratkaisuvaihtoehdoista.

[EU-komission tietosivut tuotevastuusta ja palautuksista](#)

[Euroopan kuluttajakeskus Suomessa - neuvoja ongelmatilanteisiin](#)

EU suojaa kansalaisten säästöjä

Vaikka pankki menisi konkurssiin, asiakkaat eivät menetä säästöjään. EU on huolehtinut siitä, että jokainen asiakas saa rahansa takaisin niin suomalaisesta pankista kuin muidenkin EU:n jäsenmaiden pankeista. EU on vahvistanut nk. talletussuojajärjestelmää koskevat normit. Finanssikriisin aikana sääntöjä vielä tiukennettiin.

Talletussuoja koskee enintään 100 000 euron säästöjä asiakasta ja pankkia kohden. Suoja kattaa määräaikaistalletukset, yliyön talletukset, säästökirjatalletukset ja käyttötilien varat. Koska finanssikriisi heikensi luottamusta pankkeihin, EU korotti suojatun määrän rajaa vuonna 2009.

Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä: ylimääräinen turvaverkko säästäjille kaikkialla Euroopassa

Toistaiseksi jäsenmaat takaavat tämän määrän. Ongelmana on, että jos useampi rahoituslaitos menee konkurssiin samassa maassa, kansallinen talletussuojajärjestelmä ei ehkä enää riitä. Tästä syystä komissio ehdotti vuonna 2015, että vuoteen 2024 mennessä luotaisiin Euroopan laajuinen pankkitalletusten suojajärjestel.

Eurooppalaisen talletussuojajärjestelmän on tarkoitus toimia käytännössä yhteisenä vakuuspottina, johon kansalliset tal-

letussuojajärjestelmät yhdistetään asteittain. Varat saadaan pankkien rahoitusosuuksista: ne suorittavat maksuja usean vuoden aikana siten, että lopulta saadaan koottua 55 miljardia euroa. Tästä rahastosta on määrää taata enintään 100 000 euron talletukset tiliä kohti siinä tapauksessa, että kansallisen talletussuojarahaston varat eivät riitä. Talletussuojajärjestelmän tavoitteena on lisäksi varmistaa, etteivät asiakkaat ryntää pankkiinsa nostamaan varojaan pelätessään sen romahtamista ja talletustensa menettämistä (talletuspako). Eurooppalainen talletussuojajärjestelmä on ns. pankkiunionin kolmas ja viimeinen pilari. Pankkiunionin avulla pyritään lisäämään pankkisektorin luotettavuutta. Suunnitelmat ovat tällä hetkellä edelleen EU:n lakia säätävien toimielinten (Euroopan parlamentin ja neuvoston) käsittelyssä.

Suomessakin huolena on ollut, että suomalaiset tallettajat joutuvat tulevaisuudessa maksamaan muiden euroalueen maiden pankkien ongelmista. Yhteistä talletussuojajärjestelmää eivät kuitenkaan rahoita tallettajat, vaan pankit. Kaikki pankkiunionin pankit maksavat rahoitusosuuksia, joita voidaan käyttää kaikkien järjestelmään osallistuvien pankkien tukemiseen. Suomalaiset rahoituslaitokset eivät siis joudu pelkästään rahoittamaan eurooppalaista järjestelmää, vaan ne myös saavat tukea siitä. Suunnitteilla on lisäksi tiukkoja suojalausekkeita EU:n varojen vilpillisen käytön torjumiseksi. Jos jäsenmaa ei esimerkiksi ole hoitanut korvausrahastonsa rahoitusta talletussuojajärjestelmää koskevan direktiivin mukaisesti, kyseisen maan talletussuojajärjestelmät eivät voi hyödyntää eurooppalaista järjestelmää.

[EU-komission tiedote talletussuojajärjestelmää koskevasta ehdotuksesta](#)

Osa 5: Eläminen on edullisempaa EU:n ansiosta

EU:n sisämarkkinat syntyivät vuonna 1993. Siitä lähtien tavaravalikoima on jatkuvasti kasvanut ja monipuolistunut. Kilpailu on lisääntynyt, ja monopoleja on purettu. Niinpä monet tavarat ja palvelut ovat edullisempia kuin ennen. Esimerkiksi puheluiden, sähkön ja lentojen hinnat ovat laskeneet merkittävästi.

Sisämarkkina-alueella asuu 510 miljoonaa eurooppalaista. Sisämarkkinat ovat EU:n kunnianhimoisin projekti ja yksi sen merkittävimmistä saavutuksista: jäsenmaiden taloudellisen yhdentymisen ydin. Eurooppalaisilla yrityksillä on siis potentiaalisesti valtavan suuret kotimarkkinat.

Suomen viennistä suuntautuu EU-alueelle peräti 59 prosenttia. Tuonnistamme 62 prosenttia tulee EU:sta. Suomen kaltaiselle vientivetoiselle avoimelle taloudelle onkin erittäin tärkeää, että kauppa sujuu EU:n alueella mahdollisimman jouheasti, luotettavasti ja alhaisin kustannuksin. Vertailun vuoksi voidaan mainita, että Venäjän-kaupan osuus Suomen viennistä on noin 6 prosenttia.

EU pyrkii luomaan eurooppalaisen alueen, jonka sisällä ei ole rajoja ja jossa tavarat, ihmiset, palvelut ja pääoma voivat liikkua vapaasti. Sisämarkkinoiden vapauttaminen kaupan esteistä lisää hyvinvointia ja edistää talouden kestävästä kehitystä.

EU yhdenmukaistaa jäsenmaidensa lainsäädäntöä ja suojelee siten kuluttajan oikeuksia ja etuja Euroopan laajuisesti.

Sisämarkkinoita ei suinkaan ole pyritty kehittämään hinnalla millä hyvänsä. Tästä ovat osoituksena EU:n laadukas kuluttajansuoja ja ympäristönsuojelunormisto. Rajojen poistaminen ei tarkoita sitä, että markkinavoimat saisivat melastaa vapaasti. Päinvastoin EU:n toimielimet on sopimuksin veloitettu huolehtimaan terveystarkkohtien, turvallisuuden, ympäristönsuojelun ja kuluttajansuojan korkeasta tasosta.

Sisämarkkinat ovat Euroopan paras valtti globalisaation lisääntyessä. Vapaan liikkuvuuden ansiosta ammattitaitoiset työntekijät voivat työskennellä missä tahansa EU:n alueella ja eurooppalaiset yritykset voivat perustaa tytäryhtiöitä ja harjoittaa liiketoimintaa muissa EU-maissa. Tämä tuo Eurooppaan kaivattuja työpaikkoja ja talouskasvua.

Sisämarkkinoiden mahdollisuudet eivät kuitenkaan aina toteudu, koska sisämarkkinasääntöjä ei tunneta tai panna täytäntöön tai yksinkertaisesti siitä syystä, että mahdollisuuksien tiellä on turhia esteitä. Toisaalta sisämarkkinoiden on mukauduttava vastaamaan nykypäivän todellisuutta: innovatiivisille ideoille ja uusille liiketoimintamalleille on tehtävä tilaa. Sen vuoksi EU-komissio on asettanut tavoitteekseen sisämarkkinoiden syventämisen ja niiden kehittämisen oikeudenmukaisemmiksi.

Tiedote: [Syvemmät ja oikeudenmukaisemmat sisämarkkinat](#)

Halvemmat puhelut ulkomailla EU:n ansiosta

EU on vuosien pitkäjänteisen työn tuloksena saanut kohtuullistettua maksuja, joita operaattorit perivät kännykän käytöstä ulkomailla: 15. kesäkuuta 2017 alkaen kaikki EU:ssa asuvat vapautuvat verkkovierailumaksuista unionin alueella matkustaessaan.

Telepalvelujen hinnat ovat laskeneet jyrkästi jo monen vuoden ajan sekä kiinteissä että langattomissa verkoissa. Tekniikan kehityksen ja verkkokapasiteetin kasvun lisäksi tämä johtuu siitä, että EU lopetti kansalliset puhelinmonopolit jo vuonna 1998. Avoimilla markkinoilla käydään kilpailua, mikä alentaa hintoja.

Ylipäättään koko GSM-standardi, joka käynnisti matkapuhelinten yleistymisen Euroopassa, sai alkunsa eurooppalaisesta yhteistyöstä ja eteni EU:n tukemana.

Myös verkkovierailumaksut, joita peritään kännykkäpuheluista tai nettisurffauksesta ulkomailla, ovat halventuneet huomattavasti EU-komission painostuksen ansiosta. Verkkovierailu eli roaming tarkoittaa puhelujen soittamista, tekstiviestien lähettämistä tai datapalvelujen käyttämistä ulkomaisen matkaviestinverkon kautta. Operaattorit veloittavat näiden palvelujen välittämisestä, mikä näkyy asiakkaan laskussa.

Komissio asetti vuonna 2007 ensimmäistä kertaa ylärajan verkkovierailumaksuille. Sen jälkeen toisessa EU-maassa perityt lisämaksut ovat pienentyneet tuntuvasti, komission las-

kelmien mukaan yli 90 prosenttia. Verkkovierailudatapalvelut ovat halventuneet peräti 96 prosenttia vuodesta 2012.

Verkkovierailumaksut poistuvat lopullisesti lyhyiden lomamatkojen osalta 15. kesäkuuta 2017. Siitä lähtien kuluttajat voivat käyttää mobiililaitteitaan EU:n alueella samoin ehdoin kuin kotimaassaan. Tästä sovittiin Euroopan parlamentin, EU:n ministerineuvoston ja komission neuvotteluissa helmikuussa 2017. Maksuttomille verkkovierailuille sovitun enimmäiskeston ylittämisestä saa edelleen veloittaa, mutta tällekin maksulle on asetettu tiukat ylärajat (puheluista 3,2 senttiä minuutilta, tekstiviesteistä 1 sentti viestiltä ja data-siirrosta 7,70 euroa / gigatavu).

Suomessa on oltu huolissaan siitä, että koska suomalaiset vierailevat eurooppalaisissa verkoissa enemmän kuin muut EU-kansalaiset Suomen verkoissa, suomalaisoperaattoreille aiheutuu suomalaisten verkkovierailuista enemmän tukkutasoon verkkovierailukustannuksia kuin ne vastaavasti saavat muiden maiden operaattoreilta. Kun vähittäistason verkkovierailumaksut poistuvat, suomalaisoperaattorit saavat vähemmän tuloja suoraan käyttäjien verkkovierailumaksuista. Tämän on pelätty nostavan kotimaanpuhelujen hintoja. Tätä epäsuhtaa lievennetään kuitenkin asettamalla myös tukkuhinnoille EU-tason hintakatto.

Tiedote: [Verkkovierailumaksut poistuvat](#)

Lentäminen on EU:n ansiosta edullisempaa

Lentojen hinnat ovat viime vuosina laskeneet jyrkästi EU-komission ajaman markkinoiden vapauttamisen ansiosta. Lisäksi EU on vahvistanut lentomatkustajien oikeuksia.

Halpalentomarkkinat syntyivät komission aloitteesta noin 30 vuotta sitten. EU aloitti lentoliikenteen vapauttamisen vuonna 1987. Sen tuloksena kilpailu on lisääntynyt. Nykyään jokaisella lentoyhtiöllä EU:ssa on vapaa pääsy markkinoille ja täysi vapaus päättää omista hinnoistaan. Lentoyhtiöt ja lentoasemat kilpailevat keskenään Euroopan laajuisesti, mikä tarkoittaa sitä, että mikä tahansa lentoyhtiö voi tarjota lentoja kaikilla EU:n sisäisillä reiteillä.

Vaikutus hintoihin on ollut valtava. Komission mukaan 90 prosenttia lentolipuista myydään nykyään huomattavasti halvemmallalla kuin ennen lentoliikenteen vapauttamista. Pelkästään vuosien 1992 ja 2000 välillä EU:n sisäiset lennot halpenivat 41 prosenttia.

Koska yhä useammilla on varaa matkustaa, matkustajamäärät ovat kasvaneet voimakkaasti. EU:n tilastotoimiston Eurostatin mukaan lentomatkustajien määrä nousi 796 miljoonasta vuonna 2010 (EU:ssa oli tuolloin 27 jäsenmaata) 918 miljoonaan vuonna 2015. Vielä vuonna 2015 kasvu oli melkein viisi prosenttia. EU:n ennusteiden mukaan kasvu jatkuu niin, että vuonna 2030 lentoja on 70 prosenttia enemmän kuin vuonna 2010.

Kun taivaalla on yhä ruuhkaisempaa, tarvitaan myös tehokkaampaa ilmaliikenteen hallintaa ja parempia lennonvarmistuspalveluja. EU on vuodesta 1999 lähtien pyrkinyt yhdistämään hajanaista ilmatilaansa maiden rajat ylittäviksi toiminnallisiksi ilmatilalohkoiksi. Tavoitteena on eräänlainen laajennettu rajaton Schengen-alue, joka kattaisi sekä unionin ilmatilan että sen maa-alueet. Tämä parantaisi ilmatilan turvallisuutta, säästäisi lentoaikaa ja polttoainetta sekä vähentäisi kasvihuonekaasupäästöjä.

EU on antanut säännöksiä myös lentomatkustajien oikeuksista. Yksi näistä liittyy avoimuuteen: lentoyhtiöiden on ilmoitettava lentolipun loppuhinnan lisäksi erikseen siihen sisältyvät verot, kenttämaksut sekä muut maksut, korvaukset ja lisät.

Edulliset hinnat eivät kuitenkaan saa merkitä turvallisuuden heikkenemistä. Siksi EU-komissio tarkistaa säännöllisesti, miten hyvin lentoyhtiöt noudattavat turvamääräyksiä, ja määrää ne tarvittaessa lentokieltoon tai maksamaan sakkoja. EU:n ns. mustalle listalle joutuneella lentoyhtiöllä ei ole pääsyä EU:n ilmatilaan. Listalla on tällä hetkellä 193 lentoyhtiötä (tilanne joulukuussa 2016), joista suurin osa on Afrikasta tai Kaakkois-Aasiasta.

[EU:n musta lista \(8.12.2016\)](#)

[Yhtenäinen eurooppalainen ilmatila](#)

EU alentaa pankkimaksuja ja luottokortin käyttökustannuksia

Paljonko maksaa pankkitilin pitäminen? Onko luottokortin käyttämisen todella pakko olla niin kallista? Komissio on puuttunut näihin ongelmiin. EU:n uusien sääntöjen vaikutus näkyy suoraan kuluttajan lompakossa.

EU-komissio puolustaa kuluttajan etuja ja valvoo muun muassa pankkimaksuja. Vuonna 2014 EU antoi lainsäädäntöä, jossa edellytetään alan avoimuuden lisäämistä. Pankit eivät enää saa sisällyttää palvelumaksuihinsa minkäänlaisia piilokustannuksia.

Rahoituslaitosten on ilmoitettava kaikki maksut, kulut ja välityspalkkiot, jotka aiheutuvat tilin avaamisesta, hoitamisesta tai sulkemisesta. Tämä antaa asiakkaalle mahdollisuuden vertailla hintoja ja valita paras tarjous.

Monille asiakkaille kortilla maksaminen on arkipäivää. Korttimaksut tuovat suuria tuloja pankeille ja joskus myös kauppiaille. Vuodesta 2016 on ollut voimassa EU:n laajuinen yläraja maksuille, joita pankit saavat veloittaa luotto- tai pankkikorttimaksuista. Raja vaihtelee laskun suuruuden mukaan. Jos ostat sadan euron kameran luottokortilla, korttimaksu on keskimäärin euron luokkaa. Jotkut yritykset (mm. useat lentoyhtiöt) ovat puolestaan veloittaneet lisämaksuja verkko-ostosten maksamisesta luottokortilla.

Syksystä 2017 lähtien asiakkailta ei kuitenkaan enää saa veloittaa lainkaan lisämaksua luotto- tai pankkikortilla maksa-

misesta. Palveluntarjoajille asetetaan lisäksi uusia henkilönlisyyden todentamiseen ja tietoturvaan liittyviä vaatimuksia.

Myös pankkitilin vaihtaminen – jopa toiseen maahan – on käymässä helpommaksi EU:n ansiosta. Vuodesta 2016 lähtien kaikilla EU:n kansalaisilla on ollut oikeus avata perusmaksutili, vaikka heillä ei olisi kyseisessä maassa pysyvää asuinpaikkaa. Tiliä on voitava käyttää perustoimintoihin, kuten tilisiirtoihin ja automaattinostoihin. Tämä koskee myös asunnottomia ja pakolaisia, mikä helpottaa heidän työllistymistään ja muuta integroitumistaan.

Lisäksi EU on parantanut maiden rajat ylittävän maksuliikenteen nopeutta ja turvallisuutta. Kaikilla asiakkaiden tileillä on 1. helmikuuta 2016 lähtien oltava kansainvälinen IBAN-tilinumero ja kansainvälinen BIC-tunnus. Ne edesauttavat tilisiirtojen, suoraveloituskassujen ja korttimaksujen standardointia, nopeutumista ja halpenemista.

Yhtenäinen euromaksualue SEPA (Single European Payments Area) käsittää 34 maata. EU:n 28 jäsenmaan lisäksi siihen kuuluvat Islanti, Liechtenstein, Norja, Sveitsi, Monaco ja San Marino.

[Maksupalveludirektiivistä Finanssivalvonnan sivuilla](#)

[SEPA](#)

Halvempia lääkkeitä EU:n ansiosta

Lääkeala on ikääntyvässä Euroopassa kasvava ala. Lääkkeet ovat välttämättömiä, mutta ne ovat myös erittäin mittavaa liiketoimintaa. EU auttaa pitämään lääkkeet kohtuuhintaisina.

EU-tuomioistuimien on antanut useita tuomioita, joiden ansiosta unionin lääkemarkkinat ovat aiempaa avoimempia. Kilpailun lisääminen tarkoittaa edullisempia hintoja.

Kun uusi lääke tuodaan EU:n markkinoille, se pitää hyväksyttää vain kerran, keskitetysti. Lääkkeiden hinnat nousisivat huomattavasti, jos lääke vaatisi hyväksynnän jokaisesta EU-maasta erikseen. Jo pelkkä toimiminen yhtenäisenä EU-markkinana alentaa lääkkeiden hintoja.

Yhteisten EU-sääntöjen myötä nykyään on mahdollista tilata lääkkeitä etämyyntisivustolta EU:sta tai hankkia reseptilääkkeet toisesta EU-maasta ilman lisäkustannuksia. EU-tuomioistuimien on antanut useita merkittäviä tuomioita, joiden mukaan tavaroiden vapaa liikkuvuus koskee myös lääkkeitä. Tästä hyötyvät erityisesti raja-alueilla usein matkustavat tai niillä asuvat ihmiset, mutta tämä linjaus lisää myös kilpailua ja alentaa sitä kautta hintoja.

EU-tuomioistuin antoi lokakuussa 2016 tuomion, jonka mukaan hintasääntely estää tavaroiden vapaan liikkuvuuden

EU:n sisämarkkinoilla. Se katsoi, että lääkkeiden verkko-myyjillä on oltava mahdollisuus tarjota kanta-asiakkailleen alennuksia. Toisin sanoen verkkomyyjien olisi saatava myydä myös reseptilääkkeitä halvemmalla.

Tällä hetkellä Suomessakin keskustellaan apteekkitoiminnan vapauttamisesta. Kroonisista sairauksista kärsii suuri määrä suomalaisia, jotka joutuvat käyttämään vuosittain mittavia summia lääkkeisiin.

EU-tuomioistuimen tuomio antoi toiveita huomattavista säästöistä näiden ihmisten lääkekuluissa. Toisaalta tuomioistuimen mukaan on perusteltua, että apteekkien lääketarjonnan kattavuudesta pyritään huolehtimaan lainsäädännön avulla.

Lääkekauppaa koskeva keskustelu jatkuu.

EU auttaa vastaamaan väestön ikääntymisen haasteeseen myös monilla muilla tavoilla. Suomessa tuetaan esimerkiksi [Let us be active! -hanketta](#) (EU-rahoitus reilut 200 000 euroa), jossa etsitään ratkaisuja ikäihmisten aktivointiin ja yksinäisyyden lievittämiseen.

Osa 6: EU panostaa terveelliseen ruokaan ja puhtaaseen ympäristöön

EU valvoo, että ruoka on terveellistä

Mitä lisäaineita on appelsiinimehussa? Montako kaloria on myslipatukoissa? EU huolehtii siitä, että vastaus näihin kysymyksiin löytyy elintarvikkeiden pakkauksista. Allergikot voivat rauhassa syödä ravintolassa, koska ravintolan on pystyttävä kertomaan annosten tarkka sisältö. Elintarvikkeiden on oltava turvallisia: niissä ei saa olla esimerkiksi salmonellaa tai muita taudinaiheuttajia.

Eurooppalaisen ruoan on täytettävä tiukat standardit. Elintarvikkeiden pakkausmerkinnöistä säädetään EU:n elintarviketietoasetuksessa. Pakkauksesta on saatava ensi silmäyksellä yleiskäsitys tuotteesta. Kaikissa pakkauksissa on koko EU:ssa oltava yhdenmukaiset taulukot, joista selviää tuotteiden ravintosisältö. Niissä on kerrottava, kuinka paljon tuotteessa on energiaa, rasvaa, tyydyttyneitä rasvahappoja, hiilihydraatteja, sokeria, valkuaisaineita ja suolaa. Pitoisuudet on ilmoitettava 100:a grammaa tai 100:a millilitraa kohden.

Kaiken naudanlihan sekä tuoreen sian-, lampaan-, vuohen- ja siipikarjanlihan alkuperä on ilmoitettava.

Jokaisesta tuotteesta on ilmoitettava tiedot 14 tärkeimmästä allergeenista (esim. pähkinät ja soija).

Allergikkojen kannalta on tärkeää, että allergeeneista on tiedotettava myös elintarvikkeiden irtomyynnin yhteydessä, esimerkiksi ravintoloissa.

Tuotemainonnan terveysväitteitä koskevat tiukat säännöt. Pakkauksessa ei saa käyttää sanaa ”vähärasvainen”, jos 100 grammassa tuotetta on enemmän kuin 3 grammaa rasvaa.

Pakkausmerkinnässä on myös kerrottava, onko tuotteessa geenimuunneltuja ainesosia. Tämä koskee esimerkiksi kasviöljyä, jonka valmistamiseen on käytetty muuntogeenisiä kasveja. Näin kuluttaja voi päättää, haluaako hän syödä geenimuunneltua ruokaa.

Ilman EU:ta tällaisia säännöksiä olisi ollut hyvin vaikea saada yhtenäisinä voimaan näin monessa maassa.

Elintarvikemerkintöjen lisäksi EU on ottanut käyttöön myös muita koko EU:ssa yhdenmukaistettuja laatumerkintöjä, kuten luomutuotemerkki sekä CE-merkintä, joka kertoo, että tuote on valmistettu tietyn standardin mukaisesti.

Tiukkoja sääntöjä sovelletaan myös kosmetiikkatuotteiden (esim. ihovoiteet) kemikaalipitoisuuksiin. Tämä on EU:n vastaus erilaisten allergioiden jatkuvalle yleistymiselle. EU:n ansiosta myös esimerkiksi kauneudenhoitotuotteiden testaaminen eläimillä on kielletty.

Terveydelle vaarallisten elintarvikkeiden, kuten salmonellan saastuttaman lihan tai korkeita elohopeapitoisuuksia sisältävän kalan, tulo markkinoille laukaisee EU:n nopean hälytysjärjestelmän (RAPEX).

Järjestelmän avulla mikä tahansa EU-maa voi varoittaa kaikkia muita jäsenmaita vaarallisesta tuotteesta. Näin riski tulee nopeasti tietoon koko EU:ssa ja viranomaiset voivat poistaa tuotteet markkinoilta ja tuhota ne tai lähettää ulkomaiset tuotteet takaisin alkuperämaahan.

EU ei kuitenkaan estä esimerkiksi kuntia ostamasta paikallista lähiruokaa, jos se katsotaan parhaaksi ratkaisuksi.

EU suojelee ruokaperinteitä

EU:n nimisuoja järjestelmä vaalii ruokakulttuurin perinteitä. Järjestelmän ansiosta esimerkiksi Lapin puikula tai karjalanpiirakkana ei voida myydä mitä tahansa tuontipottua tai tusinatorttua.

Euroopassa eri alueiden erikoistuotteilla on pitkät perinteet, ja ne ovat osa kulttuuria. Siksi EU on myöntänyt monille tuotteille nimisuojan ja oikeuden käyttää EU:n alkuperämerkintää. Näin suojataan tuotteita väärinkäytöltä ja pyritään säilyttämään niiden ainutlaatuisuus, joka perustuu tiettyyn alkuperään ja valmistusmenetelmään. Moni tuottaja on hakenut paikallisherkkunsa rekisteröimistä nimisuojuotteiden luetteloon ja saanut sille siten suojan jäljentämistä vastaan. Suomessa tällaisia tuotteita ovat karjalanpiirakan lisäksi muun muassa Lapin puikula, Puruveden muikku ja kalakukko.

On olemassa kolme eri tuotenimisuojan luokkaa: suojattu alkuperänimitys (tuote on tuotettu, jalostettu ja käsitelty tunnustetulla ammattitaidolla tietyllä maantieteellisellä alueella), suojattu maantieteellinen merkintä (ainakin yhden tuotanto-, jalostus- tai käsittelyvaiheen on tapahduttava tietyllä maantieteellisellä alueella) ja aito perinteinen tuote

(nimitys perustuu tuotteen perinteiseen koostumukseen tai tuotantotapaan).

Tähän mennessä EU:n nimisuojuutteluun on rekisteröity yli 1 250 alueellista tuotetta ja erikoisuutta. Näistä kymmenen on suomalaisia perinne- ja aluetuotteita (tilanne tammikuussa 2017).

Monissa muissa maailman maissa, kuten esimerkiksi USA:ssa, ei tunneta tällaista alkuperäsuoja. Niissä on tuotteita, joista käytetään eurooppalaisia nimiä, kuten esimerkiksi Champagne, vaikka kyseessä on kopio, ei aito Ranskassa pulloitettu samppanja. Siksi alkuperänimityksiä käsitellään myös kauppaneuvotteluissa. EU-tuotteilla on nykyään alkuperäsuoja myös monissa EU:n ulkopuolisissa maissa, mistä saamme kiittää muun muassa Kanadan, Korean ja Singaporen kanssa tehdyjä kauppasopimuksia. EU:n alkuperänimitysten suojasta on sovittu myös Kiinan kanssa tehdyssä erillissopimuksessa..

[EU:n nimisuoja järjestelmästä Eviran sivuilla](#)

EU huolehtii vesien puhtaudesta

Saastunut merivesi, öljyn pilaamat rannat ja kelvoton juomavesi. Näitäkin riskejä torjutaan tehokkaimmin EU-tason yhteistyöllä.

Toistuvien haaksirikkojen ja öljyvuotojen takia seurauksena EU on asettanut erittäin tiukat vaatimukset laivoille, jotka tulevat EU:n satamiin. Sen jälkeen, kun tankkilaiva Erika upposi Ranskan rannikon edustalla vuonna 1999, perustettiin Euroopan meriturvallisuusvirasto EMSA, jonka toimipaikka on Lissabonissa. Meriturvallisuusvirasto valvoo Euroopan vesien turvallisuutta. Kun esimerkiksi öljytankkereissa oli ennen vain yksinkertainen teräsrunko, niissä vaaditaan nykyisin kaksoisrunko.

EU:n toimista on välitöntä hyötyä kansalaisille. EU:n uimavesiraportin mukaan 96 prosenttia EU:n järvistä ja meristä oli vuonna 2016 niin puhtaita, että niissä saattoi huolehti uida. Myös Suomessa tilanne on järjestelmällisen valvonnan ansiosta erittäin hyvä (ks. raportti alla).

EU on antanut lainsäädäntöä, jonka mukaisesti konetiskiaineiden (tabletit ja jauheet) sallittua fosforipitoisuutta on supistettu vuoden 2017 alusta. Syynä on se, että jos vesistöihin kulkeutuu jätevesien mukana liikaa fosfaatteja, niitä ravintonaan käyttävien levien määrä kasvaa jyrkästi. Tämä taas johtaa siihen, että vesieläimet ja -kasvit kuolevat hapenpuutteeseen.

Euroopan ympäristökeskus EEA arvioi, että juomaveden laatu ja jäteveden käsittelyn tehokkuus paranivat vuonna 2016 koko unionissa. Vuoden 2016 lopussa julkaistun EEA:n raportin mukaan koko EU:n alueelta vuosina 2011–2013 otetuista juomavesinäytteistä 98,5 prosenttia täytti tai ylitti juomaveden laatuvaatimukset. Yhä useampien kotitalouksien jätevedet käsitellään vedenpuhdistamoissa. Tosin Etelä- ja Itä-Eu-

roopassa on alueita, joissa jätevesihuolto toimii huonommin. Lisäksi EEA:n raportissa todettiin, että ympäristöön kulkeutuu edelleen liian paljon jätevesiä ja ravinteita, etenkin rikkiä ja fosforia.

EU-yhteistyöllä pyritään parantamaan myös Itämeren tilaa, esimerkiksi vähentämään nitraattikuormitusta. Liian korkea nitraattipitoisuus johtuu typpilannoitteiden käytöstä maataloudessa. Pesuaineista peräisin olevien fosfaattien tavoin nitraatit vauhdittavat makean veden vesistöissä ja merivedessä elävien levien kasvua, mikä vie elintilaa muilta eliöiltä. Jos veden nitraattipitoisuus on yli 50 mg/l, siitä voi aiheutua huomattavia terveyshaittoja erityisesti raskaana oleville naisille ja pienille lapsille. Sitä paitsi nitraatin poistaminen juomavedestä on kallista.

EU-tasolla on yhdessä sovittu, mitä luontoalueita on kaikkein kiireellisimmin suojeltava Euroopassa. Yhdessä sopimalla on voitu katsoa kokonaisuutta ja valita luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen ja toisaalta taloudellisten maankäyttökäytäntöjen kannalta järkevimät alueet. Suomessa tämä ns. Natura 2000 -verkosto kattaa yhteensä noin 50 000 neliökilometrin suuruisen alan, josta maa-alueita on kolme neljäsosaa ja vesialueita yksi neljäsosa.

[Itämeren laivaliikenteen rikkidioksidipäästöjä on kyetty merkittävästi pienentämään ns. rikkidirektiivillä](#)

[Komissiolta 20 miljoonaa euroa Suomen sisävesien kunnostamiseen](#)

[Suomen uimavesiraportti](#)

[EU:n ympäristökatsaus: Suomen vesien suurin ongelma on hajakuormitus](#)

EU on maailman johtava ilmastosuojelija

EU ajaa maailmanlaajuisesti tiukkoja päästörajoituksia. Se on myös asettanut itselleen kunnianhimoiset tavoitteet vähentää hiilidioksidipäästöjä ja siten hillitä ilmaston lämpenemistä.

”Me eurooppalaiset olemme maailman johtavia ilmastosuojelijoita”, sanoo komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker. EU voi kehua saaneensa aikaan ensimmäisen maailmanlaajuisen ilmastopimuksen. Tämä historiallinen sopimus hyväksyttiin Pariisissa lokakuussa 2015. Ilmastopimuksen allekirjoitti 195 maata, ja se tuli virallisesti voimaan vuoden 2016 lopussa. Puheenjohtaja Junckerin sanoin ”juuri EU loi kunnianhimoisen rintaman, joka mahdollisti Pariisin sopimuksen.” Tällä hän muistutti, että EU on toistuvasti kehoittanut kumppaneitaan, kuten G-20-maita ja YK:ta, noudattamaan esimerkkiään.

Kun EU toimii ilmastonmuutoksen torjunnassa yhdellä äänellä, sitä kuunnellaan maailmalla. Yksittäisen eurooppalaisen maan näkemyksillä ei olisi neuvotteluissa läheskään samanlaista painoarvoa.

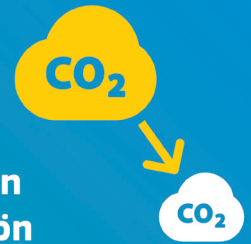
Pariisin sopimukseen liittyneet valtiot sitoutuvat pitämään maapallon keskilämpötilan nousun ”selvästi alle kahdessa asteessa” teollistumista edeltävään tasoon verrattuna. Varsinaisena tavoitteena on lämpötilan nousun rajoittaminen 1,5 asteeseen, sillä monet tutkijat katsovat, että korkeintaan tällaiseen lämpenemiseen liittyvät muutokset olisivat juuri ja juuri hallittavissa.

Seuraavaksi tavoite on muunnettava konkreettiseksi toimenpiteiksi ja aikatauluiksi. Kansainvälinen yhteisö pyrkii YK:n ilmastopimuksen myötä lopettamaan öljyn, kaasun ja hiilen käytön. Pariisin sopimuksen ovat ratifioineet myös sellaiset suursaatuttajat kuten Yhdysvallat, Kiina, Brasilia ja Intia. Juuri ratifiointi oli Pariisin sopimusta edeltäneen Kioton pöytäkirjan ongelmana loppuun asti.

Pariisin sopimusta aletaan soveltaa vuonna 2020, jolloin Kioton pöytäkirjan voimassaolo päättyy. Nyt on sopimusvaltioiden tehtävänä pysyä sitoumuksissaan. Seuraava ilmastokokous pidetään YK:n ilmastosihteeristön päämajassa Bonnissa marraskuussa 2017.

EU on edelläkävijä, sillä se asetti itselleen kolme ilmasto-tavoitetta jo lokakuussa 2014: EU-maat pyrkivät vuoteen 2030 mennessä vähentämään kasviuonekaasupäästöjään 40 prosenttia vuoteen 1990 verrattuna, nostamaan uusiutuvan energian osuuden 27 prosenttiin energian kokonaiskulutuksesta ja supistamaan energiankulutustaan 27 prosenttia vuoteen 2014 verrattuna. Niiden on tosin vielä parannettava tahtia saavuttaakseen nämä tavoitteet.

**Kohti vähähiilistä taloutta:
vähennämme kasvi-
huonekaasupäästöjä
väh. 40 % vuoteen
2030 mennessä ja
panemme YK:n Pariisin
sopimuksen täytäntöön**

Puhdas ilma on yksi EU:n ympäristöpolitiikan päätavoitteista. Muun muassa yhä yleisemmiksi käyvien keuhkoputkentulehdusten ja astman torjumiseksi unioni on asettanut ilmaan saasteita koskevat päästörajat, joita jokaisen EU-maan on noudatettava ihmisten terveyden suojelemiseksi. EU-maat sopivat ilmanlaatua koskevista vähimmäisvaatimuksista ensimmäisen kerran jo vuonna 1999. Vuodesta 2005 lähtien on asetettu ylärajat rikkidioksidi-, typpidioksidi- ja lyijypäästöille. Niiden noudattamiseksi EU-maat ovat kiristäneet nopeusrajoituksia, rajoittaneet autoilua, asettaneet uusia vaatimuksia teollisuudelle ja myöntäneet verohelpotuksia vähäpäästöisille ajoneuvoille.

[EU:n ympäristöpolitiikasta Ympäristöministeriön sivuilla](#)

[EU rajoittaa pienhiukkaspäästöjä silloin kun niistä on merkittäviä terveyshaittoja, mutta ei kiellä saunankiukaita...](#)

EU vauhdittaa kiertotaloutta

Kännykät, sylimikrot ja televisiot sisältävät runsaasti jalometalleja ja harvinaisia maametalleja, jotka voidaan ottaa talteen ja käyttää uudelleen. Sen vuoksi EU on varmistanut, että kuluttajat voivat palauttaa vanhat käytetyt laitteet valmistajalle maksutta. Tämä helpottaa ympäristöön kohdistuvia paineita ja merkitsee teollisuudelle kustannussäästöjä.

EU:n ansiota on, että sähkö- ja elektroniikkaromua on Suomessakin ryhdytty paremmin keräämään talteen ja hyödyntämään.

Sähkölaitteita ja elektroniikkaa päätyy joka vuosi EU:ssa kaatopaikalle 9,5 miljoonaa tonnia.

Vuonna 2006 annetun EU-direktiivin mukaan sähkö- ja elektroniikkaromu (SER) sekä vielä toimivat laitteet on kerättävä ja kierrätettävä tai hävitettävä asianmukaisesti.

Tämä on hyväksi ympäristölle ja säästää luonnonvaroja. Ajattellaan vaikkapa jääkaappia. Siitä on poistettava jäähdystynesteen ja öljyn sekoitus. Monissa vanhoissa jääkaapeissa on vielä lisäksi ilmastolle vahingollista kloorifluorihilivetykaasua.

Myös sähkö- ja elektroniikkaromussa on vaarallisia aineita, kuten elohopeaa ja kadmiumia. Osa vanhoista laitteista päätyy Afrikan maihin, joissa niiden käyttö voi johtaa pahimmassa tapauksessa terveysongelmiin ja ympäristön pilaantumiseen. Sitä paitsi menetämme arvokkaita harvinaisia maametalleja ja jalometalleja, kun emme kierrätä laitteitamme. Kännykät, tietokoneet ja vastaavat laitteet sisältävät mm. kulta, hopeaa ja kuparia. Ongelmia aiheuttavat myös ns. konfliktimineraalit, joiden kauppaan EU on puuttunut.

Sähkö- ja elektroniikkaromun kierrätys ei edelleenkaan toimi niin hyvin kuin pitäisi, kuten kansainvälisen rikospoliisijärjes-

tön Interpolin johdolla vuonna 2015 tehty tutkimus osoitti. Tutkimuksen mukaan EU:ssa vain kolmasosa tiensä päähän tulleista laitteista päätyy oikeaan paikkaan eli virallisiin käsittely- ja kierrätyskeskuksiin. Loput käsitellään väärin, viedään laittomasti ulkomaille tai yksinkertaisesti heitetään pois.

EU pyrkii korjaamaan nämä epäkohdat. Heinäkuusta 2016 lähtien myös verkkokauppiat on veloitettu ottamaan vastaan käytettyjä pieniä sähkölaitteita maksutta ja ilman alkuperäistä kuuttia. Lisäksi järjestetään keräys- ja tiedotuskampanjoita kuluttajien huomion kiinnittämiseksi kierrätyksen tärkeyteen.

EU panostaa voimakkaasti myös laajemmin ns. kiertotalouteen. Sitran selvityksen mukaan kiertotalous on Suomella 1,5–2,5 miljardin euron arvonlisäyksen suuruinen mahdollisuus.

”CIRCWASTE – Kohti kiertotaloutta” on seitsenvuotinen EU LIFE IP -hanke, joka edistää tehokasta materiaalivirtojen käyttöä, jätteen synnyn ehkäisyä ja resurssien hallinnan konsepteja. Tavoitteena on toteuttaa valtakunnallista jättesuunnitelmaa ja luotsata Suomea kohti kiertotaloutta. CIRCWASTE on 20 kumppanin ja 10 osarahoittajan luomus, jonka koordinaattorina toimii Suomen ympäristökeskus. Hanke saa suuren osan rahoituksesta Euroopan ko-mission LIFE-ohjelmasta.

[Komission kiertotalouspaketti](#)

[SER-kierrätys Suomessa](#)

[Komissio pisti SER-kierrätykseen vauhtia jo vuonna 2012](#)

[Konfliktimineraaleista](#)

[CIRCWASTE](#)

Osa 7: EU helpottaa matkailua ja työntekoa Euroopassa

EU:n ansiosta on mahdollista asua ja työskennellä missä tahansa EU-maassa

EU:ssa jokainen voi valita, missä maassa haluaa elää. Eläkeläisenä voi halutessaan muuttaa Espanjan aurinkoon, opiskelijalle on tarjolla kursseja lukuisissa huippuyli-opistoissa ja yrityksen voi perustaa toiseen EU-maahan. Mahdollisuudet ovat avoimia.

Jokainen EU-maan kansalainen on samalla myös EU:n kansalainen. Jokaisella on oikeus ja vapaus valita itse, missä EU-maassa hän haluaa työskennellä, opiskella tai viettää eläkepäiviään. Tämä perustuu EU:n perussopimuksissa vahvistettuihin vapauksiin eli työntekijöiden vapaaseen liikkuvuuteen, sijoittautumisvapauteen ja palvelujen tarjoamisen vapauteen. Jokaisen maan on kohdeltava kaikkia unionin kansalaisia työllisyyteen, sosiaaliturvaan ja verotukseen liittyvissä asioissa samalla tavalla kuin omia kansalaisiaan.

Tällä hetkellä yli 14 miljoonaa EU-kansalaista asuu pidempikestoisesti toisessa jäsenmaassa. Useimmat heistä ovat työelämässä, mutta joukossa on myös monia eläkeläisiä ja opiskelijoita, joilla on oltava riittävästi rahaa elämiseen ja joiden on kuuluttava sosiaaliturvan piiriin. Muissa EU-maissa asuu lähes 160 000 suomalaista.

Kun EU laajeni vuonna 2004 itään, monet pelkäsivät virolaisten tulvivan Suomeen ja käyttävän väärin maamme sosi-

aaliturvajärjestelmää. Tilastotietojen perusteella pelko ei ole osoittautunut aiheelliseksi. Useimmissa jäsenmaissa toisesta EU-maasta muuttaneet EU-kansalaiset osallistuvat myös sosiaaliturvajärjestelmän rahoittamiseen. He maksavat enemmän veroja ja sosiaaliturvamaksuja kuin saavat etuuksina takaisin. Heille ei makseta sen enempää sosiaalietuuksia kuin maan omillekaan kansalaisille.

EU-lainsäädännössä vedetään selvät rajat. EU-kansalaisilla on oikeus liikkua vapaasti, muttei oikeutta saada vastikkeetta toisen EU-maan sosiaalietuuksia. Ainoastaan työssä käyvillä EU-kansalaisilla on oikeus saada etuuksia. EU-tuomioistuin on vahvistanut tämän periaatteen useissa tuomioissa.

Työperäinen maahanmuutto vahvistaa myös Suomen taloutta, koska yritykset tarvitsevat lisää työntekijöitä osaamisvajeen, kohtaanto-ongelman ja väestön ikääntymisen vuoksi. Esimerkiksi rakennusosalalla yritysten tarpeisiin ei ole riittänyt tarpeeksi suomalaista työvoimaa.

[Töihin toiseen EU-maahan - Työ- ja elinkeinoministeriön EURES-palvelu](#)

EU:ssa sairausvakuutus on voimassa myös matkalla

Sairastuitko ulkomailla? Ei hätää. Jos ulkomailla joutuu käymään lääkärissä, oma suomalainen sairausvakuutus korvaa lääkärikulut. Tämä onnistuu eurooppalaisen sairaanhoitokortin ansiosta.

EU-kansalaiset nauttivat myös loma- tai työmatkoilla kattavasta sairausvakuutusturvasta. Jos matkalainen näyttää eurooppalaisen sairaanhoitokortin käydessään lääkärissä toisessa EU-maassa, suomalainen sairausvakuutus korvaa hoitokulut jälkikäteen. Suomen lakisääteisen sairausvakuutuksen piiriin kuuluville ei siis aiheudu lisäkuluja, mutta maakohtainen omavastuuosuus tai korvausraja on kuitenkin huomioitava. Vakuutetun on maksettava hoitotoimenpiteet ensin itse, mutta joissakin EU-maissa hoito voi olla myös ilmaista. Jokainen voi myös lunastaa lääkemääräyksiä muissa EU-maissa. Suomessa eurooppalaisen sairaanhoitokortin (EHIC) myöntää KELA. Kortin on hankkinut jo lähes 1,8 miljoonaa suomalaista.

Jos ulkomaille matkustetaan yksinomaan lääkärinhoitoa, leikkausta tai hammasproteesien teettämistä varten, olisi kuitenkin ensin otettava yhteyttä vakuutusenantajaan maksuasioiden selvittämiseksi. Sama periaate koskee myös pitkäaikaista hoitoa tarvitsevia kroonisesti sairaita. On hyvä muistaa, että yksityiset lääkäripalvelut eivät aina kuulu korvausten piiriin.

Eurooppalainen sairaanhoitokortti on voimassa kaikissa EU-maissa sekä Islannissa, Norjassa, Liechtensteinissa ja Sveitsissä.

[EU-komission verkkosivut kulujen korvaamisesta](#)

[Eurooppalaisesta sairaanhoitokortista Kansaneläkelaitoksen \(KELA\) sivuilla](#)

Sama hätänumero (112) toimii koko EU:ssa

EU toimii yhtenäisesti myös hätätilanteissa. Jo vuonna 2008 koko EU:ssa otettiin käyttöön sama maksuton hätänumero 112. Se nopeuttaa ensivasteen saapumista paikalle ja pelastaa ihmishenkiä.

Aikaisemmin jokaisella maalla oli omat puhelinnumeronsa poliisille ja pelastuslaitokselle. Matkailijat eivät useinkaan ulkomailta tiedäneet, mihin hätänumeroon pitäisi soittaa tulipalon tai onnettomuuden sattuessa.

Tilanteeseen tuli muutos vuonna 2008. Sama hätänumero toimii nyt kaikissa EU-maissa Espanjasta Suomeen ja Puolasta Englantiin. Hätänumeroon voi soittaa suomalaisella liittymällä ilman suuntanumeroa missä tahansa EU:ssa.

Hätäkeskusten on pystyttävä ottamaan vastaan puheluita eri kielillä, siis myös englanniksi. Jos matkapuhelimen SIM-kortin käyttämisessä verkossa on ongelmia, hätäpuhelu siirtyy automaattisesti toiseen verkkoon välitettäväksi. Hätäpuhelimet ohittavat tärkeysjärjestyksessä muut puhelut matkaviestinverkossa, ja tarvittaessa toinen yhteys katkaistaan, jotta hätäpuhelu voitaisiin välittää. EU:ssa käytetty 112-hätänumero

yleistyy myös unionin ulkopuolella, sillä se on käytössä jo yli 30:ssä Euroopan maassa.

Vuonna 2015 päätettiin EU-komission aloitteesta ottaa käyttöön koko EU:ssa toimiva eCall-hätäpuhelujärjestelmä, joka valitsee onnettomuustilanteessa automaattisesti 112-hätänumeron. Hätäkeskuksilla on oltava valmius ottaa vastaan eCall-hätäviestejä 1. lokakuuta 2017 lähtien.

Järjestelmällä pyritään vähentämään liikennekuolemien määrää. Tavoitteena on päästä nopeammin onnettomuuspaikalle hoitamaan loukkaantuneita. Vaikka eCall-järjestelmä ei käytettäisi manuaalisesti, se reagoi automaattisesti esimerkiksi turvatyynyn laukeamiseen ja lähettää hätänumeron 112 avulla lähimmälle hätäkeskukselle onnettomuuteen liittyvät sijainti- ja tilannetiedot. EU-komission tietojen mukaan eCall-järjestelmän asentamiskulut ovat noin 100 euroa autoa kohti.

[Hätänumerosta Hätäkeskuslaitoksen sivuilla](#)

[eCall-hätäviestipalvelusta Trafín sivuilla](#)

EU:n ansiosta autoilijan on helppo liikkua maasta toiseen

Jouduitko liikennevalvontaan ulkomailla? Katosiko ajokortti lomalla? Jo vuodesta 1996 lähtien jokainen EU-maa on tunnustanut toisen EU-maan myöntämät ajokortit. Yhtä kauan on ollut käytössä myös EU-ajokortti.

Aikaisemmin poliisi ja muut viranomaiset eivät läheskään aina hyväksyneet ulkomailla myönnettyä ajokorttia. Tilanne kuitenkin muuttui, kun ajokortit yhdenmukaistettiin koko EU:ssa. Ajokortit tunnustetaan nyt vastavuoroisesti, ja autolla voi ajaa muihin EU-maihin ilman byrokratiaa. EU:ssa on käytössä yli 110 erityyppistä kansallista ajokorttia.

Toiseen EU-maahan muuttavalla ei ole EU:n sisällä velvollisuutta vaihtaa ajokorttiaan, vaan hän voi vapaasti käyttää

aikaisempaa korttia. Ajokorttia uusittaessa – tai viimeistään vuonna 2033 – jokainen kortti kuitenkin korvataan uudemmalla kortilla.

Kaikissa tammikuusta 2013 lähtien EU:ssa myönnettyissä uusissa ajokorteissa on noudatettu samaa mallia. Jokainen uusi ajokortti on luottokortin kokoinen valokuvallinen muovikortti, jossa on entistä paremmat turvaominaisuudet.

EU-yhteistyöllä on varmistettu, että jos ajokortti katoaa kesken ulkomaanmatkan EU:ssa, jokainen EU-maa suostuu myöntämään väliaikaisen ajokortin.

[EU-komission verkkosivut EU-ajokortista](#)

Schengen-alue: EU:n ansiosta matkustaminen maasta toiseen on helppoa

Vuonna 1985 sovittiin, että rajatarkastukset EU:n sisärajoilla lopetetaan. Hanke toteutui kuitenkin vasta vuonna 1995. Nykyisin Schengen-alueeseen kuuluu jo 26 maata ja 400 miljoonaa asukasta. Jotta tämä saavutettu vapaus voitaisiin säilyttää myös suuren muuttoliikepaineen aikana, poliisiyhteistyötä ja ulkorajojen yhteistä valvontaa on lisätty.

Kiinteät rajatarkastukset on lopetettu Schengen-alueella. Ylittäessään maan rajan matkailijan ei enää tarvitse näyttää passiaan eikä häntä tarkasteta. Miljoonat ihmiset ylittävät päivittäin työmatkallaan Schengen-alueen sisärajan. Eurooppalaiset tekevät vuosittain yhteensä noin 1,25 miljardia Schengen-alueen sisärajan ylittävää matkaa. Vapaa liikkuvuus on Schengen-maissa kansalaisoikeus ja yksi Euroopan yhdentymisen suurimmista saavutuksista.

Esimerkiksi Suomen ja Viron välinen matkustajaliikenne (lähes 8,5 miljoonaa matkaa vuonna 2015) sujuu hyvinkin mutkattomasti juuri Schengen-yhteistyön ansiosta. Ilman Schengen-säännöstöä saisimme varautua pitkiin jonotusaikeihin ja hitaasiin rajanylityksiin lentokentillä ja liikenneterminaaleissa.

Toisinaan Schengen yhdistetään rikollisuuden lisääntymiseen, mutta tilastollista näyttöä tästä ei ole. Jotta sisärajattomalla alueella voidaan huolehtia turvallisuudesta, EU:ssa on kehitetty Schengen-maille rajoilla tapahtuvia perinteisiä tarkastuksia tehokkaampia keinoja.

Schengen-maiden viranomaiset voivat tarkkailla, seurata ja pidättää epäiltyjä rikoksentekejiä myös yli rajojen. Viranomaiset käyttävät apuna tietokonepohjaista järjestelmää, jolla vaihdetaan tietoja etsintäkuulutetuista henkilöistä tai varastetuista autoista ja aseista. Tämä Schengenin tietojärjestelmä (SIS) onkin eräänlainen sähköinen etsintäkuulutettujen lista.

Yhteinen alue ilman sisärajoilla tehtäviä tarkastuksia edellyttää, että ulkorajoja suojellaan tehokkaasti. Schengen-alueen

ulkoisella maarajalla on pituutta yli 7 700 kilometriä ja merirajalla lähes 42 700 kilometriä. Vuonna 2015 alkanut pakolaiskriisi on paljastanut ulkorajojen valvonnassa vakavia puutteita, joihin on nyt puututtava yksi kerrallaan. Vuonna 2016 perustettiin uusi eurooppalainen raja- ja merivartiosto. Sen käytössä on 1 500 rajavartijaa, jotka voidaan lähettää kohteeseen muutamassa päivässä. EU:n rajavartijat ovat jo tällä hetkellä Bulgarian viranomaisten tukena Turkin vastaisella rajalla ja Kreikan viranomaisten tukena maan pohjoisrajalla. Nykyisin lähes jokaiselta Kreikkaan ja Italiaan saapuvalta muuttajalta otetaan sormenjäljet ja hänet rekisteröidään, eikä ihmisiä vain lähetetä automaattisesti eteenpäin muualle EU:hun. Turkin kanssa tehty sopimus on vähentänyt merkittävästi tulijoiden määrää. Kreikassa ja Italiassa odottaa kuitenkin vielä edelleen lukuisia luvattomia maahanmuuttajia ja turvapaikanhakijoita. Turvapaikanhakijoiden siirrot toisiin EU-maihin eivät ole vielä toteutuneet yhdessä sovitulla tavalla.

Schengenin rajasäännöstön määräysten mukaan Schengen-maat voivat järjestää tilapäisesti rajatarkastuksia sisärajoilla, kun yleinen järjestys tai sisäinen turvallisuus ovat uhattuina. Vuonna 2015 alkaneen pakolaiskriisin jälkeen 26 jäsenmaasta kuusi on palauttanut tilapäiset rajatarkastukset.

EU-komissio ja jäsenmaat ovat sopineet, että tilapäiset sisärajatarkastukset lopetetaan asteittain ja Schengen-alueen normaaliin toimintaan ilman sisäisiä rajatarkastuksia palataan mahdollisimman pian. Kaikki ovat hyvin tietoisia siitä, miten tärkeää matkustamisen vapaus ilman rajatarkastuksia on.

[Mitkä olisivat kustannukset, jos Schengen-järjestelmästä luovuttaisiin](#)

[Yhteenveto Schengen-säännöistä](#)

Osa 8: EU tukee koulutusta, tutkimusta ja kulttuuria

EU antaa nuorille kansainvälistä kokemusta

Erasmus Rotterdamilainen oli eurooppalaisen koulutuksen saanut renessanssikauden humanisti. Hänen mukaansa on nimetty maailman suurin opiskelijoiden, harjoittelijoiden ja opettajien ulkomaanvaihto-ohjelma Erasmus. Vuonna 2017 juhlitaan Erasmus-ohjelman 30-vuotista historiaa.

Lukukausi vaikkapa Pariisissa tai Madridissa houkuttelee monia. Esimerkiksi vuosina 2013–2014 yhteensä 5 569 suomalaista opiskelijaa ja muuta vaihtoon lähtenyttä opiskeli tai työskenteli ulkomailla Erasmus-ohjelman turvin. Kaiken kaikkiaan Erasmus on liikuttanut Suomesta ulkomaille noin 236 000 henkilöä sen jälkeen, kun Suomi liittyi ohjelmaan vuonna 1992. Eniten suomalaisia lähtee Espanjaan, Ruotsiin, Viroon ja Saksaan. Eniten tulijoita taas on Saksasta ja Ranskasta.

Vuonna 2017 Erasmus-ohjelma viettää 30-vuotisjuhlaansa. Se on yksi EU:n menestyksekkäimmistä ohjelmista. Kun ohjelma käynnistyi vuonna 1987, siihen osallistui 3 244 opiskelijaa. Vuonna 2015 Erasmus+ -ohjelmasta tukea sai jo 640 000 opiskelijaa, harjoittelijaa, vapaaehtoistyöntekijää, opettajaa, kouluttajaa ja nuorisotyöntekijää. Ohjelmalla on koko loppuelämänsä ulottuvia vaikutuksia, sillä ohjelmaan osallistuneet luovat verkostoja kautta Euroopan ja pääsevät avartamaan näkemystään maailmasta.

Kokonaisuudessaan ohjelmaan on tähän mennessä osallistunut jo yhdeksän miljoonaa nuorta. Aluksi kyse oli opiskelijavaihdosta, mutta sittemmin mukaan on otettu myös oppisopimuskoulutettavat, harjoittelijat, nuoret yrittäjät, urheilijat ja opettajat. Opiskelijat saavat tukea 150–250 euroa kuukaudessa, eikä heidän tarvitse maksaa lukukausimaksuja, jos vaihtoyliopisto niitä perii.

Opintojaksosta ulkomailla on etua myös uran kannalta: on todettu, että Erasmus-opiskelijat löytävät valmistuttuaan työpaikan kaksi kertaa muita opiskelijoita todennäköisemmin. Yksi kolmesta Erasmus-ohjelmaan osallistuneesta oppisopimuskoulutettavasta saa koulutuksen päätyttyä työpaikan siitä yrityksestä, jossa häntä on koulutettu.

Vuonna 2014 Erasmus-ohjelma yhdistettiin muiden ohjelmien kanssa Erasmus+ -ohjelmaksi, ja siihen sisältyvät nyt esimerkiksi maisteri- ja tohtoriohjelmat sekä [Erasmus nuorille yrittäjille](#). Komissio aikoo tänä vuonna täydentää näitä vaihto-ohjelmia ErasmusPro-ohjelmalla, jolla tuetaan osallistujien pitkäaikaista (6–12 kuukautta kestävä) työharjoittelua ulkomailla. Erasmus-tukea saavilla hankkeilla harjoittelijoita kannustetaan suorittamaan ulkomaanjakso ja saattamaan opintonsa päätökseen.

Pelkästään Suomelle varatut Erasmus+ -määrärahat tulevat kasvamaan vuoden 2014 reilusta 25 miljoonasta eurosta noin 46 miljoonaan euroon vuoteen 2020 mennessä. Tuona aikana ohjelma tarjoaa noin 8000 suomalaiselle mahdollisuuden opiskella ja työskennellä ulkomailla.

Päävastuu EU-asioiden seurannasta, valmistelusta ja Suomen kantojen määrittelystä nuorisasioissa on opetus- ja kulttuuriministeriöllä.

[Erasmus+ -ohjelman verkkosivut](#)

[30-vuotta Erasmus-ohjelmaa -verkkosivut](#)

[Erasmus+ Opetushallituksen sivuilla](#)

EU:n uusi vapaaehtoispalvelu: Euroopan solidaarisuusjoukot

Uuden EU-ohjelman myötä nuoret kaikkialta EU:sta voivat osallistua avustustyöhön ja hankkia kokemusta ulkomailta. Euroopan solidaarisuusjoukkoihin on rekisteröitynyt Suomestakin jo muutaman kuukauden aikana yli 230 nuorta. Ensimmäiset hankkeet on tarkoitus käynnistää tänä vuonna.

EU-komissio perusti vuoden 2016 lopussa ns. Euroopan solidaarisuusjoukot. Tämän uuden ohjelman tarkoituksena on kannustaa nuoria osallistumaan vapaaehtoismintaan hätätilanteissa myös kotimaan ulkopuolella. Nuorten 18–30-vuotiaiden vapaaehtoisten on tarkoitus auttaa erilaisissa kriisi- ja hätätilanteissa, kuten pakolaiskriisissä tai Italiassa hiljattain tapahtuneen maanjäristyksen jälkeisissä avustustehtävissä. EU tarjoaa näin nuorille mahdollisuuden nähdä maailmaa, luoda verkostoja ja hankkia osaamista ja kokemusta.

Osallistujat joko saavat palkkaa tai vähintäänkin heidän matka- ja elinkustannuksensa maksetaan ja heille järjestetään asunto ja annetaan taskurahaa. Euroopan solidaarisuusjoukot tarjoavat mahdollisuuden 2–12 kuukauden vapaaehtoispalveluun, harjoitteluun, oppisopimuskoulutukseen tai työpaikkaan. Osallistuminen voi toimia ponnahduslautana pitkäaikaisempaan työpaikkaan.

Nuoret voivat työskennellä esimerkiksi tehtävissä, jotka liittyvät koulutukseen, terveydenhuoltoon, kotouttamiseen, majoitus- ja muiden tilojen rakentamiseen, kunnostamiseen ja ylläpitoon, maahanmuuttajien vastaanottoon, ympäristönsuojeluun ja luonnonkatastrofien jälkeisiin avustustoimiin. Jakson päätteeksi nuorille annetaan todistus osallistumisesta.

Nykymaailmalle ovat ominaisia globaalit keskinäisriippuvuudet ja verkostot. Kyky ymmärtää maailman monimuotoisuutta ja toimia monenlaisissa kansainvälisissä yhteistyömuodoissa ja arvoketjuissa on tulevaisuuden aikuisille tärkeä taito, sekä oman elämän että koko planeetan tulevaisuuden kannalta. Tähän EU antaa eväitä erilaisilla nuorten kansainvälistymisohjelmillaan.

Komission tavoitteena on, että solidaarisuusjoukkoihin osallistuisi vuoteen 2020 mennessä 100 000 nuorta.

Ensimmäiset hankkeet käynnistetään tämän vuoden alkupuoliskolla.

[Solidaarisuusjoukkojen verkkosivut](#)

[Euroopan solidaarisuusjoukot – kysymyksiä ja vastauksia](#)

EU auttaa nuoria saamaan työtä

Kreikassa lähes joka toinen alle 25-vuotias nuori on työtön. Espanjassa tilanne on vain hieman parempi. Italialaisista nuorista useampi kuin joka kolmas on vailla työtä. Talouskriisi on kasvattanut entisestään nuorisotyöttömyyttä Etelä-Euroopan maissa, joissa se oli jo ennen euron käyttöönottoa suuri ongelma. EU kuitenkin lisää ihmisten liikkuvuutta, ja ensimmäiset myönteiset tulokset ovat näkyvissä.

Työmarkkinapolitiikka on ensisijaisesti jokaisen EU-maan omalla vastuulla, mutta Euroopan unioni tukee maita työttömyyden torjunnassa. Talouskriisin vuoksi nuorisotyöttömyyden vähentäminen on yksi nykyisen EU-komission määrittämästä kymmenestä painopisteestä. Lokakuussa 2016 EU:ssa oli 4,2 miljoonaa alle 25-vuotiasta työtöntä. Työttömyysaste oli edelleen 18,4 prosenttia, vaikka se olikin selvästi alempi kuin tammikuussa 2013 kirjattu 24 prosenttia. Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker kutsuu korkeaa nuorisotyöttömyyttä ”humanitaariseksi kriisiksi” ja korostaen, että Eurooppa ei saisi jäädä nuorisotyöttömyyden maanosaksi.

EU-maat sitoutuivat vuonna 2013 ns. nuorisotakuuseen, jonka avulla alle 25-vuotiaat nuoret pyritään työllistämään nopeasti uudelleen ja heitä valmennetaan työmarkkinoiden tarpeisiin. Eurooppalaisen nuorisotakuun esikuvana on ollut Suomessa jo aiemmin kehitetty nuorisotakuumalli. Nuorisotakuu tarkoittaa sitä, että opintonsa päättäneet tai jo työttömäksi jääneet nuoret saavat neljän kuukauden kuluessa työ-, oppisopimuskoulutus-, jatkokoulutus- tai harjoittelupaikan. EU:n on myöntänyt nuorisotakuun toimeenpanon tukemiseksi näiden ohjelmien rahoittamiseen 6,4 miljardia euroa vuosille 2014-2020 nuorisotyöllisyysaloitteen kautta. Komissio on ehdottanut nuorisotyöllisyysaloitteen rahoituksen kasvattamista 2 miljardilla eurolla. Nuorisotyöttömyyden vähentämiseen suunnattujen varojen lisäksi EU myöntää joka vuosi Euroopan sosiaalirahaston kautta 10 miljardia euroa muun muassa työpaikkojen luomiseen ja ammatillisen koulutuksen ja yrittäjyyden tukemiseen sekä sosiaalisen osallisuuden lisäämiseen.

Suomi ei ainakaan toistaiseksi ole hyötynyt nuorisotyöllisyysaloitteesta suhteellisen hyvän nuorten työllisyystilan-

teen vuoksi, mutta kuluvan rahoituskauden, eli vuosien 2014-2020, Euroopan sosiaalirahaston ohjelmassa pääpaino on nuorten työmarkkina-aseman ja työllisyyden parantamisessa. ESR-rahoituksen kautta toteutetaan muun muassa toimenpiteitä, jotka kuuluvat nuorisotakuun piiriin. Tähän mennessä yhteensä noin 120 miljoonaa on suunnattu nuorten työllistymistä tukeviin hankkeisiin.

Kokonaisuudessaan EU:n nuorisotakuujärjestelmä on alkanut tuottaa tuloksia. Vuosina 2013-2016 nuorisotyöttömyyden määrä vähentyi 1,6 miljoonalla. Samaan aikaan nuorten työttömyysaste laski 23,9 prosentista 18,5 prosenttiin. Vaikka vuoden 2016 lopussa vielä 6,6 miljoonaa nuorta oli ilman työtä tai koulutusta, määrä on laskenut 900 000:lla. Vuodesta 2014 alkaen 14 miljoonaa nuorta on osallistunut nuorisotakuuhankkeisiin.

Komissio täydentää myös suosittua Erasmus+ -ohjelmaa ErasmusPro-ohjelmalla, jolla edistetään pidempiaikaista työharjoittelua ulkomailla.

[Nuorisotyöllisyysaloite](#)

[EU:n nuorisotakuu](#)

[Nuorisotakuu maittain](#)

[Eri puolilla Suomea toimiva EU-rahoitteinen Ohjaamo-hanke](#)

Tutkimusrahoitusta EU:n Horisontti 2020 -ohjelmasta

Taloudellinen menestys perustuu usein innovatiivisiin konsepteihin ja uusiin ideoihin. Jotta EU pysyisi mukana globaalissa innovaatiokilpailussa, se panostaa miljardeja euroja tutkimuksen tukemiseen. Tutkimusta tehdään usein ryhmissä, joissa on jäseniä monista EU-maista.

Huipputason tiede ja teollisuuden johtoasema ovat EU:n tutkimus- ja innovointiohjelman Horisontti 2020:n tavoitteita. Tutkimusta edistetään EU:n talousarviosta vuosina 2014–2020 noin 80 miljardilla eurolla.

Kansallisista tutkimusbudjeteista ei aina rahoiteta riittävästi tulevaisuuden kannalta merkittäviä aiheita ja suuria yhteisiä haasteita koskevaa tutkimusta. Toisaalta parhaat tutkimustulokset saavutetaan usein kansainvälisissä tutkimusryhmissä. Esimerkkinä voidaan mainita antibioottiresistenssin torjunta. EU:n rahoittamissa hankkeissa tutkijat saivat tuloksia, jotka osoittivat, että resistenssin syyt ja ongelman laajuus vaihtelevat jäsenmaittain. Saatiin selville, mitkä maat olivat onnistuneet resistenttien bakteerien torjunnassa ja miksi. Muut maat ovat tämän jälkeen pystyneet ohjaamaan toimiaan tulosten perusteella.

Aikaisemmassa seitsemännessä tutkimuksen puiteohjelmassa (2007–2013) suomalaisille osallistujille saatiin rahoitusta lähes 870 miljoonaa euroa, ja vähintään yksi suomalainen osallistuja oli mukana miltei 1800 hankkeessa. Sopimusneuvotteluihin päässeiden suomalaisten hakijoiden osuus kaikissa suomalaishakijoista oli 21,4 prosenttia.

Horisontti 2020 -ohjelman 100:ssä ensimmäisessä hankkeessa suomalaiset jättivät noin 2700 rahoitushakemusta, eli 485 hakemusta miljoonaa asukasta kohti. Tämä on huomattavasti enemmän kuin EU:n keskiarvo (293 hakemusta / miljoona asukasta).

EU huolehtii siitä, että keksijät ja innovatiiviset yritykset voivat helpommin suojata keksintönsä Euroopassa. Vuoden 2017 alkupuoliskolla otetaan käyttöön EU:n yhtenäinen patentti. Euroopan patenttivirus voi jatkossa myöntää patentin, joka on automaattisesti voimassa kaikissa EU-maissa. Tämä säästää yritysten aikaa ja rahaa. Lisäksi erimielisyydet voidaan tulevaisuudessa ratkaista EU:n patenttituomioistuimessa, ja yritykset välttävät rinnakkaiset oikeusprosessit useissa EU-maissa.

EU:n innovaatiopolitiikassa pyritään vastaamaan myös väestön ikärakenteen muutokseen muun muassa terveysteknologiassa, esimerkiksi [Suomessa](#).

Suomen kannalta hyvin tärkeä biotalous saa myös tukea EU:lta, esimerkiksi alan yritysten yhteistyömalli [Bio-Based Industries Joint Undertaking](#), jolla on 975 miljoonan euron EU-rahoitus.

[Horisontti 2020 -puiteohjelmasta Tekesin sivuilla](#)

[Yhtenäinen patentti](#)

EU perustaa eurooppalaisen tieteen pilvipalvelun

Tutkimustoiminnassa saadaan valtavia määriä tutkimustuloksia ja dataa. Jotta eri EU-maiden tutkijat voisivat jakaa ja käyttää niitä, EU-komissio aikoo perustaa vuoteen 2020 mennessä eurooppalaisen tieteen pilvipalvelun.

Eurooppalainen pilvipalvelu
1,7 milj. tutkijalle ja 70 milj. tieteen ja teknologian ammattilaiselle

Aloitteella tähdätään tulevaisuuteen. Jo tästä vuodesta alkaen kaikki tieteellinen data, joka on saatu EU:n Horisontti 2020 -puiteohjelmaan kuuluvista hankkeista, annetaan eurooppalaisen tiedeyhteisön käyttöön uuden pilvipalvelun kautta.

Eurooppalaisten korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkijat ja heidän tutkimuskumppaninsa ympäri maailmaa voivat verkostoitua pilvipalvelun kautta jakaakseen ja saadakseen käyttöönsä tutkimusdataa ja -tuloksia. Näin virtuaaliympäristöä voi vuonna 2020 hyödyntää noin 1,7 miljoonaa eurooppalaista tutkijaa ja 70 miljoonaa tiede- ja teknologia-alan ammattilaista.

Komissio varaa pilvipalvelun perustamiseen noin 2 miljardia euroa. Lisäksi 4,7 miljardia euroa on tarkoitus saada julkisista ja yksityisistä rahoituslähteistä. Tavoitteena on kehittää EU:n maailmanlaajuisesta kilpailukykyä massadata-analyysien alalla. Pilvipalvelut helpottavat niin aloittelevien yritysten kuin pienten ja keskisuurten yritystenkin toimintaa.

Pilvipalveluun tallennetut tiedot on tarkoitus antaa myös teollisuuden ja julkisen sektorin tutkijoiden käyttöön, mutta tältä osin käyttö on maksullista. Vuonna 2018 komissio aikoo käynnistää lippulaivahankkeen, jolla vauhditetaan kvanttitekniikkaan perustuvan uuden supertietokoneen kehittämistä.

[Komission lehdistötiedote pilvipalvelualoitteesta](#)

EU tuo ilmaisen WiFin kaikkiin kuntiin ja kaupunkeihin

Oletpa töissä, kotona tai liikkeellä, haluat varmaan tarkistaa välillä sähköpostisi tai lähettää nopeasti valokuvan. Tätä varten tarvitaan hyviä verkkoyhteyksiä myös julkisilla paikoilla. EU on asettanut ne tavoitteeksi.

5G-verkon kattava käyttöönotto tukee yli 2 miljoonan työpaikan luomista vuoteen 2025 mennessä

Monien älypuhelimien käyttäjien haaveena on, että julkisilla paikoilla voisi käyttää ilmaista langatonta lähiverkkoa. EU-komissio teki syyskuussa 2016 aloitteen asiasta. Tavoitteena on, että vuoteen 2020 mennessä eurooppalaisten kaupunkien ja kuntien keskeisimmillä julkisilla paikoilla on käytössä nopea verkkoyhteys ilmaiseksi. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi kirjastot, puistot ja julkiset rakennukset. EU on varannut tähän hankkeeseen 120 miljoonaa euroa.

Vuoteen 2020 mennessä 6 000–8 000 kaupungin tai kunnan odotetaan saavan yhteyksien tarjoamiseen EU-tukea. Kunnat saavat WLAN-tekniikan maksutta, sillä EU maksaa teknisistä laitteista ja langattomien WiFi4EU-alueiden asentamisesta aiheutuvat kustannukset. Komissio on kehottanut kuntia kehittämään myös uusia verkkopalveluja, kuten kaupunkikarttoja matkailijoille, verkkolomakkeita viranomaispalvelujen käyttämiseksi tai tietoja terveydenhoitopalveluista. Edellytyksenä tulle on, että jo olemassa olevaa yksityistä tai julkista Wifi-tarjontaa ei syrjäytetä ja että verkko-operaattorin on pystyttävä tarjoamaan yhteys, jonka nopeus on vähintään 30 Mbit/s. Näin ollen aloite kohdistuu erityisesti alueisiin, joilla ei ole lainkaan langatonta lähiverkkoa. Hakemuksia voi esittää kesästä 2017 alkaen.

Myös syrjäisillä alueilla asuvien tulisi saada käyttöönsä nopea langaton internet kohtuulliseen hintaan. Tavoitteena on, että vuoteen 2025 mennessä jokaisella eurooppalaisella kuluttajalla on käytettävissään nopea 5G-mobiililaajakaista. ”Näin EU:hun voitaisiin luoda vielä kaksi miljoonaa uutta työpaikkaa lisää”, arvioi komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker. Komissio käynnisti vuonna 2013 julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden, jota tuetaan julkisista varoista 700 miljoonalla eurolla. Sen päämääränä on auttaa ottamaan 5G-tekniikka yleisesti käyttöön EU:ssa

[WiFi4EU](#)

EU tukee eurooppalaista kulttuuria

EU tukee jäsenmaita politiikan ja talouden lisäksi myös kulttuurin alalla. Lukuisilla rahoitusohjelmilla tehdään tunnetuiksi ohjaajia, näyttelijöitä, laulajia ja muita luovan työn tekijöitä. Mitä esimerkiksi elokuvataide olisi ilman eurooppalaista elokuvaa?

Yhden EU:n perustajahahmon eli Jean Monnet'n kerrotaan todenneen, että "jos meidän pitäisi aloittaa kaikki uudelleen, aloittaisin kulttuurista". Sanat ovat osoitus sen tunnustamisesta, että kulttuurilla on keskeinen rooli Euroopan yhdentymisessä. Euroopalla on ollut jo vuosisatoja yhteinen kulttuurihistoria.

Vaikka jokainen jäsenmaa vastaa omasta kulttuuripolitiikastaan, EU tukee niitä myös kulttuurin saralla. Tavoitteena on edistää kulttuurista moninaisuutta ja kulttuuriperinnön säilyttämistä, tukea taiteilijoita luovan työn tekemisessä ja edistää kulttuurivaihtoa. Vuoden 2015 lopussa alkanut pakolaisvirta lisäsi näiden tavoitteiden joukkoon myös kulttuurien välisen vuoropuhelun.

Kulttuuri ja luovat alat tarjoavat yli 7 miljoonaa työpaikkaa Euroopassa. Eurooppalaiset elokuvat ovat hyvin moni-ilmeisiä. Esimerkkeinä voidaan mainita vaikkapa kassamagneetit Amélie tai Goodbye Lenin. Jotta elokuvien tekeminen olisi mahdollista, EU on vuodesta 1990 alkaen ottanut siipiensä suojaan elokuvaohjaajia ja tuottajia ja tarjonnut heille taloudellista tukea. EU haluaa myös varmistaa eurooppalaisten elokuvien korkean laadun. Se avustaa filmifestivaaleja, edistää eurooppalaisia yhteistuotantoja ja tv-sarjoja sekä tukee

elokuvateatteriverkostoja, kuten Europa Cinemas -verkostoa, joka koostuu elokuvateattereista, joiden ohjelmistossa on paljon eurooppalaisia elokuvia.

Luvut kertovat myönteisistä tuloksista: eurooppalaisten elokuvien osuus elokuvateattereiden ohjelmistossa on kolminkertaistunut. Ennen EU-tukea osuus oli alle 10 prosenttia, nykyisin se on yli 33 prosenttia.

EU:n keskeinen kulttuurituen väline on Luova Eurooppa -ohjelma. Vuoteen 2020 mennessä Luova Eurooppa -ohjelmasta on määrää tarjota noin 1,46 miljardia euroa rahoitusta eurooppalaisen kulttuurialan ja luovien alojen tueksi. Luovan Euroopan suojissa jatketaan aiempia Kulttuuri- ja Media-ohjelmia.

Lisäksi vuonna 2016 perustettiin uusi takuurahasto, jolla tuetaan pieniä luovan alan yrityksiä. Tukea voivat saada niin kansainväliset kiertueet ja näyttelyt kuin kaunokirjallisuuden kääntäminen ja nuorten taiteilijoiden jatkokoulutuskin.

Vuonna 1976 perustettua, kulttuurilähettiläänä toimivaa Euroopan unionin nuoriso-orkesteria on tuettu jo pitkään. Vuosien mittaan nuoriso-orkesterissa on soittanut yli 3 000 muusikkoa, ja siitä on muodostunut Euroopan kulttuurien monimuotoisuuden symboli. Komission aloitteesta orkesterin tulevaisuus on turvattu.

[Luova Eurooppa – Median alaohjelman verkkosivut](#)

[Kulttuuri Euroopan unionissa -verkkosivut](#)

EU vaalii Euroopan monimuotoista kulttuuriperintöä

Millään muulla mantereella maailmassa ei ole niin pienellä alueella yhtä moninaista kulttuuriperintöä kuin Euroopalla. EU:ssa on luotu yhteisiä periaatteita ja järjestelmiä, joiden avulla pienempiäkin kulttuureja suojellaan globalisaation ja markkinoiden tasa-päistämispaineilta.

Euroopan unioni on vuodesta 1985 lähtien valinnut kulttuuripääkaupunkeja. Aloitteen tavoitteena on tuoda esiin Euroopan kulttuurien rikkautta ja monimuotoisuutta, kehittää matkailua ja kohentaa kaupunkikuvaa. Suomesta kulttuurikaupunkeja ovat olleet Helsinki (2000) ja Turku (2011). Valittujen kaupunkien kulttuurityötä tuetaan 1,5 miljoonalla eurolla.

EU myöntää myös kulttuuripalkintoja, kuten European Border Breakers (EBBA) -palkinnon musiikin alalla. Palkinto myönnetään artisteille, jotka jo debyyttialbumillaan ovat onnistuneet saavuttamaan laajan yleisön kotimaansa ulkopuolella. Tätä EU:n työntöapua ovat uransa alkutaipaleella saaneet myös esimerkiksi Redrama (2005), Sunrise Avenue (2008) ja Jaakko Eino Kalevi (2016).

EU rahoittaa niin ikään erilaisia ohjelmia, joilla pyritään mahdollistamaan sellaisenkin kulttuurituotannon elinmahdolli-

suudet, joka ei välttämättä ainakaan heti voi toimia markkinaehtoisesti. Vuosina 2007–2013 suomalaisia on ollut mukana yhteensä 89:ssä EU:n Kulttuuri-ohjelman rahoittamassa yhteistyöhankkeessa ja rahoitusta on saatu EU:lta lähes 838 000 euroa.

Vuonna 2014 käynnistyneen Luova Eurooppa -ohjelman rahoittamista yhteistyöhankkeista suomalaisia on ollut tähän mennessä mukana kolmessakymmenessä.

EU tukee myös suomalaisen kirjallisuuden kääntämistä muille EU-kielille. Muissa EU-ohjelmamaissa toimivat kustantamot ovat julkaisseet Kulttuuri-ohjelman tuella vuosina 2007–2013 yhteensä 54 käännöstä 42 suomalaisesta kaunokirjallisesta teoksesta.

Käännöstukea on saanut muun muassa Finlandia-palkitun Sofi Oksasen ”Puhdistus”.

[EU:n toiminnasta kulttuurin alalla](#)

[Euroopan kulttuuripääkaupungeista](#)

[Kulttuuri-ohjelman tuloksista Suomessa](#)

Osa 9: EU huolehtii sisäisestä turvallisuudesta

EU torjuu terrorismia

Brysselin, Pariisin ja Berliinin terrori-iskut ovat osoittaneet, että terrorismi ei pysähdy maiden rajoille. Iskut ovat osoittaneet puutteita niin EU-maiden välisissä sopimuksissa kuin tietojenvaihdossakin. EU tukee jäsenmaiden välistä tiivistä yhteistyötä, koska mikään maa ei pysty yksinään torjumaan kansainvälisiä uhkia.

Vuoden 2004 Madridin pommi-iskujen jälkeen Euroopassa on tehty yli 30 terrori-iskua. Tämän vuoksi EU-komissio pitää turvallisuutta yhtenä tärkeimmistä tavoitteista. EU voi tehostaa EU-maiden yhteistyötä yhteisillä hankkeilla ja laeilla, joiden avulla kansalaisia voidaan suojella paremmin.

Europolin uusi Euroopan terrorismintorjuntakeskus tukee kansallisia pyrkimyksiä terrorismin ja vakavan rikollisuuden torjumiseksi

EU-maat sopivat jo vuonna 2005 yhteisestä terrorisminvastaisesta strategiasta. Tiukemmat säännöt ovat auttaneet tyrehdyttämään terrorismin rahoitusta ja torjumaan rahanpesua. Ampuma-aseiden hankintaa ja hallussapitoa valvotaan tiukemmin. EU tekee internet-yhtiöiden kanssa yhteistyötä, jolla torjutaan terroristien propagandan välittämistä verkossa ja ehkäistään radikalisoitumista ja terrorismiin värväämistä kouluissa ja vankiloissa.

EU:ssa otetaan toukokuuhun 2018 mennessä käyttöön järjestelmä, jonka avulla matkustajatietoja (PNR-tietoja) voidaan kerätä ja käyttää lainvalvontatarkoituksiin. Jäsenmaiden on perustettava siihen mennessä matkustajatietoyksikkö, joka kerää lentoyhtiöiltä matkustajia koskevat tiedot (kuten osoitteen, puhelinnumeron, matkareitin ja matkustuspäivät).

Komissio on myös ehdottanut EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) perustamista. Sen avulla voitaisiin tarkastaa etukäteen sellaiset EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset, joilta ei vaadita viisumia heidän matkustaessaan Schengen-alueelle.

Jotta terrori-iskun tekijä ei voisi paeta vapaasti läpi Euroopan, komissio haluaisi kehittää Schengen-tietojärjestelmän (SIS) tietopankkia etsintäkuulutetuista. Terroristiepäillyt kirjattaisiin aina etsintäkuulutetuiksi ja myös EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisten maahantulokiello tallennettaisiin SIS-järjestelmään.

Haagissa toimivan Euroopan poliisiviraston Europolin henkilöstöä on tarkoitus lisätä. Europol tukee kansallisia poliisiviranomaisia muun muassa yhteisten tutkintaryhmien avulla. Vuoden 2015 loppupuolella tapahtuneen Pariisin terroristi-iskun vastatoimena Europol on myös perustanut terrorisminvastaisen keskuksen. Keskuksen 60 asiantuntijaa keräävät eri turvallisuusviranomaisilta peräisin olevia tietoja esimerkiksi Eurooppaan palaavista jihadisteista.

EU:n sisäisen turvallisuuden rahasto vastaa Euroopan unionin sisäisen turvallisuuden strategian keskeisimpiin tavoitteisiin. Strategisia tavoitteita on viisi: 1) hajottaa kansainväliset rikollisverkostot, 2) ehkäistä terrorismia ja puuttua radikalisoitumiseen ja terroristien värväystoimintaan, 3) parantaa kansalaisten ja yritysten turvallisuutta verkkoympäristössä, 4) vahvistaa turvallisuutta rajavalvonnan avulla ja 5) parantaa Euroopan kykyä selviytyä kriiseistä ja katastrofeista. Suomen osuus sisäisen turvallisuuden rahastosta ohjelmakaudella 2014–2020 on noin 52,6 miljoonaa euroa.

[EU:n ministerineuvoston tietoja terrorisminvastaisesta strategiasta](#)

[Komission lehdistötiedote Schengenin tietojärjestelmän uudistamisesta](#)

[Sisäisen turvallisuuden rahaston hankkeista](#)

EU torjuu järjestäytyntä rikollisuutta

Pankkiryöstöt, salakuljetus, huumausaineiden laitton kauppa ja rahanpesu – järjestäytyntä rikollisuus ulottuu nykyisin jokaiseen Euroopan maahan ja yli rajojen. Euroopan unioni huolehtii siitä, että jäsenmaiden yhteistyö rikosten torjunnassa sujuu paremmin.

Nykyään länsimaiset yhteiskunnat ovat lukuisin tavoin sidoksissa toisiinsa liikenteen, liikkumisen, kaupankäynnin, tietoliikenteen, pankkitoiminnan ja tietoliikenteen kautta. Tästä syystä myös järjestäytyntä rikollisuus toimii yhä enemmän rajojen yli. EU:ssa sovitut ja luodut viranomaisyhteydet auttavat vastaamaan haasteeseen, jota EU-maiden olisi hyvin vaikea hallita erillään.

Poliisi- ja oikeusviranomaisten on tehtävä tiivistä yhteistyötä koko EU:n alueella. Yhteistyön yhtenä lähtökohtana on vuonna 2002 käyttöön otettu eurooppalainen pidätysmääräys. Sen myötä yhdessä EU-maassa annettu pidätysmääräys on voimassa koko EU:ssa, ja toisessa EU-maassa piileskelevien rikollisten ja epäiltyjen luovuttaminen on paljon helpompaa ja nopeampaa.

EU:n Schengen-tietojärjestelmään (SIS) sisältyvät tiedot etsintäkuulutuksista voivat auttaa rajavartijoita rikollisten jäljittämässä. Tietokantaan kirjataan paitsi etsityt rikolliset myös tiedot aseista, varastetuista autoista ja kadonneista henkilötodistuksista. SIS onkin helpottanut jäljittämistä.

EU on myös perustanut jäsenmaiden tuomareista ja syyttäjäistä muodostuvan Eurojust-yksikön. Se toimii välittäjänä vakavissa rajat ylittävissä rikoksissa ja avustaa kansallisia lainvalvontaviranomaisia.

Tärkeä rooli on myös Haagissa toimivalla Euroopan poliisivirastolla Europolilla. Virastossa työskentelee noin 100 asiantuntijaa ja rikosanalyysien huippuosaajaa, jotka keräävät tietoja rikosten tekijöistä ja auttavat heidän jäljittämisesään. Suomesta on tällä hetkellä Europoliin sijoitettuna kolme yhteyshenkilöä: kaksi poliisista ja yksi Tullista. Europol laatii analyyseja rikollisuudesta ja terrorismista, mutta avustaa kansallisia viranomaisia myös hyvin konkreettisesti rikollisten kiinni saamisessa. Etsityimpien kansainvälisten rikollisten tiedot julkaistaan verkkosivulla eumostwanted.eu. Esimerkiksi sivuston listalla ollut Suomen kansalainen otettiin kiinni 13. joulukuuta 2016 Saksassa. Henkilö oli ollut kansainvälisesti etsintäkuulutettuna Länsi-Suomen syyttäjänviraston antaman Eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella vuodesta 2013 lähtien. Poliisi onnistui tavoittamaan hänet Saksasta yhteistyössä erityisen vaikeasti löydettävien karkureiden tavoittamiseen perustetun ENFAST-verkoston yksiköiden kanssa. Saksan liittovaltion poliisin ENFAST-ryhmä otti lopulta rikollisen kiinni Berliinissä usean maan yhteisen tutkintaoperaation tuloksena.

EU:n budjetista osoitetaan vuoteen 2020 mennessä yli miljardi euroa poliisiyhteistyön parantamiseen. Varoilla rahoitetaan muun muassa yhteisiä tutkintaryhmiä, koulutusta ja uutta teknologiaa.

[Europol](#)

[Europolin luettelo etsintäkuulutetuista](#)

[Eurojust](#)

EU suojelee naisia ja lapsia ihmiskaupalta ja hyväksikäytöltä

Ihmiskauppa sekä naisten ja lasten seksuaalinen hyväksikäyttö ovat järkyttäviä rikoksia. EU on ottanut käyttöön toimia näiden rikosten ehkäisemiseksi.

Yli kolme neljäsosaa ihmiskaupan tai hyväksikäytön uhreista EU:ssa on naisia. Useimmat heistä pakotetaan prostituutioon tai työhön, josta maksetaan hyvin vähän. Yhä useammin uhreja ovat myös lapset. Suurin osa uhreista on peräisin EU:n 28 jäsenmaasta, useimmiten Bulgariasta ja Romaniasta. Ihmis-kaupaksi katsotaan pakottaminen prostituutioon, pakkotyö ja elinkauppa. EU-raportin mukaan vuosina 2013–2014 ihmiskaupan uhreiksi joutui EU:ssa yhteensä 15 846 naista, miestä, tyttöä ja poikaa.

Ihmiskauppaa vastaan voidaan toimia parhaiten EU-yhteistyöllä. Yhteistyö käsittää ennaltaehkäisyn, uhrien suojelun, rikollisten syytteeseenpanon ja kansainvälisen koordinoinnin.

EU-komissio on perustanut esimerkiksi verkkofoorumin, joka tuo yhteen noin 100 organisaatiota eri puolilta Eurooppaa. Järjestöt vaihtavat foorumilla ajatuksia, kokemuksia ja tietoja aloitteista uhrien tukemiseksi.

EU:n lainsäädännöllä turvataan ihmiskaupan uhrien lailliset oikeudet, joita ovat muun muassa oikeus oikeudelliseen apuun, sairaanhoitoon ja väliaikaiseen oleskeluun.

[EU-komission opas ihmiskaupan uhrien oikeuksista](#)

Osa 10: EU:ssa kykenemme vaikuttamaan maailman kehitykseen

EU on maailman suurin kehitysavun antaja

Euroopan unioni auttaa ehkäisemään aktiivisesti köyhyyttä maailmassa: EU ja sen jäsenmaat ovat maailman suurin kehitysavun antaja. Yhdessä ne antavat enemmän kuin maailmanmahti Yhdysvallat.

Yli puolet koko maailman kehitysavusta on peräisin Euroopasta. Vuonna 2015 unioni ja sen jäsenmaat antoivat kehitysapua ennätyselliset 68 miljardia euroa. Tämä on 15 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Jäsenmaat siis lisäsivät apuaan pakolaiskriisin aikana.

EU ja sen jäsenvaltiot ovat maailman suurin avunantaja

Virallinen kehitysapu:

Myös suhteessa taloudelliseen suorituskyykyyn EU:n kehitysapumenot olivat selvästi suurimmat. Kehitysavun osuus vuotuisesta bruttokansantulosta on noussut 0,47 prosenttiin, joka on yli kaksi kertaa suurempi kuin vastaava osuus EU:n ulkopuolisissa maissa (0,21 prosenttia). Yhdistyneet kansakunnat on asettanut tavoitteeksi 0,7 prosenttia. Tähän mennessä EU:n jäsenmaat eivät ole pystyneet saavuttamaan tätä tavoitetta talouskriisin ja tiukkojen talousarvioiden vuoksi. Tarkoituksena on kuitenkin saavuttaa tavoite vuoteen 2030

mennessä. Suomen kehitysyhteistyömäärärahat ovat 0,38 prosenttia bruttokansantulosta.

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen mukaan unionin kehitysyhteistyöpolitiikan päätavoite on ”köyhyyden vähentäminen ja lopulta sen poistaminen”. Tähän kuuluu esimerkiksi huolehtiminen ravinnosta, puhtaasta vedestä ja kouluista sekä aidsin kaltaisten tartuntatautien torjunta. Muita tavoitteita ovat ihmisoikeuksien ja demokratian puolustaminen, naisten ja miesten välisen tasa-arvon edistäminen sekä taistelu ilmastonmuutoksen seurauksia ja ympäristöongelmia vastaan. EU tukee kehitysohjelmillaan näiden tavoitteiden saavuttamista 160 kumppanimaassa. Jotta voidaan tehostaa kehitysavun vaikutuksia, se on keskitettävä köyhiin maihin. Esimerkiksi Sahelin alueen maille annetaan sen vuoksi elintarvikeapua.

EU on kehitysmaiden tärkein kauppakumppani, ja se myöntää näille tullittoman pääsyn EU:n markkinoille. Tällaisilla kannustimilla rohkaistaan kyseisten maiden hallituksia omaksumaan eurooppalaisen mallin mukaiset kansainväliset normit, kuten perusoikeudet ja työntekijöiden oikeudet.

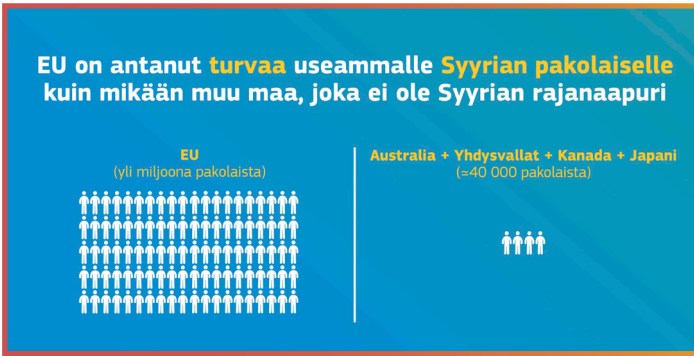
Edistääkseen hankkeiden ja ohjelmien täytäntöönpanoa EU tekee tiivistä yhteistyötä kansainvälisten kumppanien, kuten OECD:n, Unicefin ja Yhdistyneiden kansakuntien kanssa.

Toimimalla EU-yhteistyössä myös Suomen kehitysavulla saadaan enemmän aikaan: resursseja yhdistämällä pystytään puuttumaan suurimpiin ongelmiin ja koordinoinnilla vältetään turhat päällekkäisyydet.

[EU-komission tiedote EU:n virallisesta kehitysavusta, 13.4.2016](#)

EU auttaa Syyrian kriisissä

Miljoonat ihmiset joutuvat lähtemään Syyriasta sisällissodan vuoksi. EU on antanut turvaa useammalle Syyrian pakolaiselle kuin mikään muu maa, Syyrian rajanaapureita lukuun ottamatta. Se on myös investoinut eniten syyrialaisen lasten kouluopetukseen.

EU ja sen jäsenmaat ovat lisäksi suurin kansainvälinen avunantaja: yhdessä ne ovat tukeneet syyrialaisia pakolaisia Syyriassa ja suuria pakolaismääriä vastaanottavissa maissa (Libanon, Jordania, Turkki, Irak ja Egypti) yli 9,2 miljardilla eurolla. Tähän sisältyy suoraa humanitaarista apua sekä kehitysapua ja taloudellista apua.

Rahoituksella on varmistettu puhtaan juomaveden saanti ja perushygienia. EU:n humanitaarisella avulla on autettu yli 1,15:ttä miljoonaa pakolaista. He ovat saaneet elintarvikkeita ja lääketieteellistä hoitoa, ja lapsia on rokotettu. Yli miljoonalle ihmiselle on rakennettu majoitustilat. Sadattuhannet syyrialaiset lapset saavat kouluopetusta EU:n tuen ansiosta. EU:n ulkoasiainedustaja Federica Mogherini onkin todennut, ettei kukaan muu ole investoinut yhtä paljon kuin EU syyrialaisen lasten koulutukseen Syyriassa ja sen naapurimaissa.

EU toimii myös välittäjänä pyrkimyksissä saada aikaan rauha Syyriassa, ja se lisäksi edistää rauhaa kansainvälisissä konferensseissa.

Syyrian kriisi on esimerkki tilanteesta, jossa on lievitettävä välittömiä inhimillisiä kärsimyksiä mutta pyrittävä myös ponnokkaasti löytämään pidempiaikainen vakauttava ratkaisu. Kyse ei ole ainoastaan paikallisesta ongelmasta, vaan pidemmällä aikavälillä on myös EU:n oman edun mukaista saada tilanne kestäväälle pohjalle. Riittävän vaikuttavuuden saavuttaminen olisi huomattavasti vaikeampaa, jos EU-maat yrittäisivät toimia erillään omin neuvoin ja resurssein.

[Komission Syyria-strategia](#)

EU auttaa naapurialueitaan

Euroopan naapuruuspolitiikan tavoitteena on luoda ystävällismielisten vakaiden naapuruussuhteiden alue. EU:n naapuruuspolitiikka otettiin käyttöön vuonna 2004 EU:n itälaajentumisen jälkeen. EU aikoo tulevaisuudessakin puolustaa tällä politiikalla yleismaailmallisia arvoja ja etsiä keinoja edistää demokratiaa, perusvapauksia ja oikeusvaltioperiaatetta. Tämä on kaikkien osapuolten etu.

Tavoitteena on taata kaikille vauraus ja turvallisuus ja samalla estää jakolinjojen muodostuminen laajentuneen EU:n ja sen naapurien välille. Tämä strategia tuo vakautta maanosaan ja sen naapurimaihin.

Euroopan naapuruuspolitiikka tarjoaa puitteet yhteistyölle 16 kumppanimaan kanssa idässä, etelässä ja kaakossa. Itä-Euroopassa toiminnan pääkohteina ovat Ukraina, Valko-Venäjä ja Moldova sekä Etelä-Kaukasia (Armenia, Azerbaidžan ja Georgia), Välimeren alueella Pohjois-Afrikan maat Marokko, Algeria, Tunisia, Libya ja Egypti ja Lähi-idässä Israel, Palestiinan itsehallintoalue, Jordania, Libanon ja Syyria.

Naapuruuspolitiikan tavoitteena on demokratian, talousuudistusten ja turvallisuuden edistäminen EU:n ulkorajoilla. Samalla

kyse on kuitenkin myös laittoman siirtolaisuuden ennaltaehkäisystä sekä ihmissalakuljetuksen ja terrorismin torjunnasta.

EU on myös sitoutunut ehkäisemään ja ratkaisemaan alueellisia konflikteja: Se onnistuikin sovitteluun Serbian ja Kosovon välisen sopimuksen vuosikymmeniä kestäneen Kosovon konfliktin jälkeen. EU:lla on vakauttajana hyvä maine: EU:n ulkoasiainedustaja Federica Mogherini on todennut, että maat eri puolilta maailmaa pyytävät EU:ta tukemaan niiden rauhanprosessia.

EU auttaa naapurimaitaan tarjoamalla poliittista ja teknistä asiantuntemustaan, mutta myös taloudellista tukea annetaan noin 2 miljardia euroa vuodessa. Kaudella 2014–2020 Euroopan unioni antaa eurooppalaisen naapuruuden ja kumppanuuden ohjelmasta (ENPI) rahoitustukea 15,4 miljardia euroa.

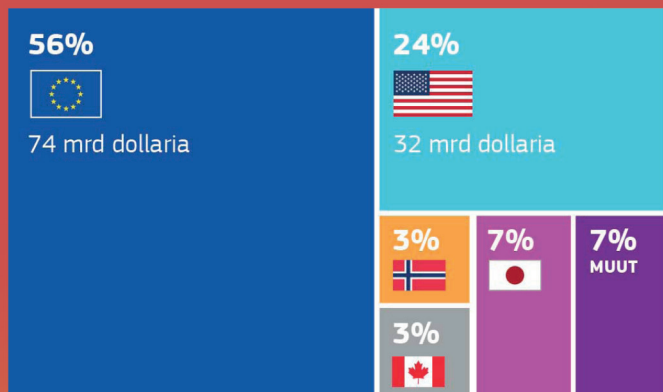
Tukea annetaan myös Euroopan investointipankin ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin lainojen muodossa. Lisäksi EU helpottaa kauppaa ja viisumimuodollisuuksia.

[Euroopan naapuruuspolitiikan tarkistuksesta 2015](#)

EU on maailman suurin humanitaarisen avun antaja

EU auttaa vakavissa kriiseissä ja katastrofeissa eri puolilla maailmaa, olipa kyse Somalian nälänhädästä, Mosulin pakolaiskriisistä Irakissa tai Nepalin maanjäristyksestä. Se on riittävän suuri toimija, jotta se voi olla esimerkkinä muulle maailmalle. Yhdessä EU ja sen jäsenmaat ovat maailman suurin ihmishenkiä pelastavan humanitaarisen avun antaja.

EU on suurin kehitys- ja humanitaarisen avun antaja (% kokonaismäärästä mrd USD)

Lähde: OECD, 2015, EU = EU ja sen jäsenmaat

EU-komissio on vuodesta 1992 alkaen antanut humanitaarista apua yli 110 maassa. Talouskriisistä ja tiukoista talousarvioista huolimatta humanitaarisen avun vuotuinen budjetti on noin miljardi euroa. Se on yksi prosentti EU:n kokonaisbudjetista eli noin kaksi euroa EU:n kansalaista kohti vuodessa. Tällä summalla EU auttaa vuosittain noin 120:tä miljoonaa aseellisten konfliktien ja luonnonkatastrofien uhria – ja pelastaa ihmishenkiä. Sen ansiosta Euroopan ulkopuolisissa maissa luonnonka-

tastrofien tai sotien ja aseellisten selkkausten uhreiksi joutuneet ihmiset saavat hätäapua

Tällä hetkellä hätäapuvaroja käytetään lähinnä pakolaiskriisissä auttamiseen. EU:n arvioiden mukaan 65 miljoonaa ihmistä maailmassa on joutunut jättämään kotiseutunsa konfliktien ja väkivallan seurauksena. Heistä 21,3 miljoonaa on pakolaisia ja 40,8 miljoonaa maan sisäisesti siirtymään joutuneita. Hätäapua annetaan myös maanjäristysten, epidemioiden ja terrori-iskujen yhteydessä.

Suurin osa varoista (noin 40 prosenttia) käytetään elintarvikkeisiin. Lisäksi varoja käytetään terveydenhuoltoon ja lääkintäapuun, vesihuoltoon ja sanitaatioon, telttoihin ja majoitustiloihin sekä kouluopetuksen järjestämiseen hätätilanteissa. Jotta varat myös todella menisivät perille, EU tekee yhteistyötä kansainvälisten kumppaneiden, kuten Yhdistyneiden kansakuntien, kanssa. Suurin osa avustusrahoista (40 prosenttia) menee Afrikkaan. Muita tärkeitä avustusalueita ovat Lähi-itä, Välimeren alue, Aasia ja Latinalainen Amerikka.

Hätäavun antamisen lisäksi Euroopan komission humanitaarisen avun ja pelastuspalveluasioiden pääosasto (ECHO) myös koordinoi Euroopan pelastuspalvelutoimintaa eri puolilla maailmaa. Komissio on koordinoinut toimiin osallistuvien valtioiden apua Euroopassa ja muualla maailmassa vuodesta 2001 alkaen.

EU-komission vuonna 2012 saaman Nobelin rauhanpalkinnon palkintosumma oli kaksi miljoonaa euroa. Rahat suunnattiin "EU Children of Peace" -aloitteeseen, josta hyötyvät konfliktialueilla elävät lapset.

EU:n kehityspolitiikasta ja kehitysyhteistyöstä tiedottaa Suomessa mm. [Kehys ry](#).

Osa 11: EU auttaa maailmanlaajuisessa pakolaiskriisissä

EU pelastaa ihmishenkiä

Maahanmuuttajat tulevat Eurooppaan paremman elämän toivossa tai pakenevat sotia ja sortoa. Suurin osa muuttajista lähtee vaaralliselle matkalle Eurooppaan Välimeren ylitse veneissä, jotka eivät usein ole merikelpoisia. Jos veneet joutuvat Libyan aluevesien ulkopuolella merihätään, eurooppalaisilla aluksilla on velvollisuus ryhtyä meripelastustoimiin.

Tärkein pakolaisreitti kulkee tällä hetkellä Pohjois-Afrikasta, useimmiten Libyasta, Italiaan. Matka on hengenvaarallinen, koska suuren kysynnän vuoksi häikäilemättömät salakuljettajat kuljettavat yhä enemmän ihmisiä veneissä, jotka eivät ole merikelpoisia. Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) laskelmien mukaan vähintään 5 000 ihmistä kuoli vuonna 2016 yrittäessään päästä Välimeren yli Eurooppaan. Frontexin arvioiden mukaan Välimeren yli Eurooppaan saapui viime vuonna (2016) yhteensä noin 364 000 ihmistä. Heistä suurin osa oli peräisin Nigeriasta, Eritreasta, Guineasta, Norsunluurannikolta ja Gambiasta.

EU:lla on vuodesta 2004 lähtien ollut oma virasto, joka vastaa rajaturvallisuudesta ja meripelastusoperaatioista: nykyisin virallisella nimellä Euroopan raja- ja merivartiostovirasto tunnettu Frontex. Varsovassa sijaitseva Frontex oli operaatioissaan pitkään riippuvainen EU:n jäsenmaista, jotka antoivat sen käyttöön rajavartijoita ja kalustoa, kuten helikoptereita ja aluksia EU:n lipun alla käytettäväksi. Vuonna 2016 perustetun eurooppalaisen raja- ja merivartioston myötä virasto on saanut myös omaa kalustoa ja nopeasti käyttöön otettavan 1 500 rajavartijan valmiusryhmän jäsenmaista.

Frontexin budjetti on kasvanut jatkuvasti sen perustamisesta alkaen: vuonna 2016 sen käytettävissä oli 254 miljoonaa euroa. Vertailun vuoksi mainittakoon, että Euroopan poliisiviraston Europolin talousarvio vuonna 2016 oli 100 miljoonaa euroa.

Tämänhetkisen pakolaiskriisin johdosta rajaturvallisuusviraston tehtäviä on laajennettu ja sen henkilöstön määrää lisätty. Frontex muun muassa auttaa Kreikkaa sinne saapuvien pako-

laisten rekisteröinnissä. Virasto myös koordinoi luvattomasti maahan saapuneiden palauttamista ja pelastaa pakolaisia hukkumasta Välimeren.

EU:n merioperaatioihin käytettävissä olevat resurssit ja varat ovat vuodesta 2015 lähtien kolminkertaistuneet. EU:n yhteisillä Poseidon-, Triton- ja Sophia-operaatioilla on vuodesta 2015 pelastettu yli 400 000 henkeä Välimerellä ja Egeanmerellä. Lisäksi 303 rikollisverkostojen käyttämää alusta on tehty käyttökelttomiksi ja 89 ihmissalakuljettajiksi ja -kauppiainiksi epäiltyä henkilöä on luovutettu Italian viranomaisille.

Olemme pelastaneet ihmishenkiä.

Yli 400 000 pelastettu merellä vuosina 2015-2016.

Suomesta operaatio SOPHIAan on osallistunut ainakin 8 henkilöä eri tehtäviin FHQ-esikunta-aluksella sekä Roomassa sijaitsevassa operaatioesikunnassa. Suomalainen alustarkastusosasto osallistui operaatioon marraskuusta 2015 loka-kuuhun 2016.

EU tukee myös esimerkiksi Itämeren alueen DiveSmart-hanketta (EU-rahoitus 1,7 milj. euroa), jossa kehitetään Estonia-aluksen onnettomuudesta saatujen kokemusten pohjalta alueen maiden meripelastusyhteistyötä. Suomesta mukana on Rajavartiolaitos.

[Vartiolaiva Merikarhu Välimerellä](#)

EU vartioi rajojaan

Vuosi 2015 oli pakolaiskriisin vuosi. Koskaan aiemmin EU:hun ei ole tullut yhtä paljon ihmisiä, mikä aiheutti painetta EU:n ulkorajoilla. Tämän seurauksena on vaadittu EU:n ulkorajojen parempaa turvaamista. Vuodesta 2016 EU:lla on ollut uusi Euroopan raja- ja merivartiosto.

Uudella raja- ja merivartiostolla on käytettävissään entistä parempi kalusto sekä vähintään 1 500 rajavartijan nopeasti mobilisoitavissa oleva valmiusryhmä. Vartioston taustalla ovat EU:n aiemman rajaturvallisuusviraston Frontexin toiminnot, mutta aiemmasta poiketen vartiosto ei ole enää riippuvainen jäsenmaiden tuesta. Sen ei tarvitse odottaa lainakalustoa jäsenmailta, vaan se voi hankkia kalustoa itse. Vakinaisen henkilöstön määrä nousee vuoteen 2020 mennessä 1 000 henkilöön, joten sen henkilöstömäärä on silloin yli kaksi kertaa suurempi kuin Frontexin. Uusi raja- ja merivartiosto toimii jo Turkin ja Bulgarian rajalla ja Kreikan pohjoisrajalla.

EU myös tiukentanut Schengenin rajasäännöstöä. Tulevaisuudessa kaikille EU:n kansalaisille on suoritettava rajatarkastus, kun he palaavat EU:n alueelle ja poistuvat EU:n alueelta. Kolmansien maiden kansalaisten järjestelmälliset rajatarkastukset ovat jo pakollisia. Arvioiden mukaan 5 000 EU:n kansalaista on matkustanut konfliktialueille ja liittynyt terroristiryhmiin, kuten Isisiin. Palattuaan Eurooppaan jotkut näistä vierastais-telijoista ovat osallistuneet terrori-iskuihin.

Suomikin osallistuu operaatioihin Euroopan maiden ulkorajojen maarajanylityspaikoilla lähettämällä niihin rajavartioita.

Suomi saa myös tukea muilta mailta. Helsinki-Vantaan lentoasemalla, Helsingin satamassa sekä monilla itärajan rajanylityspaikoilla suoritetaan Frontexin operaatioita.

Marraskuussa 2016 EU-komissio esitteli suunnitelmiaan luoda matkustajien rekisteröintijärjestelmä (ETIAS), jollainen esimerkiksi Yhdysvalloilla jo on. EU:n matkustustietojärjestelmän tarkoituksena on rekisteröidä ja tarkastaa Schengen-alueelle ilman viisumia matkustavat ja Schengen-alueelta pois matkustavat EU:n ulkopuolisten maiden kansalaiset jo etukäteen. Järjestelmään kirjataan aina matkan ajankohta, kohde ja syy. Tutkijat vertaavat tietoja turvallisuus- ja terrorismitietokantoihin ja päättävät, kuka saa matkustaa. Näin ollen kyse on periaatteessa myös automaattisesta matkustuslupien myöntämisyjärjestelmästä. ”Meidän on tiedettävä, ketkä ylittävät EU:n ulkorajat”, on Euroopan komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker on todennut. Matkustajien on tulevaisuudessa rekisteröidyttävä etukäteen verkossa sähköisellä lomakkeella.

Tällä tavoin EU pyrkii estämään terroristien, rikollisten ja turvallisuusriskiksi todettujen henkilöiden pääsyn EU-alueelle. Rekisteröintijärjestelmän pitäisi olla valmis käyttöön otettavaksi vuonna 2020, ja myös Euroopan poliisiviranomainen Europol voi käyttää sitä.

[EU-komission tiedote EU:n matkustustietojärjestelmästä](#)

[Raja- ja merivartioston edistyminen \(tammikuu 2017\)](#)

EU torjuu ihmiskuljettajien toimintaa

Pakomatka Eurooppaan on vaarallinen. Yhdeksän kymmenestä pakolaisesta ja maahanmuuttajasta on maksanut matkastaan ihmiskauppioiden järjestäytyneille rikollisryhmille. Pelkästään vuonna 2015 salakuljettajat ansaitsivat yli 4 miljardia euroa kuljettamalla maahanmuuttajia Kreikkaan ja Italiaan.

Kesästä 2015 alkaen EU-maiden sotilasalukset, myös vartiolaiva Merikarhu Suomesta, ovat partioineet Libyan rannikon edustalla osana Sophia-operaatiota. Niiden pääasiallisena tehtävänä on havaita salakuljettajien alukset, nousta aluksiin ja pidättää niiden miehistö. Lisäksi niiden tehtävänä on torjua aseiden salakuljetusta Isis-terroristien täydennysreittien katkaisemiseksi. EU yhdistää voimansa Egeanmerellä Turkin viranomaisten ja sotilasliitto Naton kanssa.

Myös Libyan rannikkovartiosto saa Sophia-operaation kautta tukea koulutusohjelmien muodossa. Välimeren Seahorse-hankkeen odotetaan olevan toiminnassa keväällä 2017. Sen avulla tuetaan Pohjois-Afrikan maiden rajaviranomaisten toimintaa salakuljettajia ja ihmiskauppiaita vastaan.

Maaliskuussa 2016 EU teki Turkin kanssa sopimuksen, jonka tarkoituksena on katkaista salakuljetusreitit Egeanmeren yli. Syyrialaisille pakolaisille tarjotaan Egeanmeren vaarallisen ylityksen sijasta turvallisia ja laillisia reittejä EU:hun. Sopimus on selvästi tuottanut tuloksia: lokakuussa 2015 tämän reitin kautta tuli vielä päivittäin 10 000 henkilöä, kun taas EU:n ja Turkin julkilausuman voimaantulon jälkeen määrä on pudonnut noin 100 henkilöön päivässä. Jotta pakolaiset voisivat rakentaa uuden ihmisarvoisen elämän Turkissa, EU antaa rahoitusta aluksi 3 miljardia euroa. Summalla rahoitetaan muun muassa satojen tuhansien syyrialaisien lasten koulunkäyntiä.

Europolin yhteyteen perustettu uusi ihmiskuljetusta tutki-va eurooppalainen keskus on vuodesta 2016 auttanut jäsenmaita hajottamaan rikollisverkostoja, jotka osallistuvat järjestäytyneeseen ihmisten salakuljetukseen.

[Tilannekatsaus EU-Turkki-sopimukseen \(maaliskuu 2017\)](#)

[EU:n operaatioista Välimerellä](#)

EU puuttuu muuttoliikkeen perimmäisiin syihin

Ihmiset jättävät kotimaansa moninaisista syistä, kuten sodan, köyhyyden tai poliittisen vainon vuoksi. Uusien yhteistyöjärjestelyjen avulla EU pyrkii tarjoamaan ihmisille paremmat mahdollisuudet heidän kotimaissaan.

Ihmiset pakenevat Syyriasta sodan vuoksi, Eritreasta köyhyyden ja sorron vuoksi, Nigeriasta islamistisen terroristijärjestö Boko Haramin vuoksi tai yksinkertaisesti paremman elämän toivossa. EU tekee joidenkin Afrikan maiden kanssa tiivistä yhteistyötä elinolojen parantamiseksi, jotta pakolaiset voisivat jäädä lähemmäksi kotiseutuaan.

**Yli 10 mrd. euroa
asetettu käytettäväksi
pakolaiskriisin
hoitamiseen vuosina
2015–2016**

Tällä tavalla EU haluaa puuttua muuttoliikkeen perimmäisiin syihin. Euroopan unioni onkin perustanut yli 2,4 miljardin euron suuruisen Afrikka-hätärahaston, joka rahoitetaan EU:n talousarviosta ja Euroopan kehitysrahastosta sekä jäsenmaiden ja muiden avunantajien rahoitusosuuksilla. Hätärahaston tarkoituksena on tukea kehitystä ja turvallisuutta niillä alueilla, joihin muuttoliike erityisesti vaikuttaa.

Uusilla muuttoliikekumppanuuksilla EU on lisännyt yhteistyötä seitsemän Afrikan maan kanssa, jotta voitaisiin parantaa hu-

manitaarista tilannetta paikan päällä, torjua ihmissalakuljetusta ja helpottaa muuttajien paluuta. Tähän mennessä kumppanuussopimukset on tehty Etiopian, Malin, Nigerin, Nigerian ja Senegalin kanssa. EU pyrkii on taivuttamaan nämä lähtö- ja kauttakulkumaat yhteistyöhön käyttämällä kannustinten ja ehkäisevien toimien yhdistelmää. Tavoitteena on, että mahdollisimman pieni määrä ihmisiä jättäisi kotiseutunsa, että maahanmuuttajat saisivat jäädä kauttakulkumaihin ja että useammat sellaiset maahanmuuttajat, joilla ei ole oikeutta turvapaikkaan, voitaisiin palauttaa kotimaahansa. Vastineeksi EU tarjoaa yhteistyöhön osallistuville valtioille helpotuksia kaupankäyntiin ja mahdollisuutta saada enemmän kehitysapua. Nigerissä niiden määrä, jotka siirtyivät autiomaan yli Libyaan, laski 1 500 ihmiseen marraskuussa 2016, kun se vielä toukokuussa oli 70 000.

Pakolaisvirran perimmäisten syiden poistamiseksi EU-komissio haluaa edistää voimakkaasti yksityissektorin toimintaa Afrikassa käyttämällä apuna usean miljardin euron suuruisia investointirahastoja. Tähän liittyen se ehdotti syyskuussa 2016 Afrikkaa ja EU:n naapuruusmaita koskevaa 44 miljardin euron investointiohjelmaa. Riskeiltä suojaamisen avulla on tarkoituksena kannustaa yksityisiä yrityksiä investoimaan esimerkiksi energia-alaan ja valmistusteollisuuteen Afrikassa. Yksi muuttoliikkeen perimmäisistä syistä näet on, että kehitysmaiden talouskasvu on alimmillaan sitten vuoden 2003. EU-komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker onkin todennut, että ”uusi ohjelma tarjoaa mahdollisuuden niille, jotka muutoin joutuisivat lähtemään vaaralliselle matkalle paremman elämän toivossa”

[Suomi mukaan EU:n Afrikka-hätärahastoon \(2015\)](#)

EU on sitoutunut saavuttamaan yhteiset turvapaikkainormit Euroopassa

Jo kauan ennen vuoden 2015 pakolaiskriisiä EU oli asettanut tavoitteeksi turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan yhdenmukaistamisen. EU-maat suhtautuvat kuitenkin näihin asioihin eri tavoin, mikä on tullut selvästi ilmi pakolaiskriisin yhteydessä. EU-komissio vaatii yhteisiä vähimmäisnormeja.

EU:n turvapaikka- ja pakolaispolitiikan juuret juontavat Rooman sopimuksen aikaan eli vuoteen 1957. Perusajatuksena on luoda yhtenäinen suojelualue, jolla kaikkia pakolaisia kohdellaan samalla tavoin ja jolla kaikki jäsenmaat tarjoavat saman suojelun vähimmäistason. Näin vähennettäisiin ns. turvapaikkashoppailua ja kokonaisuus olisi paremmin hallittavissa.

Asia on edennyt asteittain. Kaikissa maissa sovelletaankin turvapaikanhakijoiden vastaanottoa ja heistä huolehtimista koskevia vähimmäisvaatimuksia, ja myös turvapaikkamenettelyissä on noudatettava samoja sääntöjä. Geneven pakolais-sopimus on saatettu osaksi EU:n lainsäädäntöä.

Vuodesta 1997 alkaen turvapaikanhakijan on nk. Dublin-asetuksen mukaisesti täytynyt tehdä turvapaikkahakemuksensa siinä jäsenmaassa, johon hän on ensimmäisenä saapunut. Koska pakolaiskriisi on tuonut esille tämän säännön heikkoudet, tällä hetkellä käydään keskustelua Dublin-järjestelmän uudistamisesta.

Vuoden 2015 pakolaiskriisin seurauksena perustettiin EU-komission ehdotuksesta EU:n ulkorajoille Kreikassa ja Italiassa keskuksia pakolaisten vastaanottoa ja rekisteröintiä varten

(ns. järjestelykeskukset). Niissä saapuvat pakolaiset rekisteröidään ja heidän henkilöllisyytensä todennetaan sormenjälkien perusteella.

Näistä keskuksista käsin järjestetään myös pakolaisten uudelleensijoittaminen EU:n sisällä. Useimmat EU-maat ovat suostuneet tähän uudelleensijoittamiseen komission ehdotuksen pohjalta. EU:n päätöksen mukaan 160 000 Italiassa ja Kreikassa olevaa pakolaista siirretään ennalta määrätyn jakoperusteiden mukaisesti muihin jäsenmaihiin. Nimenomaan Italiaan ja Kreikkaan on niiden maantieteellisen sijainnin vuoksi kohdistunut suurin pakolaistulva. Suomeen on tämän perusteella otettu 504 pakolaista Italiasta ja 560 Kreikasta. Lisäksi Suomi on sovittujen EU-järjestelyjen kautta ottanut vastaan suoraan EU:n ulkopuolisista maista 542 suojelun tarpeessa olevaa henkilöä (tilanne helmikuu 2017).

Kesällä 2016 EU-komissio ehdotti vielä lisää uudistuksia. Niihin kuuluvat turvapaikkamenettelyjen yksinkertaistaminen, haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksien suojelua koskevat yhteiset normit ja vastaanotto-olosuhteiden pidemmälle menevä yhdenmukaistaminen EU:ssa.

[EU:n turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston hankkeet Suomessa](#)

[EU-komission tiedote turvapaikkajärjestelmän uudistuksesta](#)

[EU:n turvapaikkajärjestelmästä Sisäministeriön sivuilla](#)

Osa 12: Nykypäivän EU purkaa byrokratiaa

Suurissa asioissa suuri ja pienissä pieni

EU:ta ajatellessaan ihmiset näkevät usein mielestään byrokratiakoneiston, jonka normaalia toimintaa on kurkkujen käyrydestä määrittäminen. Mielikuva ei vastaa todellisuutta. Junckerin komissio on itse asiansa päättänyt vähentää uutta lainsäädäntöä.

Toimikautensa ensimmäisten kahden vuoden aikana komissio perui 100 ehdotusta ja teki 80 % vähemmän aloitteita kuin viimeisten viiden vuoden aikana tehtiin

Ihmisten mieliin on syöpynt monia stereotyyppioita ylenmääräisestä sääntelystä, vaikka esimerkiksi kuuluisa ”kurkkudirektiivi”, tosiasiasa asetus, on kumottu jo aikoja sitten. Jean-Claude Junckerin johtama EU-komissio haluaa välttää vääristyneet keskustelut venetervan tai saunankiukaiden kieltämisestä: ohjenuorana on, että EU:n on toimittava vain silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.

Junckerin komission aloitettua toimintansa vuonna 2014 se on vetänyt käsittelystä noin 100 lainsäädäntöehdotusta ja supistanut uusien ehdotustensa määrää 80 prosenttia viiteen edelliseen vuoteen verrattuna. Tämän lisäksi voimassa oleva lainsäädäntö käydään läpi perusteellisesti tarkoituksenmukaisuuden näkökulmasta. ”Voimme tehdä EU:sta paremman ja lisätä sen luotettavuutta ainoastaan keskittämällä toimet sinne, missä EU voi saada aikaan todellista lisäarvoa ja tuloksia”, Juncker on todennut.

Euroopan kansalaiset ja yritykset haluavat, että EU:n lainsäätäjät keskittyvät työssään suuriin ja kiireellisiin ratkaisuihin. Säädösten tulisi olla yksinkertaisia, ennustettavia ja oikein suhteutettuja. Niiden tulisi perustua vahvaan tutkimusnäyttöön ja tuottaa mahdollisimman hyviä tuloksia.

Junckerin komission tavoitteena on käydä läpi EU:n voimassa oleva lainsäädäntö ja varmistaa, että se vastaa tarkoitustaan ja tuottaa toivottuja tuloksia. Komissio kysyy säännöllisesti neuvoa korkean tason asiantuntijaryhmältä, joka on muodostettu jäsenmaiden, liike-elämän ja kansalaisyhteiskunnan asiantuntijoista. Sen tehtävänä on neuvoa, miten EU:n sääntelystä voidaan tehdä tehokkaampaa ja tuloksellisempaa ja miten siitä aiheutuvia kustannuksia ja byrokratiaa voidaan vähentää toiminnan tavoitteista tinkimättä.

EU:n lainsäädäntöä ei myöskään laadi nimettömät virkamiehet. Direktiivien ja asetusten hyväksyjinä ovat aina EU:n molemmat lainsäätäjät, eli välittömällä vaaleilla valittu Euroopan parlamentti ja demokraattisilla vaaleilla valitut jäsenmaiden hallitukset (Euroopan unionin neuvosto). Euroopan parlamentin 13 suomalaisjäsentä sekä suomalaiset ministerit ja virkamiehet ovat siis mukana kaikessa EU:n päätöksenteossa. Lisäksi Suomessa eduskunta päättää, miten Suomi suhtautuu niihin EU-asioihin, jotka sisältönsä puolesta kuuluvat eduskunnan toimivaltaan.

Yksikään EU-säädos ei näin ollen synny ilman Suomen panosta ja vaikutusmahdollisuutta.

[Puheenjohtaja Junckerin puhe unionin tilasta 14.9.2016](#)

[EU-asiat eduskunnassa](#)

EU:n kustannukset ovat kuviteltua pienemmät

EU-hallinnosta on monia käsityksiä. Jotkut pitävät sitä korkean ammattitaidon organisaationa ja jotkut taas ovat sitä mieltä, että EU:n hallinto on paisunut tolkutoman kalliiksi. Miltä tilanne näyttää lukujen valossa?

Euroopan unionin toimielimissä työskentelee noin 55 000 ihmistä, joista vajaat 34 000 on töissä EU-komissiossa. Määrä ei ole suuri, kun muistetaan, että EU:n henkilöstö tekee työtä 510 miljoonan kansalaisen eteen. Se tarkoittaa yhtä EU-virkamiestä tai -toimihenkilöä noin 10 000:ta asukasta kohden. Suomalaisia EU-komission palveluksessa on vajaat 600 vuonna 2016. Vertailun vuoksi: Helsingin kaupunki työllistää noin 38 000 henkilöä. Kun kaupungin väkiluku on reilut 628 000, työntekijöitä on yksi 16,5:tä kansalaista kohden. Pariisissa tämä suhde on yksi virkamies 45:tä asukasta kohden. Näin tarkasteltuna EU on organisaationa kooltaan melko vaatimaton. Vaikka huomioon onkin otettava EU:n ja kaupunkien vastuulla olevien asioiden erilaisuus, antavat luvut kuvan suuruusluokista.

Yhä uudelleen kuullaan vaatimuksia virkamieskoneiston supistamisesta. Suomessakin on esitetty, että EU:n henkilöstömäärää pitäisi pienentää entisestään. EU:n budjetti on kuitenkin

vain kolmisen kertaa suurempi kuin Suomen talousarvio, vaikka toiminnan mittakaava on aivan eri luokkaa. Julkishallinnon leikkaukset ovat olleet ja ovat parhaillaankin arkipäivää myös EU-hallinnossa.

EU:n budjetista hallintoon kuluu 6 prosenttia (palkat, eläkkeet ja tukipalvelut), ja 94 prosenttia käytetään suoraan jäsenmaiden ja kansalaisten hyväksi. Vertailun vuoksi voidaan mainita, että EU:n hallinnon kustannukset ovat noin 8,3 miljardia euroa vuodessa, kun jäsenmaiden vuosittaiset hallintokulut ovat yhteensä 2 200 miljardia euroa.

Juuri työnsä aloittaneiden komission virkamiesten peruspalkka ennen veroja vaativuustasosta riippuen lähtee noin 2 300 eurosta kuukaudessa. Pääjohtajien ja vastaavien harvojen huippuvirkamiesten peruspalkka ennen veroja on korkein mahdollinen, 16 000 euroa kuukaudessa. EU-komissio on myös sitoutunut säästämään vuoteen 2020 mennessä palkkakustannuksista yhteensä 8 miljardia euroa.

[Tietoa EU-komission henkilöstöjakaumasta](#)

[Tietoa EU:n hallinnosta](#)

EU on hyvä sijoitus myös Suomelle

Absoluuttisina lukuina tarkastellen Suomi on EU:n nettomaksaja, mutta aika lailla pienemmässä määrin kuin moni muu Euroopan vauras maa. Olennaisempaa on kuitenkin tarkastella välillisiä ja epäsuorasti hyvinvoinniksi realisoituvia hyötyjä, joita ovat poliittinen ennakoitavuus ja turvallisuus, sisämarkkinoiden kustannushyödyt, johtavan valuutan asemassa oleva vakaa euro ja neuvotteluvoima kansainvälisillä areenoilla.

Suomi on moniin Etelä- ja Itä-Euroopan maihin verrattuna vauras maa. Sen vuoksi on luonnollista, että köyhempien maiden auttamiseksi Suomi maksaa EU:n talousarvioon kaiken kaikkiaan enemmän kuin se saa takaisin. Tästä syystä Suomi on EU:ssa pääsääntöisesti nettomaksajan asemassa (sen sijaan, että se olisi nettosaaja).

Kun maksuosuutta EU:n talousarvioon tarkastellaan suhteessa asukaslukuun, Suomi sijoittuu vasta yhdeksännelle sijalle. Eurostat-tilastoviraston mukaan jokainen Suomen kansalainen maksoi vuonna 2015 keskimäärin 89 euroa unionin talousarvioon. Kärjessä olivat Ruotsi (226 euroa), Alankomaat (219 euroa) ja Yhdistynyt kuningaskunta (178 euroa). Lisäksi Suomen rahoitusosuus pieneni: vuonna 2014 Suomi oli vielä viidennellä sijalla (148 euroa). Nettosaajista eli maista, jotka saavat EU:lta enemmän varoja kuin ne maksavat sen talousarvioon, suotuisimmassa asemassa oli vuonna 2015 Slovakia. Puhtaasti laskennallisesti tarkasteltuna se sai unionin talousarviosta 571 euroa asukasta kohti. Järjestyksessä seuraavina olivat Tšekki (541 euroa), Unkari (470 euroa) ja Kreikka (454 euroa).

Taloudellista suorituskykyä tarkasteltaessa Suomen maksuosuus EU:n talousarvioon on vasta kymmenenneksi suurin

(0,23 prosenttia BKT:sta). Suhteessa kunkin valtion bruttokansantuotteeseen (BKT) suurin nettomaksaja vuonna 2015 oli Alankomaat. Sen maksuosuus oli 0,54 prosenttia suhteessa BKT:hen. Seuraavalla sijalla oli Ruotsi (0,48 prosenttia) ja sen jälkeen Saksa (0,46 prosenttia).

Suomi maksoi vuonna 2015 EU:n talousarvioon noin 488 miljoonaa euroa enemmän kuin se sai EU-rahaa takaisin erilaisien tukijärjestelmien kautta. Tällä tavalla tarkastellen suurin maksaja vuonna 2015 oli Saksa (14,3 miljardia euroa), jonka jälkeen seuraavina olivat Yhdistynyt kuningaskunta (11,5 miljardia euroa) ja Ranska (5,5 miljardia euroa). EU:n talousarvion loppusumma vuonna 2015 oli yhteensä 145 miljardia euroa. Siitä yli 80 prosenttia muodostuu jäsenmaiden maksuosuuksista.

Voidaan kuitenkin kysyä, onko perusteltua määrittää EU-jäsenyyden hyödyt ja haitat pelkästään nettomaksaja- tai nettosaaja-aseman perusteella. Olennaista on tarkastella myös muita tekijöitä, jotka tuovat monia välillisiä hyötyjä. Näitä ovat esimerkiksi poliittinen vakaus ja turvallisuus, matkustusvapaus, sisämarkkinat ja johtavan valuutan asemassa oleva euro. Koska Suomen markkinat ovat hyvin vientisuuntautuneet ja Suomen viennistä 59 prosenttia (2015) suuntautuu EU-maihin, Suomi kansantaloutena hyötyy EU:n sisämarkkinoista enemmän kuin moni muu maa.

[Lisätietoa EU-rahoituksen jakautumisesta ja EU-tuella toteutetuista hankkeista](#)

[Suomen EU-jäsenmaksuista Ulkomministeriön sivuilla](#)

**60 HYVÄÄ SYYTÄ EU:LLE
YHTEINEN EUROOPPAMME
60 VUOTTA ROOMAN SOPIMUKSISTA**

Euroopan komission
Suomen-edustusto
Malminkatu 16, PL 1250
00100 Helsinki
+358 9 6226 544

Maaliskuu 2017

Euroopan komission Suomen-edustusto